DOCUMENT RESUME

ED 055 514 48 FL 002 656

AUTHOR Mansoor, Menahem; And Others
TITLE Newspaper Hebrew Reader: Volume 2, Part 1.
INSTITUTION Wisconsin Univ., Madison.
SPONS AGENCY Office of Education (DHEW), Washington, D.C. Bureau of Research.
BUREAU NO BR-6-1385
PUB DATE Oct 71
CONTRACT OEC-3-6-061385-1631
NOTE 199p.

EDRS PRICE MF-$0.65 HC-$6.58
DESCRIPTORS *Hebrew; *Instructional Materials; Language Development; *Language Enrichment; Language Instruction; Language Skills; Language Styles; Modern Language Curriculum; *Newspapers; *Reading Materials; Second Language Learning; Semitic Languages; Textbooks; Vocabulary

ABSTRACT

This is the first part of a two-part set of textbooks containing readings from the modern Hebrew Israeli press. The readings are intended for students who possess a knowledge of the basic vocabulary and elements of modern Hebrew structure. Less attention is devoted to the problems of grammar and more to matters of vocabulary, idiomatic expression, and style. Notes and glosses are provided to explain vocabulary. Numerous exercises are designed to help the student master new vocabulary and acquire a feeling for word usage and idiomatic style. This volume contains selections that are representative of front-page news coverage. For part two, see FL 002 657. (VM)

ED055514

Title VI, Section 602, NDEA
PA-48, Bureau # 6-1385
FL

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION & WELFARE
OFFICE OF EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL OFFICE OF EDUCATION POSITION OR POLICY.

NEWSPAPER HEBREW READER

Volume TWO, Part I

Professor Menahem Mansoor
Project Director
Department of Hebrew and Semitic Studies
The University of Wisconsin

OE Contract No.: 3-6-061385-1631

October 1971

Volume I was sent to the Office of Education
in the spring of 1971

FL002656

NEWSPAPER HEBREW READER

Volume II

Edited with
Annotations, Vocabularies and Exercises

By

Menahem Mansoor, Project Director
Department of Hebrew and Semitic Studies
University of Wisconsin

With
Galia Simon and Yemima Rabin
Project Specialists

This work was developed pursuant to a Contract between the United States Office of Education and The University of Wisconsin and is published with permission of the United States Office of Education

Copyright

The University of Wisconsin, Madison

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS COPYRIGHTED MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY University of Wisconsin

TO ERIC AND ORGANIZATIONS OPERATING UNDER AGREEMENTS WITH THE U.S. OFFICE OF EDUCATION. FURTHER REPRODUCTION OUTSIDE THE ERIC SYSTEM REQUIRES PERMISSION OF THE COPYRIGHT OWNER."

This Reader in Modern Hebrew Literature is dedicated to all those who helped in one way or another to make it possible to produce it: to our teaching staff, project specialists, typists, and secretary and to our students who inspired us to undertake this project.

מקראה מהתרגומים העברית

עיון באורים, תרגילים ומלון

כרך שני

בעריכת

מנחם מנצור

האוניברסיטה של ויסקונסין

בהשתתפות

גליה סימון וימימה רבין

עוזרות מחקר

תכן העניינים

כרך שני

		עמוד
	מבוא באנגלית	
	Introduction in English	ii
	העתונים היומיים העבריים בישראל	v
	The Daily Hebrew Newspapers in Israel	
	א. מן המתרחש בעולם	
יחידה 1	: הצי הסובייטי בים התיכון (א')	1
יחידה 2	: הצי הסובייטי בים התיכון (ב')	17
יחידה 3	: הנשיא ג'ונסון 1966 (א')	35
יחידה 4	: הנשיא ג'ונסון 1966 (ב')	54
יחידה 5	: הצבע הבריטי	72
יחידה 6	: טילים ונגד טילים	85
יחידה 7	: פולחן חוסר האישיות (א')	104
יחידה 8	: פולחן חוסר האישיות (ב')	126
	ב. סקירות על מאורעות בחדשות	
יחידה 9	: השמפונות בפירנצה	139
יחידה 10	: הלבנים קמים על הכושים	154
יחידה 11	: פרחים, פעמונים, סמים	169
יחידה 12	: הישראלי של מונטריאל	187
יחידה 13	: המערכה על יהודי ברית המועצות	206
יחידה 14	: החיים בפקינג	225
יחידה 15	: העולם שחוזים העתידנים	254
	ג. מן המתרחש בישראל	
יחידה 16	: תסיסה בקואליציה	266
יחידה 17	: ועידת רחובות הרביעית	278
יחידה 18	: אירומים במלחמת גרילה	299
יחידה 19	: הצעת השוק	316
יחידה 20	: מועדון הרחוב במקום הרחוב	330
יחידה 21	: מה יעשה הזמן?	348
יחידה 22	: הסטודנטים באים!	374
יחידה 23	: בשוק בכסי דלא ניידי	388
	ד. נוף ועבר	
יחידה 24	: האיש שכרה את התעלה	397
יחידה 25	: פיראמידות של גולגלות	421

INTRODUCTION

The research reported in these two volumes was performed pursuant to a contract between the United States Office of Education, Department of Health, Education and Welfare and the Regents of the University of Wisconsin (Contract No. OEC 3-6-061385-1631).

These readers are designed to introduce the student to the language of the modern Hebrew Israeli press. It assumes on the part of the student a knowledge of the basic elements of modern Hebrew structure, plus a basic vocabulary usually covered during the first two years of college courses in modern Hebrew.

The readers are designed to help the student master the stylistic patterns and vocabulary characteristics of newspaper Hebrew. Accordingly, the selections are representative of front page news coverage, included in Volume One, and of reports, features and editorials in Volume Two. The texts are annotated and implemented with classroom exercises and drills.

Volume Two contains selections which present a higher level of newspaper Hebrew in style, vocabulary and subject matter.

These readers were used successfully, on an experimental basis, by our third year students on the Campus of the University of Wisconsin. With the use of this reader, the student has reached the stage where his attention should now be devoted less to problems of grammar and more to matters of vocabulary and style. Here, we followed the pattern and methodology successfully developed by the University of Michigan in its series of Arabic Readers. Instead of intensive grammatical analysis,

the student now needs to expand his vocabulary and gain a feeling for style and idiomatic expressions by reading as extensively as possible. The reader attempts to facilitate this, with every needed help in reading, by introducing the reader to the vocabulary, idiom and style of modern Israel Hebrew newspapers.

The following features are designed to aid the student:

1. Words are translated in terms of the contexts in which they occur. However, other primary meanings of these terms are also given.
2. Cumulative Hebrew-English and English-Hebrew vocabularies for ready reference are provided at the end of each volume.
3. A basic Hebrew vocabulary of 500-800 words is assumed for the student.
4. Phrases and sometimes entire sentences are translated in the notes where the structure may not be entirely clear.
5. Each unit is glossed independently of all others, so that the student is not required to recall a word from a previous selection.
6. Ample provision is made to enable the student to prepare his own glosses and to use dictionaries and other reference works.
7. Numerous and varied exercises are provided to enable the teacher and the student make selections to suit the level and purpose of the course and curriculum.
8. The glosses and vocabularies are given with considerable overlap from one unit to the next. This was purposely designed to enable the student to retain the words which recur.
9. There are numerous exercises designed to help the student master new vocabulary as well as acquire a feeling for word usage and idiomatic style.

10. No attempt was made to solve the difficult problem of Hebrew orthography and hence orthographical variants were not normalized. All selections are reproduced unedited except obvious misprints and errors.

The author wishes to acknowledge his sincere appreciation to all those who helped in the preparation of the reader. He is particularly indebted to Professor Abraham Avni, project specialist at the University of Wisconsin for the preparation of the draft for Volume One, and to Galia Simon and Yemima Rabin, project specialists in the Department, for their invaluable assistance in the preparation of the explanatory notes and exercises of the units in Volume Two. The author wishes to express his thanks to Gila Halpern, for the preparation of the texts for the printers. To the Wisconsin Society for Jewish Learning and the Hebrew Cultural Foundation of New York the author expresses his gratitude for their generous assistance which made possible the publication of these volumes.

THE DAILY HEBREW NEWSPAPERS IN ISRAEL

The press is as diversified as the population, covering every shade of opinion in a dozen languages. It is free of all political censorship, though control is exercised over matters affecting military security.

The daily papers have six to 20 pages, but Friday issues are doubled or more in size as weekend supplements. No papers appear on Saturday, the Jewish Sabbath.

There are 22 morning and two afternoon newspapers. Thirteen of the morning papers - most associated with political parties - are in Hebrew, and the rest in English, German, Arabic, Hungarian, French, Polish, Yiddish, Rumanian and Bulgarian.

The two foremost morning papers sell about 40,000 copies on week-days, most of the others ranging from 5,000 to 18,000. The evening papers have larger circulations: 85,000 to 118,000. On Fridays, when there are weekend supplements, sales go up to 58,000 in the morning and 134,000 in the evening.

There are about 400 other periodicals, including over 70 government publications. Some 50 are weeklies and 150 fortnightlies or monthlies. About 260 are published in Hebrew, the others appear in Arabic, English, French, Yiddish, Bulgarian, Rumanian, Spanish, Ladino, Hungarian, Polish and Persian.

The Government Press Office keeps the local press and foreign correspondents informed on Government activities, and helps journalists to obtain information and contacts.

ITIM - Associated Israeli Press offers a national service of local news and distributes Reuter and Agence France Presse dispatches. Its shareholders are the daily newspapers.

(From: Facts about Israel, 1968) v/vi

A. Morning Newspapers

1. הארץ
Haaretz
- (Hebrew: "The Land") An independent Hebrew daily newspaper. It was first founded by a group of Hebrew writers in Jerusalem in 1919 as Hadshot Ha-Aretz (News of the Land). It is the oldest extant Hebrew daily in Israel.

2. דבר
Davar
- (Hebrew: "Word") A daily newspaper published since 1925 by the Histadrut (Israel Labor Federation). It has the largest circulation of any Israel morning newspaper and generally reflects the views of Mapai (Israel Workers or Labor Party).

3. אמר
Omer
- (Hebrew "Utterance") A daily newspaper founded by the Histadrut (Israel Labor Federation) in 1950, in easy vocalized Hebrew for new immigrants.

4. למרחב
Lamerhav
- (Hebrew: "To the Expanse") A daily newspaper, founded in 1954 by Ahdut Avodah (Union of Labor) party, which split from Mapam (the left wing Zionist Socialist party) in 1954 to form a separate group largely as a protest against anti-Semitism and anti-Zionism in the Soviet countries.

5. על המשמר
Al-Hamishmar
- (Hebrew: "On the Watch") A daily newspaper, founded in 1942, under the name Mishmar ("Watch"), as the journal of Ha-Shomer Ha-Tzair, (a Zionist Youth

movement and former Palestinian political party). Its ideology became revolutionery Marxist and demanded "ideological collectivism". From 1948 it became the organ of Mapam (United Workers Party), a left wing Zionist Socialist party.

6. קול העם Kol Haam - (Hebrew: "The Voice of the People") The daily newspaper of Maki (Israel Communist Party) founded in 1948. Until 1948, Maki regarded Zionism as a reactionary agent of British imperialism and its own function as the liberation of the Arab masses from both, with the assistance of Jewish workers. In 1954 Maki merged with a number of Mapam dissidents.

7. הצופה Hatzofeh - (Hebrew: "The Observer") A daily newspaper founded in Tel-Aviv in 1937. It is the organ of Mizrahi (Religious Zionist Organization) and Ha-Poel Ha-Mizrahi (the religious Zionist Labor Party).

8. המודיע Hamodia - (Hebrew: "The Advertiser or Announcer") A daily newspaper, founded in Jerusalem in 1950, by Agudat Israel (world organization of ultra orthodox Jews). Until the emergence of the State of Israel, it pursued an extreme Zionist policy. In 1948, however, its representatives joined the Provisional Government of Israel and subsequently participate in Knesset (parliament) elections.

9. שערים - (Hebrew: "Gates") A daily newspaper founded in
Shearim 1951 by Poalei Agudat Israel (a religious labor movement which opreates within the framework of Agudat Israel (See Hamodia above). It is active especially in agricultural settlement and has several Kibbutzim.

10. חדשות ספורט - (Hebrew: "Sport News") a independent daily newspaper
Hadashot Sport founded in 1960, devoted to sport news.

11. היום - (Hebrew: "Today") A daily newspaper, founded in
Hayom 1966 and is affiliated to Gahal, the right-wing political parties in Israel.

B. Evening Newspapers

12. מעריב - (Hebrew: "He who brings the evening") An independent
Maariv Israel evening mass-circulation newspaper, published in Tel-Aviv in 1948.

13. ידיעות אחרונות - (Hebrew: "Latest News") An independent evening
Yediot Aharonot Hebrew newspaper published in Tel-Aviv in 1947.

Unit 1

הצי הסובייטי בים התיכון -א'

המלחמה הקרה, שהחלה מפשירה באירופה, מתחממת בים-התיכון. חיל-הים הסובייאטי מחזק את יחידותיו בים זה, ומפקד הצי הסובייאטי בים השחור, הכריז כי "נוכחותנו בים התיכון תיהפך לעניין של קבע". דבריו נאמרו בעת ביקור בנמל אלכסנדריה הפתוח לחיל הים הסובייאטי וסגור בפני הצי הששי האמריקאי, המשייט בים-התיכון. מה משמעותה של החדירה הימית הסובייאטית לאזורנו? מה חלקו של חיל-הים ב"אסטרטגיה הגדולה" של הקרמלין ?

לפני כשנה אירעה בים-התיכון פגישה יחידה-במינה. משחתת-טילים אמריקאית נתקלה במשחתת סובייאטית. שתי האניות חלפו זו על פני זו בסמוך מאד. האמריקאים השמיעו ברמקוליהם תקלים של "הקוזאקים של הדון", ואילו הרוסים החזירו את המחמאה בתקלים של בעיטות ג'ז אמריקאיות. התלונה היחידה שהשמיע הקברניט האמריקאי היתה, שהתקלים שנגנו הרוסים לא היה סן המשובחים... "החלפנו ברכות ונפנופי-יד , ונפרדנו בשלום", דיווח הקברניט לאניית-הדגל שלו.

מאז זרמו מים רבים בדרדאנלים, ומים אלו הביאו לים-התיכון מספר הולך ורב של צוללות ואניות מחיל-הים הסובייאטי. אמנם, כח ימי זה נמל בששים לעומת הצי האמריקאי - שהוא הכוח המערבי החזק ביותר בים-התיכון. לצי הששי 50 אניות, 20 אלף ימאים, אלפיים נחתים וכ-150 מטוסים. אחת מיחידותיו הקטנות משייטת במפרץ הפרסי. הצי הסובייאטי בים התיכון מונה, לדברי מקורות-בירון מערביים, שתי סיירות ומשחתת אחת; כארבע צוללות, ומספר לא מבוטל של ספינות קטנות ותמימות-למראה (רובן בדמות ספינות-דיג) העמוסות ציוד אלקטרוני והעוסקות בקליטת תשדורות ובעיקוב אחר תנועות ציי נאט"ו ותרגיליהם בים-התיכון.

שירותי נמל במצרים

על הפער הכמותי והאיכותי הזה בנוסף העובדה, שלצי הסובייאטי אין בסיס-קבע בים-התיכון (ומאז המחלוקת סיטו-סטאליז ועריקת אלבניה למחנה הסיני, אין לה לברית המועצות בסיס ימי, אף לא בים האדריאטי הסמוך). הבסיסים הימיים הקרובים ביותר של ברית המועצות נמצאים בים-השחור, בשטחה שלה וברומניה. בימי-שלום פתוחים מיצרי הדרדאנלים

למעבר מהים-השחור לים-התיכון. בימי מלחמה עלול מעבר זה להיסגר על-ידי מיקוש והפצצות.

לפי שעה, נזקקות יחידות-הצי הסוביאטיות בים התיכון לריכוזי-עגינה בלב-ים, בתחום המים הבין-לאומיים. יש להם רכוז אחד מדרום לאי היווני קיתרה, וריכוז שני מול חוף לוב. לצורך אספקה, תידלוק ואחזקה, נזקק הצי הסוביאטי בים-התיכון לאניות-סיוע מהירות. אין זה ההסדר הנוח ביותר.

חולשה נוספת של הצי הסוביאטי, עליה מצביעים משקיפים מערביים, נעוצה בהעדר בושאות מטוסים בצי זה. הזרוע האווירית של חיל-הים הסוביאטי מוצבת כולה בבסיסים יבשתיים, והטווח שלה קצר. כוח המגן וההרתעה היחיד של הצי הסוביאטי בים-התיכון הוא הצוללות.

לפני שנים אחדות כתב הפרשן הצבאי האמריקאי הנודע, האנסון בולדווין, כי הצי הסוביאטי יוכל להיות כח של ממש בים-התיכון רק אם יקבל בסיסי-אוויר בסוריה ובמצרים, או לפחות שרותי-קבע בנמליהן של ארצות אלה, ההולכות בדרך הסוציאליזם והמקבלות סיוע צבאי וכלכלי רוסי נרחב. בסיסי-אוויר עדיין אין לברית המועצות במזרח-התיכון, אבל שירותי נמל כגון הוסדרו בשביל יחידות-הצי שלה במצרים.

הגדלת מספר כלי-השיט הסוביאטיים בים-התיכון, וההסדר שהשיג מפקד חיל-הים הסוביאטי וסגן מיניסטר ההגנה של ברית המועצות, בשביל יחידות הצי הסוביאטי בנמל אלכסנדריה המצרי, אינו אלא אחד הגורמים לדאגה שהתעוררה בלב האמריקאים - ואשר אין הם מסתירים אותה כלל ועיקר. הגורם האחר הוא מקומו של חיל הים הסוביאטי ב"אסטרטגיה הגדולה" של הקרמלין, מיבנהו של חיל זה והדוקטרינה שלו.

מהגבה להתפשטות

מאות בשנים - ועד תום מלחמת העולם השניה - היתה רוסיה מעצמה יבשתית גדולה, שמוצאה הימי קפוא חדשים רבים בשנה. כל אותה עת לא היו לרוסיה אינטרסים חיוניים מעבר לים. יריבותיה המערביות הגדולות, היו מעצמות ימיות בעלות ציי-ענק ואינטרסים חיוניים ברחבי תבל. לאבטחת עצמו מפני הלוויתן המערבי, הקים לעצמו הדוב הרוסי חגורת-בטחון ימית בעלת צבירון הגנתי מובהק. חיל-הים הסוביאטי היה בעיקרו משמר-חופים חזק. הוא הורכב מטרפדות (שהוחלפו במרוצת השנים בספינות-מילים) אניות זורעות מוקשים, משחתות וסיירות; וכן צוללות - בתחילה קצרות-טווח, לשם פיטרול חופים, ואחר כך ארוכות-טווח ליירוט ספינות-אויב בלב-ים. חיל-הים הסוביאטי יכול היה, איפוא, להסתפק בזרוע ימית מוצבת-יבשה. כמו כן, יכול היה לשמש עזר-כנגד לכוחות-קרקע סוביאטיים

הן באספקה והן בבחירות אמפיביות. משום כך לא פיתחו הרוסים נושאות-מטוסים. משקיפים מערביים סבורים, שהרוסים מרם פיתחו כיאות גם את הכוח האמפיבי שלהם.

בסוף מלחמת-העולם השניה החל סטאלין בשידוד-מערכות יסודי בכל הנוגע לחיל-הים הסובייאטי. הוא התרשם מאד מכוח הצוללות הגרמני, שעשה שמות בספינות בעלות-הברית; וכן עשה בו רושם עז בצחובה של ארצות-הברית על יפאן באוקינוס השקט, בכוח הימי האדיר שלה. סטאלין העביר, איפוא, את הדגש מהגבה להתפשטות. באותה עת קיווה להרחיב את הגמוניית הקומוניזם על שטחים חשובים במרחב שלנו: הוא בושש לפנות את גייסותיו מפרס, החדיר עסקנים קומוניסטיים למפלגת "מודה" השטאלית, וגישש בעירק. הוא קיווה להגשים את החלום הנושן של אמא-רוסיה: להחזיק בנמלים חמים. מאמציו סוכלו על-ידי עמידתו האיתנה של הנשיא טרומן האמריקאי.

בשנותיו האחרונות התרכז סטאלין בהתבססות במזרח-אירופה והניח למערב ליצור חגורות-בטחון סביבו - כמו בריתות נאט"ו, בגדאד (כיום ברית-המרכז) ובריית דרום מזרח אסיה. עם זאת, לא חדל הצי הסובייאטי להתפתח - בעוד ציי גרמניה ויפאן שבורים וציי צרפת ובריטניה מתכווצים.

חרושצ'וב הוא שחידש את תנופת הקומוניזם מעבר לגבולות הגוש המזרחי. בהגישו סיוע נרחב למצרים וסוריה, איגף את בריתות נאט"ו והמרכז, ובסייעו לתימן הרפובליקאית פתח פתח לחדירה סובייאטית לים-סוף ולמפרץ הפרסי העשיר בנפט. עם התרחבות האינטרסים הסובייאטיים, הורחב גם חיל-הים הסובייאטי.

B. Vocabulary and Notes:

נָוַי - navy, fleet

נָוַי סֹחֵר (סְפִינוֹת) - merchant navy

נָוַי דַּיָּגִים - (fishery) fishing navy

הִפְשִׁיר - to melt, to defrost
- (fig.) to temper, compromise

דָּגַל - to cruise

מַשְׁמָעוּת, מַשְׁמָעוּתִי - meaning, sense, significance

מַשְׁמָעוּתִי מְאֹד, מַשְׁמָעוּתִית - meaningful, highly significant

חֲסַר מַשְׁמָעוּת - meaningless

מַשְׁמָעוּת כְּפוּלָה - double meaning, ambiguity

מַשְׁמָעוּת פּוֹלִיטִית - political significance

חֲדִירָה - penetration

כְּרְמְלִין - Kremlin

מַשְׁחֶתֶת טִילִים - a destroyer with missiles

מַשְׁחֶתֶת - destroyer (warship)

הֶחְזִיר אֶת הַמַּשְׁלִימִים - to return the compliments

מַשְׁלִים - compliment

הִשְׁלִים אֶת - to pay (make) a compliment

חֲתִירָה-נְגִיעָה - waving one's hand

דִּוַּח - to report

This verb derives from a noun that was, originally, initials of two words: דו"ח < דִּין וְחֶשְׁבּוֹן.

דִּוּוּחַ - reporting, reportage

אֳנִיַּת דֶּגֶל - flagship

צוֹלֶלֶת - submarine, U-boat

צוֹלֶלֶת אֲטוֹמִית - atomic submarine

צַיָּדַת צוֹלְלוֹת - submarine chaser

בָּטֵל בְּשִׁשִּׁים - constituting a very small minority; negligible, a drop in the ocean, of no significance

בָּטֵל - null, void, valueless

נַחַת - parachutist

הַמִּפְרָץ הַפַּרְסִי - The Persian Gulf

מִפְרָץ - bay, gulf

מְקוֹרוֹת בִּיוּן - the sources of the intelligence

בִּיוּן - intelligence (service)

The word בִּיוּן was formed recently from the Hebrew root בִּין (to understand, to know) in an attempt to find an equivalent to the English term: "intelligence". There are some who reject this "Anglisation" of Hebrew and favor the older terms: שֵׁרוּת רְגוּל or: שֵׁרוּת מוֹדִיעִין

סַיֶּרֶת - cruiser

סִיּוֹר-קְרָב	-	battle cruiser
מִסְפָּר לֹא מְבֻטָּל	-	quite a significant number of... literally: a number that is not insignificant
מְבֻטָּל	-	annulled, insignificant, negligible
כַּמּוּת מְבֻטֶּלֶת	-	insignificant or negligible quantity
צִיּוּד	-	equipment
צִיּוּד אִישִׁי	-	personal equipment
צִיּוּד יְחִידָתִי	-	unit equipment
צִיּוּד מַחֲנוֹת	-	accommodation stores
צִיּוּד צְבָאִי	-	military equipment
תְּשׁוּרָת	-	broadcast, dispatch, message
תְּשׁוּרָת אוֹת	-	signal message
תְּשׁוּרָת סֵתֶר	-	cryptogram
עָקוּב (אַחַר, אֲחֲרֵי)	-	following closely
נָאט"ו	-	N.A.T.O (North Atlantic Treaty Organization)
פֶּעֶר	-	gap
פֶּעֶר חִנּוּכִי	-	educational gap
צִמְצֵם הַפֶּעֶר תְּשָׁאוֹן הַתַּשְׁלוּמִים	-	the gap in the balance of payments narrowed
כַּמּוּתִי	-	quantitative
כַּמּוּת	-	quantity
כַּמּוּת הֶגְיוֹנָה	-	fair quantity

מִכְרֶה	–	mining
רִכּוּז	–	concentration, centralization
רִכּוּז אֵשׁ	–	concentration of fire
רִכּוּז חֲיָלוֹת	–	concentration of troops
רִכּוּז כֹּחַ	–	power of concentration
רִכּוּז מַחֲנֶה	–	concentration camp
מְעֻגָּן	–	anchoring, anchorage
לוּב	–	Libya
מְסִפּוּק	–	supply
מִפְעַל מַיִם	–	water supply
מִמְאָס	–	refuelling

מִסְפָּר בִּלְתִּי מֻגְבָּל	–	negligible quantity
אִיכוּתִי	–	qualitative
אֵיכוּת	–	quality
מִסְפָּר גּוֹרֵם אֵיכוּת יוֹתֵר מִכַּמּוּת	–	quality matters more than quantity
עֲרִיקָה	–	desertion (from army)
עָרַק	–	deserter
יָם הָאַדְרִיָּטִי	–	Adriatic Sea
יָם שָׁחוֹר	–	Black Sea
מִצְרָ	–	isthmus, narrow pass, strait
מִחְצָה	–	mining

תְּחָזוּקָה	–	maintenance
צוֹפֶה	–	observer
צוֹפֵי האו"ם	–	U.N. observer
בְּהֶעְדֵּר	–	in the absence of-
הֶעְדֵּר	–	absence, lack
מָטוֹס נוֹשֵׂא	–	aircraft carrier
נוֹשֵׂא	–	carrier
מַשְׁחָה נוֹשֵׂאת	–	ammunition carrier
סַיָּלְמָן נוֹשֵׂא	–	mailman
נוֹשֵׂא פְּרִי	–	fruit-bearing (lit. & fig.)
הַמַּעַצְמוֹת הַגְּדוֹלוֹת	–	The Great Powers
יְכֹלֶת מִקְסִימָלִית	–	self-sufficient
טְוַח קָצָר	–	short range
טְוַח	–	range
טְוַח יְעִיל, טְוַח אֶפֶקְטִיבִי	–	effective range
הַרְתָּעָה	–	deterring, deterrence
פְּעֻלַּת הַרְתָּעָה	–	deterrent action
הַסְדָּר	–	arrangement, settlement
יְכֹלֶת קַרְקָעִית	–	land power
יְכֹלֶת	–	power
יְכֹלֶת אֲוִירִית	–	air power
יְכֹלֶת יַמִּית	–	sea power

טֶבַע חִיּוּנִי	–	vital interest
עִנְיָן	–	interest
חִיּוּנִי	–	vital, indispensable
חִשִּׁיבוּת חִיּוּנִית	–	vital importance
צֹרֶךְ חִיּוּנִי	–	vital need
חֲגוֹרַת בִּטָּחוֹן	–	safety belt
בִּטָּחוֹן	–	confidence, security
בִּטָּחוֹן עַצְמִי	–	self-confidence
בִּטָּחוֹן פְּנִימִי	–	security forces
בִּטָּחוֹן סוֹצְיָלִי	–	Security Council (of U.N.)
מִשְׂרַד הַבִּטָּחוֹן	–	Ministry of Defense
מִנְהַל הַבִּטָּחוֹן	–	Ministry of Defense
שַׂר הַבִּטָּחוֹן	–	Minister of Defense

אֹפִי	–	character, nature

The word אֹפִי derived from the word אָפָה (color).

אֹפִי מְקוֹמִי	–	local color
אֹפִי פּוֹלִיטִי	–	of a political nature
חוֹף הַמִּבְצָר	–	coastal guard
מִבְצָר	–	guard
מִבְצָר אֶזְרָחִי	–	civil guard
מִבְצָר הַגְּבוּל	–	border guard
מִבְצָר הַכָּבוֹד	–	guard of honor
טוֹרְפֵּדוֹ	–	torpedo
מַטְחֵנַת הַפְּלָפֶל	–	mine sower
פַּלְפֶּלִיָּה	–	sower

חֲלִיפָה זוּג	-	helpmate; wife
זוּג	-	aid, help, assistance
הַמְרָאָה	-	landing
כּוֹחַ הַמְרָאָה	-	forced landing
דוּ־מַשְׁמָעִי	-	amphibian, amphibious
מֶרֶד רָדִיקָלִי	-	radical reform, reshuffle
רְדִיפָה	-	robbing, plundering
לְהַשְׁמִיד יְשׁוּת	-	to destroy, annihilate
חֻרְבָּן	-	devastation, destruction
הֶגֶמוֹנְיָה	-	hegemony, leadership, supremacy
מְאַחֵר	-	to tarry, to be late

פַּטְרוֹל	-	patrolling It comes from the foreign word patrol, but it is put in a Hebrew form (פְּעָלָה) of verbal nouns of 4-letter radicals.
יְרִיטָה	-	interception (of airplane), forcing down
יָשַׁר	-	to be set up, established, placed, stationed
יְשׁוּת	-	(n.) post
(מַחְלָקַת) שְׁמִירָה יְשׁוּת	-	police post
שְׁמִירָה יְשׁוּת	-	forward (advance) post
מַעֲמַד יְשׁוּת	-	observation post

עִנָּה – to frustrate

נָעָה – to be frustrated, stultified

הֵנִיעוּ יָדָיו – his efforts were frustrated

C. Exercises:

א. השתמש בבטויים הבאים בתוך משפטים:

1. הַמְּלָחָה הַשָּׁרָה
2. עִנְיָן שֶׁל קֶבַע
3. אִסְתַּדְרוּת
4. רוּחַ
5. חֵיל הַיָּם
6. צִי־דּ אֲלַסְקָרוֹנִי
7. תִּשְׁהֶרֶת
8. פַּעַר
9. אֵיכוּת
10. רָפוּז
11. אַסְפָקָה
12. פְּדֶרוּק
13. פְּהָאדֶר
14. מַשְׁקִיפִים
15. פִּי הָרְפָּעָה
16. הָסְדֵּר
17. סִ־הַע זְבָאי
18. אִינְטֶרֶסִים חִ־הוֹנִיִּים
19. שִׁ־דּ מַעֲרָכוֹת
20. פְּמַרְצַת הַשָּׁנִים
21. יָחִיד פְּעִינוֹ
22. פֶּחֶל פְּשָׁשִׁים

ב. כתוב את הפעלים המתאימים במקום אלה הכתובים בסוגריים:

1. האניה (שוהה) בנמל.
2. החיל (ברח) מיחידתו.
3. הממוס (ירד) בשדה התעופה.
4. הצי הסובייטי (נכנס) לאזורנו.
5. משמר החופים (עצר ולכד) את הספינה.
6. יש מספר גורמים לדאגה אשר (התחילה להיות) בלב האמריקאים.
7. הספינות (צריכות) לשרותי נמל.

ג. הנחו כיצד הפרידו:

א. שְׁמֹנָה עֶשְׂרֵה - שְׁבַע עֶשְׂרֵה - שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה - חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה - אַרְבַּע עֶשְׂרֵה

ב. אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם - שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם - עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם

ג. תִּשְׁעִים וְאַרְבַּע - שִׁבְעִים וְאַרְבַּע

ד. הראו כיצד ניתן לבדוק את נכונות התוצאה בחילוק (בעזרת כפל וחיבור).

ה. כל אלה הם תרגילים מילוליים. (בעזרת כפל וחילוק).

ו. שִׁיעֵר הרא שם כיצד ניתן לבדוק את נכונות החישובים לאחור בעזרת פעולה הפוכה.

ז. כיצד נבדוק את נכונות החישובים בתרגילים הבאים:

א. 3 × 7 + 5 = 26

ב. 4 × 8 - 6 = 26

ג. 5 × 6 + 4 = 34

ד. 7 × 9 - 8 = 55

ה. 8 × 5 + 6 = 46

ו. 6 × 7 - 9 = 33

ז. 9 × 8 + 7 = 79

ח. 5 × 9 - 8 = 37

ט. 7 × 6 + 9 = 51

י. 8 × 7 - 6 = 50

יא. 9 × 5 + 8 = 53

יב. 6 × 8 - 7 = 41

יג. 7 × 7 + 6 = 55

יד. 8 × 9 - 7 = 65

טו. 9 × 6 + 7 = 61

טז. 5 × 8 - 6 = 34

יז. 6 × 9 + 8 = 62

יח. 7 × 8 - 9 = 47

יט. 8 × 6 + 7 = 55

כ. 9 × 7 - 8 = 55

כא. 5 × 7 + 9 = 44

כב. 6 × 5 - 8 = 22

כג. 7 × 8 + 6 = 62

כד. 8 × 9 - 7 = 65

כה. 9 × 6 + 7 = 61

כו. 5 × 8 - 6 = 34

כז. 6 × 9 + 8 = 62

כח. 7 × 8 - 9 = 47

כט. 8 × 6 + 7 = 55

ל. 9 × 7 - 8 = 55

לא. 5 × 7 + 9 = 44

לב. 6 × 5 - 8 = 22

לג. 7 × 8 + 6 = 62

לד. 8 × 9 - 7 = 65

לה. 9 × 6 + 7 = 61

לו. 5 × 8 - 6 = 34

לז. 6 × 9 + 8 = 62

לח. 7 × 8 - 9 = 47

לט. 8 × 6 + 7 = 55

מ. 9 × 7 - 8 = 55

מא. 5 × 7 + 9 = 44

מב. 6 × 5 - 8 = 22

מג. 7 × 8 + 6 = 62

מד. 8 × 9 - 7 = 65

מה. 9 × 6 + 7 = 61

מו. 5 × 8 - 6 = 34

מז. 6 × 9 + 8 = 62

מח. 7 × 8 - 9 = 47

מט. 8 × 6 + 7 = 55

נ. 9 × 7 - 8 = 55

נא. 5 × 7 + 9 = 44

נב. 6 × 5 - 8 = 22

נג. 7 × 8 + 6 = 62

נד. 8 × 9 - 7 = 65

נה. 9 × 6 + 7 = 61

נו. 5 × 8 - 6 = 34

נז. 6 × 9 + 8 = 62

נח. 7 × 8 - 9 = 47

נט. 8 × 6 + 7 = 55

ס. 9 × 7 - 8 = 55

סא. 5 × 7 + 9 = 44

סב. 6 × 5 - 8 = 22

סג. 7 × 8 + 6 = 62

סד. 8 × 9 - 7 = 65

סה. 9 × 6 + 7 = 61

סו. 5 × 8 - 6 = 34

סז. 6 × 9 + 8 = 62

סח. 7 × 8 - 9 = 47

סט. 8 × 6 + 7 = 55

ע. 9 × 7 - 8 = 55

עא. 5 × 7 + 9 = 44

עב. 6 × 5 - 8 = 22

עג. 7 × 8 + 6 = 62

עד. 8 × 9 - 7 = 65

עה. 9 × 6 + 7 = 61

עו. 5 × 8 - 6 = 34

עז. 6 × 9 + 8 = 62

עח. 7 × 8 - 9 = 47

עט. 8 × 6 + 7 = 55

פ. 9 × 7 - 8 = 55

פא. 5 × 7 + 9 = 44

פב. 6 × 5 - 8 = 22

פג. 7 × 8 + 6 = 62

פד. 8 × 9 - 7 = 65

פה. 9 × 6 + 7 = 61

פו. 5 × 8 - 6 = 34

פז. 6 × 9 + 8 = 62

פח. 7 × 8 - 9 = 47

פט. 8 × 6 + 7 = 55

צ. 9 × 7 - 8 = 55

צא. 5 × 7 + 9 = 44

צב. 6 × 5 - 8 = 22

צג. 7 × 8 + 6 = 62

צד. 8 × 9 - 7 = 65

צה. 9 × 6 + 7 = 61

צו. 5 × 8 - 6 = 34

צז. 6 × 9 + 8 = 62

צח. 7 × 8 - 9 = 47

צט. 8 × 6 + 7 = 55

ק. 9 × 7 - 8 = 55

קא. 5 × 7 + 9 = 44

קב. 6 × 5 - 8 = 22

קג. 7 × 8 + 6 = 62

קד. 8 × 9 - 7 = 65

קה. 9 × 6 + 7 = 61

קו. 5 × 8 - 6 = 34

קז. 6 × 9 + 8 = 62

קח. 7 × 8 - 9 = 47

קט. 8 × 6 + 7 = 55

ר. 9 × 7 - 8 = 55

רא. 5 × 7 + 9 = 44

רב. 6 × 5 - 8 = 22

רג. 7 × 8 + 6 = 62

רד. 8 × 9 - 7 = 65

רה. 9 × 6 + 7 = 61

רו. 5 × 8 - 6 = 34

רז. 6 × 9 + 8 = 62

רח. 7 × 8 - 9 = 47

רט. 8 × 6 + 7 = 55

ש. 9 × 7 - 8 = 55

שא. 5 × 7 + 9 = 44

שב. 6 × 5 - 8 = 22

שג. 7 × 8 + 6 = 62

שד. 8 × 9 - 7 = 65

שה. 9 × 6 + 7 = 61

שו. 5 × 8 - 6 = 34

שז. 6 × 9 + 8 = 62

שח. 7 × 8 - 9 = 47

שט. 8 × 6 + 7 = 55

ת. 9 × 7 - 8 = 55

תא. 5 × 7 + 9 = 44

תב. 6 × 5 - 8 = 22

תג. 7 × 8 + 6 = 62

תד. 8 × 9 - 7 = 65

תה. 9 × 6 + 7 = 61

תו. 5 × 8 - 6 = 34

תז. 6 × 9 + 8 = 62

תח. 7 × 8 - 9 = 47

תט. 8 × 6 + 7 = 55

תי. 9 × 7 - 8 = 55

תיא. 5 × 7 + 9 = 44

תיב. 6 × 5 - 8 = 22

תיג. 7 × 8 + 6 = 62

תיד. 8 × 9 - 7 = 65

תיה. 9 × 6 + 7 = 61

תיו. 5 × 8 - 6 = 34

תיז. 6 × 9 + 8 = 62

תיח. 7 × 8 - 9 = 47

תיט. 8 × 6 + 7 = 55

תכ. 9 × 7 - 8 = 55

תכא. 5 × 7 + 9 = 44

תכב. 6 × 5 - 8 = 22

תכג. 7 × 8 + 6 = 62

תכד. 8 × 9 - 7 = 65

תכה. 9 × 6 + 7 = 61

תכו. 5 × 8 - 6 = 34

תכז. 6 × 9 + 8 = 62

תכח. 7 × 8 - 9 = 47

תכט. 8 × 6 + 7 = 55

תל. 9 × 7 - 8 = 55

תלא. 5 × 7 + 9 = 44

תלב. 6 × 5 - 8 = 22

תלג. 7 × 8 + 6 = 62

תלד. 8 × 9 - 7 = 65

תלה. 9 × 6 + 7 = 61

תלו. 5 × 8 - 6 = 34

תלז. 6 × 9 + 8 = 62

תלח. 7 × 8 - 9 = 47

תלט. 8 × 6 + 7 = 55

תמ. 9 × 7 - 8 = 55

תמא. 5 × 7 + 9 = 44

תמב. 6 × 5 - 8 = 22

תמג. 7 × 8 + 6 = 62

תמד. 8 × 9 - 7 = 65

תמה. 9 × 6 + 7 = 61

תמו. 5 × 8 - 6 = 34

תמז. 6 × 9 + 8 = 62

תמח. 7 × 8 - 9 = 47

תמט. 8 × 6 + 7 = 55

תנ. 9 × 7 - 8 = 55

תנא. 5 × 7 + 9 = 44

תנב. 6 × 5 - 8 = 22

תנג. 7 × 8 + 6 = 62

תנד. 8 × 9 - 7 = 65

תנה. 9 × 6 + 7 = 61

תנו. 5 × 8 - 6 = 34

תנז. 6 × 9 + 8 = 62

תנח. 7 × 8 - 9 = 47

תנט. 8 × 6 + 7 = 55

תס. 9 × 7 - 8 = 55

תסא. 5 × 7 + 9 = 44

תסב. 6 × 5 - 8 = 22

תסג. 7 × 8 + 6 = 62

תסד. 8 × 9 - 7 = 65

תסה. 9 × 6 + 7 = 61

תסו. 5 × 8 - 6 = 34

תסז. 6 × 9 + 8 = 62

תסח. 7 × 8 - 9 = 47

תסט. 8 × 6 + 7 = 55

תע. 9 × 7 - 8 = 55

תעא. 5 × 7 + 9 = 44

תעב. 6 × 5 - 8 = 22

תעג. 7 × 8 + 6 = 62

תעד. 8 × 9 - 7 = 65

תעה. 9 × 6 + 7 = 61

תעו. 5 × 8 - 6 = 34

תעז. 6 × 9 + 8 = 62

תעח. 7 × 8 - 9 = 47

תעט. 8 × 6 + 7 = 55

תפ. 9 × 7 - 8 = 55

תפא. 5 × 7 + 9 = 44

תפב. 6 × 5 - 8 = 22

תפג. 7 × 8 + 6 = 62

תפד. 8 × 9 - 7 = 65

תפה. 9 × 6 + 7 = 61

תפו. 5 × 8 - 6 = 34

תפז. 6 × 9 + 8 = 62

תפח. 7 × 8 - 9 = 47

תפט. 8 × 6 + 7 = 55

תצ. 9 × 7 - 8 = 55

תצא. 5 × 7 + 9 = 44

תצב. 6 × 5 - 8 = 22

תצג. 7 × 8 + 6 = 62

תצד. 8 × 9 - 7 = 65

תצה. 9 × 6 + 7 = 61

תצו. 5 × 8 - 6 = 34

תצז. 6 × 9 + 8 = 62

תצח. 7 × 8 - 9 = 47

תצט. 8 × 6 + 7 = 55

תק. 9 × 7 - 8 = 55

תקא. 5 × 7 + 9 = 44

תקב. 6 × 5 - 8 = 22

תקג. 7 × 8 + 6 = 62

תקד. 8 × 9 - 7 = 65

תקה. 9 × 6 + 7 = 61

תקו. 5 × 8 - 6 = 34

תקז. 6 × 9 + 8 = 62

תקח. 7 × 8 - 9 = 47

תקט. 8 × 6 + 7 = 55

תר. 9 × 7 - 8 = 55

תרא. 5 × 7 + 9 = 44

תרב. 6 × 5 - 8 = 22

תרג. 7 × 8 + 6 = 62

תרד. 8 × 9 - 7 = 65

תרה. 9 × 6 + 7 = 61

תרו. 5 × 8 - 6 = 34

תרז. 6 × 9 + 8 = 62

תרח. 7 × 8 - 9 = 47

תרט. 8 × 6 + 7 = 55

תש. 9 × 7 - 8 = 55

תשא. 5 × 7 + 9 = 44

תשב. 6 × 5 - 8 = 22

תשג. 7 × 8 + 6 = 62

תשד. 8 × 9 - 7 = 65

תשה. 9 × 6 + 7 = 61

תשו. 5 × 8 - 6 = 34

תשז. 6 × 9 + 8 = 62

תשח. 7 × 8 - 9 = 47

תשט. 8 × 6 + 7 = 55

תת. 9 × 7 - 8 = 55

תתא. 5 × 7 + 9 = 44

תתב. 6 × 5 - 8 = 22

תתג. 7 × 8 + 6 = 62

תתד. 8 × 9 - 7 = 65

תתה. 9 × 6 + 7 = 61

תתו. 5 × 8 - 6 = 34

תתז. 6 × 9 + 8 = 62

תתח. 7 × 8 - 9 = 47

תתט. 8 × 6 + 7 = 55

תתי. 9 × 7 - 8 = 55

תתיא. 5 × 7 + 9 = 44

תתיב. 6 × 5 - 8 = 22

תתיג. 7 × 8 + 6 = 62

תתיד. 8 × 9 - 7 = 65

תתיה. 9 × 6 + 7 = 61

תתיו. 5 × 8 - 6 = 34

תתיז. 6 × 9 + 8 = 62

תתיח. 7 × 8 - 9 = 47

תתיט. 8 × 6 + 7 = 55

תתכ. 9 × 7 - 8 = 55

תתכא. 5 × 7 + 9 = 44

תתכב. 6 × 5 - 8 = 22

תתכג. 7 × 8 + 6 = 62

תתכד. 8 × 9 - 7 = 65

תתכה. 9 × 6 + 7 = 61

תתכו. 5 × 8 - 6 = 34

תתכז. 6 × 9 + 8 = 62

תתכח. 7 × 8 - 9 = 47

תתכט. 8 × 6 + 7 = 55

תתל. 9 × 7 - 8 = 55

תתלא. 5 × 7 + 9 = 44

תתלב. 6 × 5 - 8 = 22

תתלג. 7 × 8 + 6 = 62

תתלד. 8 × 9 - 7 = 65

תתלה. 9 × 6 + 7 = 61

תתלו. 5 × 8 - 6 = 34

תתלז. 6 × 9 + 8 = 62

תתלח. 7 × 8 - 9 = 47

תתלט. 8 × 6 + 7 = 55

תתמ. 9 × 7 - 8 = 55

תתמא. 5 × 7 + 9 = 44

תתמב. 6 × 5 - 8 = 22

תתמג. 7 × 8 + 6 = 62

תתמד. 8 × 9 - 7 = 65

תתמה. 9 × 6 + 7 = 61

תתמו. 5 × 8 - 6 = 34

תתמז. 6 × 9 + 8 = 62

תתמח. 7 × 8 - 9 = 47

תתמט. 8 × 6 + 7 = 55

תתנ. 9 × 7 - 8 = 55

תתנא. 5 × 7 + 9 = 44

תתנב. 6 × 5 - 8 = 22

תתנג. 7 × 8 + 6 = 62

תתנד. 8 × 9 - 7 = 65

תתנה. 9 × 6 + 7 = 61

תתנו. 5 × 8 - 6 = 34

תתנז. 6 × 9 + 8 = 62

תתנח. 7 × 8 - 9 = 47

תתנט. 8 × 6 + 7 = 55

תתס. 9 × 7 - 8 = 55

תתסא. 5 × 7 + 9 = 44

תתסב. 6 × 5 - 8 = 22

תתסג. 7 × 8 + 6 = 62

תתסד. 8 × 9 - 7 = 65

תתסה. 9 × 6 + 7 = 61

תתסו. 5 × 8 - 6 = 34

תתסז. 6 × 9 + 8 = 62

תתסח. 7 × 8 - 9 = 47

תתסט. 8 × 6 + 7 = 55

תתע. 9 × 7 - 8 = 55

תתעא. 5 × 7 + 9 = 44

תתעב. 6 × 5 - 8 = 22

תתעג. 7 × 8 + 6 = 62

תתעד. 8 × 9 - 7 = 65

תתעה. 9 × 6 + 7 = 61

תתעו. 5 × 8 - 6 = 34

תתעז. 6 × 9 + 8 = 62

תתעח. 7 × 8 - 9 = 47

תתעט. 8 × 6 + 7 = 55

תתפ. 9 × 7 - 8 = 55

תתפא. 5 × 7 + 9 = 44

תתפב. 6 × 5 - 8 = 22

תתפג. 7 × 8 + 6 = 62

תתפד. 8 × 9 - 7 = 65

תתפה. 9 × 6 + 7 = 61

תתפו. 5 × 8 - 6 = 34

תתפז. 6 × 9 + 8 = 62

תתפח. 7 × 8 - 9 = 47

תתפט. 8 × 6 + 7 = 55

תתצ. 9 × 7 - 8 = 55

תתצא. 5 × 7 + 9 = 44

תתצב. 6 × 5 - 8 = 22

תתצג. 7 × 8 + 6 = 62

תתצד. 8 × 9 - 7 = 65

תתצה. 9 × 6 + 7 = 61

תתצו. 5 × 8 - 6 = 34

תתצז. 6 × 9 + 8 = 62

תתצח. 7 × 8 - 9 = 47

תתצט. 8 × 6 + 7 = 55

תתק. 9 × 7 - 8 = 55

תתקא. 5 × 7 + 9 = 44

תתקב. 6 × 5 - 8 = 22

תתקג. 7 × 8 + 6 = 62

תתקד. 8 × 9 - 7 = 65

תתקה. 9 × 6 + 7 = 61

תתקו. 5 × 8 - 6 = 34

תתקז. 6 × 9 + 8 = 62

תתקח. 7 × 8 - 9 = 47

תתקט. 8 × 6 + 7 = 55

תתר. 9 × 7 - 8 = 55

תתרא. 5 × 7 + 9 = 44

תתרב. 6 × 5 - 8 = 22

תתרג. 7 × 8 + 6 = 62

תתרד. 8 × 9 - 7 = 65

תתרה. 9 × 6 + 7 = 61

תתרו. 5 × 8 - 6 = 34

תתרז. 6 × 9 + 8 = 62

תתרח. 7 × 8 - 9 = 47

תתרט. 8 × 6 + 7 = 55

תתש. 9 × 7 - 8 = 55

תתשא. 5 × 7 + 9 = 44

תתשב. 6 × 5 - 8 = 22

תתשג. 7 × 8 + 6 = 62

תתשד. 8 × 9 - 7 = 65

תתשה. 9 × 6 + 7 = 61

תתשו. 5 × 8 - 6 = 34

תתשז. 6 × 9 + 8 = 62

תתשח. 7 × 8 - 9 = 47

תתשט. 8 × 6 + 7 = 55

תתת. 9 × 7 - 8 = 55

תתתא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתי. 9 × 7 - 8 = 55

תתתיא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתיב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתיג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתיד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתיה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתיו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתיז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתיח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתיט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתכ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתכא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתכב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתכג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתכד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתכה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתכו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתכז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתכח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתכט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתל. 9 × 7 - 8 = 55

תתתלא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתלב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתלג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתלד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתלה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתלו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתלז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתלח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתלט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתמ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתמא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתמב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתמג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתמד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתמה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתמו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתמז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתמח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתמט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתנ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתנא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתנב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתנג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתנד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתנה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתנו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתנז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתנח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתנט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתס. 9 × 7 - 8 = 55

תתתסא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתסב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתסג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתסד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתסה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתסו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתסז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתסח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתסט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתע. 9 × 7 - 8 = 55

תתתעא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתעב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתעג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתעד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתעה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתעו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתעז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתעח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתעט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתפ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתפא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתפב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתפג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתפד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתפה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתפו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתפז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתפח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתפט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתצ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתצא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתצב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתצג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתצד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתצה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתצו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתצז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתצח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתצט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתק. 9 × 7 - 8 = 55

תתתקא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתקב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתקג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתקד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתקה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתקו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתקז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתקח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתקט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתר. 9 × 7 - 8 = 55

תתתרא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתרב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתרג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתרד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתרה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתרו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתרז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתרח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתרט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתש. 9 × 7 - 8 = 55

תתתשא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתשב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתשג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתשד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתשה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתשו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתשז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתשח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתשט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתת. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתי. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתיא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתיב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתיג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתיד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתיה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתיו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתיז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתיח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתיט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתכ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתכא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתכב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתכג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתכד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתכה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתכו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתכז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתכח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתכט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתל. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתלא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתלב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתלג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתלד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתלה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתלו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתלז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתלח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתלט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתמ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתמא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתמב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתמג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתמד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתמה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתמו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתמז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתמח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתמט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתנ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתנא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתנב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתנג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתנד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתנה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתנו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתנז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתנח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתנט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתס. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתסא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתסב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתסג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתסד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתסה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתסו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתסז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתסח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתסט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתע. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתעא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתעב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתעג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתעד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתעה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתעו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתעז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתעח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתעט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתפ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתפא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתפב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתפג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתפד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתפה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתפו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתפז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתפח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתפט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתצ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתצא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתצב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתצג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתצד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתצה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתצו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתצז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתצח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתצט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתק. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתקא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתקב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתקג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתקד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתקה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתקו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתקז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתקח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתקט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתר. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתרא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתרב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתרג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתרד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתרה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתרו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתרז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתרח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתרט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתש. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתשא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתשב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתשג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתשד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתשה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתשו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתשז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתשח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתשט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתת. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתי. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתיא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתיב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתיג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתיד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתיה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתיו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתיז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתיח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתיט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתכ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתכא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתכב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתכג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתכד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתכה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתכו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתכז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתכח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתכט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתל. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתלא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתלב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתלג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתלד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתלה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתלו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתלז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתלח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתלט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתמ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתמא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתמב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתמג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתמד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתמה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתמו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתמז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתמח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתמט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתנ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתנא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתנב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתנג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתנד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתנה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתנו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתנז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתנח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתנט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתס. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתסא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתסב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתסג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתסד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתסה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתסו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתסז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתסח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתסט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתע. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתעא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתעב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתעג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתעד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתעה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתעו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתעז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתעח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתעט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתפ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתפא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתפב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתפג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתפד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתפה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתפו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתפז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתפח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתפט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתצ. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתצא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתצב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתצג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתצד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתצה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתצו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתצז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתצח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתצט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתק. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתקא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתקב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתקג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתקד. 8 × 9 - 7 = 65

תתתתתקה. 9 × 6 + 7 = 61

תתתתתקו. 5 × 8 - 6 = 34

תתתתתקז. 6 × 9 + 8 = 62

תתתתתקח. 7 × 8 - 9 = 47

תתתתתקט. 8 × 6 + 7 = 55

תתתתתר. 9 × 7 - 8 = 55

תתתתתרא. 5 × 7 + 9 = 44

תתתתתרב. 6 × 5 - 8 = 22

תתתתתרג. 7 × 8 + 6 = 62

תתתתתרד. 8 × 9

4. מוֹצָא - מָצִיאָה - יְצִיאָה - יְצוּא - מָצוּי

5. מְבֻגָּה - גְּנָיָן

6. מַעֲצָמָה - עָצְמָה

7. רֹשֶׁם - רְשׁוּם - רְשִׁימָה

8. מַאֲמָץ - אֹמֶץ - אִמּוּץ

1. בקטע מופיעות כמה וכמה מלים לועזיות. החלף את המלים הבאות במלים עבריות :

אסטרטגיה, דוקטרינה, אימפרס, הגמוניה, אימפריאלי, אופנסיבה.

2. ענה על השאלות הבאות:

1. מה גרם להתגברות הסמויה של המלחמה הקרה במזרח התיכון?

2. מהי האינפורמציה שמסרו מקורות בירון מערביים על הצי הסובייטי ?

3. איך פתר הצי הסובייטי את בעית המחסור בבסיסים ימיים ?

4. מדוע אין מצרי הדרדנלים יכולים לפתור את הבעיה של העדר הבסיסים הימיים ?

5. פרט להיותו צי קטן החסר בסיסים ימיים, איזו חולשה נוספת יש לצי הסובייטי בים התיכון ?

6. מהו בכל זאת כח ההרתעה של הצי הסובייטי ?

7. באילו ארצות יש לצי הסובייטי סכויים לקבל שרותי נמל ?

8. מהו הדבר המדאיג את האמריקאים ?

9. מתי ומדוע החלו הרוסים לבסס את מעמדם בים ?

10. מה השיג חרושצ'וב על ידי מתן הסיוע למצרים, סוריה ותימן הרפובליקאית ?

ח. תרגם לאנגלית את המשפטים הבאים:

1. חדירת הצי הסובייטי למזרח התיכון הגבירה את המלחמה הקרה.

2. לפי דו"ח הקברניט חלפה פגישת המשחתות ללא תקריות.

3. מקורות ביון מערביים מוסרים, כי הצי הסובייטי סורכב בחלקו מספינות קמנות הנראות כספינות דייג, אך לאמיתו של דבר הן מצויידות בציוד אלקטרוני חדיש המסוגל לעקוב אחרי השדורים והתנועות של הצי הששי.

4. הבעיה העומדת בפני הצי הסובייטי היא העדר בסיסים ימיים בים התיכון, כי הסדר של רכוזי עגינה בלב ים, בתחום המים הבינלאומיים, אינו הסדר נוח ביותר.

5. אניות סיוע מהירות מספקות להם אספקה ודלק.

6. עדיפות הצי הששי על פני הצי הסובייטי נכרת במספר נקודות מרכזיות. נוסף ליתרון המספרי ומציאותן של נושאות מטוסים בין אניות הצי, יש לצי הששי גישה לבסיסים ימיים שונים שבהם הוא משתמש לצרכי אחזקה, תדלוק ואספקה.

7. למרות עדיפותם הנוכחית, עוררה החדירה הסובייטית דאגה בלב האמריקאים והם תוהים על משמעותה של חדירה זו ומה מסתתר מאחוריה.

8. במשך מאות בשנים היתה רוסיה ידועה כמעצמה יבשתית שאין לה מוצא לים, אך לאחר מלחמת העולם השניה הרגישה צורך לחזק את מעמדה בים והיא הקימה לעצמה חגורת בסחון ימית ששמשה, קודם כל, לצרכי הגנה.

9. כדי להפך לכח ימי יהיה על הרוסים לפתח את הכח האספיבי שלהם.

10. אלסלא עסידתו האיתנה של הבשיא מרומן היו הרוסים מצליחים להתפשט עוד יותר.

ט. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

עוד בקיץ זה יהיה הצי הסוביאטי בים-התיכון שקול, מספרית, כנגד הצי-הששי האמריקאי. מבחינה איכותית מספר ניכר של כלי שיט רוסיים אינם נופלים הרבה מן הכלים האמריקאים, במהירות שיוט ובעוצמת-אש. עדיין אין לרוסים נושאות מטוסים. הבסיסים הסמוכים ביותר של אוויריית-הצי הרוסית נמצאים בחוף הים-השחור. לצי הסוביאטי אין עדיין בסיסים בים-התיכון, והרוסים עדיין מפגרים בכל הנוגע לתפעול ציים גדולים, במיוחד הרחק מבסיסי-

המולדת, כשאין להם נסיון קרבי כלשהו. אך, מכיון שאין זה סביר כי הרוסים בוטים להתמודדות עם הצי האמריקאי יש לראות בהאדרתו של הצי הסוביאטי בים-התיכון נסיון ראשון בתולדות בריתם-המועצות לנקוט ב"מדיניות של ספיגות-תותחים" כלפי מדינות קטנות שוכנות בחלקו הדרומי של הים-התיכון.

ד. תרגם לעברית את הקטע הבא:

The existence of a Soviet fleet in the Mediterranean is a significant and a worrying fact. Nobody knows what is hiding behind their appearance there and what their future plans are. So far, the Soviet Navy is smaller and weaker than the American Sixth Fleet, but the navy might develop into a power, and already their U-boats have had a deterring effect.

The Russians have reached the conclusion that in order to be able to defend themselves against the West, they must obtain sea bases and have a strong navy. Yet, it is quite obvious that they will not content themselves with a strategy of defence, but will seek ways for expansion too.

The Russians have been interested in wedging themselves into the Middle East ever since World War Two, and even before that, and it seems that by being able to place their fleet in the Mediterranean, they have made good progress.

Unit 2

הצי הסובייטי בים-התיכון - ב'

חקר אוקיאנוגראפי

כיום יש לברית המועצות כוח ימי הסוגה קרוב לחצי מליון איש. מבחינת התפוסה, עומד הצי הסוביאטי במקום השני בעולם, אחרי ארצות-הברית. כוחו העיקרי -בצוללות, שמספר הולך ורב בהן מובע בכוח גרעיני וחמוש בטילים באליסטיים גרעיניים.

מקורות-בירן מערביים מעריכים את הכוח הימי הסוביאטי ב-370 צוללות קונוונציונאליות וכ-40 צוללות גרעיניות (מספר הגדל בשיעור של עשר צוללות בשנה). לפחות 40 מן הצוללות הסוביאטיות עשויות לשגר טילים באליסטיים - כפי הנראה, גם מתחת לפני המים (אך כל צוללת סוביאטית חמושה רק בשלושה טילים כאלה, לעומת 16 טילי "פולאריס" בצוללות האמריקאיות החדישות, ומוח הטילים הסוביאטיים מגיע ל-800 קילומטר לעומת 3.000 קילומטרים של טילי ארצות-הברית. יותר מ-300 צוללות סוביאטיות עשויות לשוט באוקיינוסים. כוח הצוללות הסוביאטי (כמו כוח אניות-השטח הרוסיות) מחולק לארבעה ציים: בים הבאלטי (70), בים הארקטי (150), בים השחור (50) ובמזרח הרחוק (120). כאמור, נראו לאחרונה דיי קבע ארבע צוללות סוביאטיות בים-התיכון.

חיל-הים הסוביאטי פיתח משחתות וסיירות חדישות, וגם טילים מאקטיים ים-יבשה - מהם לשימוש מאניות גדולות ומהם לחימושן של ספינות-טילים. אלה בנויות בשני דגמים - ה"קומאר" הישנה, הכלולה בציי סוריה ומצרים, וה"אוסה" החדישה ממנה, שכבר הובטחה אף היא לחיל-הים המצרי.

המערב פיגר מאד בהערכת התמורה שחלה בחיל-הים הסוביאטי. באיחור ניכר הבינו האמריקאים כי קובה משמשת לברית המועצות לא רק מקפצה לתעמולה מהפכנית ואנטי-אמריקאית בחצי-הכדור המערבי, אלא גם תחנת תידלוק לצי הצוללות האטלנטי של הסוביאטים. האוסטרלים לא העלימו את הפתעתם למראה ספינות-מחקר סוביאטיות העוסקות בחקר אוקיאנוגראפי ליד חופיהם. חיל-הים הסלכותי הבריטי החל מגלה, בתכיפות יתרה, צוללות סוביאטיות באוקיאנוס ההודי. וחיל-הים הדרום-אפריקאי מדווח מאז שנים אחדות על צוללות סוביאטיות המשייטות סמוך לחוף.

תהליך חידושו של חיל-הים הסוביאטי איפשר לרוסים לספק כלי שיט ישנים יותר, ובמיוחד צוללות, לארצות שהקרמלין חפץ ביקרן: אינדונזיה במזרח הרחוק, מצרים וסוריה בים-התיכון, קובה ליד ארצות-הברית.

מובעת התערבויות

השיכלולים שנתחוללו בחיל-הים הסובייאטי (ציוד אלקטרוני, אמצעי בקרה מרכזיים וכיוצא באלה) איפשרו לקצץ כדי שליש ממצבת כוח-האדם בצי. הקציינים והימאים המוכשרים ש"דוללו" מחיל-הים, הועברו לצי-הסוחר ולצי-הדיג הסובייאטיים, שנפחם גדל אף הוא במקביל לגידול שחל בחיל-הים - ולמעשה הם מהווים המשך ישיר לו: אניות המשא נועדו לשמש ספינות תובלה בשעת-חירום, ואילו ספינות-דיג סובייאטיות רבות מיועדות לשייט בלב האוקיאנוסים, מצויידות בציוד אלקטרוני משוכלל ומשמשות אזניים לקרמלין ליד חופים זרים.

לפני עשרים שנה היה הצי-הסוחר הסובייאטי מורכב מאניות ישנות בתפוסה כוללת של חצי מיליון טון. כיום מגיע צי זה לששה מיליון טון (כולל צי דיג המונה כ-4.500 ספינות).

מאמץ גדול זה שמשקיעה ברית-המועצות בשיטתיות וברציפות של שנים בכוחה הימי, מעיד כי הקרמלין השתכנע סוף-סוף באמיתותה של סיסמת חיל-הים המלכותי הבריטי: "המושל בימים, מושל בעולם".

מכל האמור לעיל אין להסיק, שחיל-הים הסובייאטי, כמות שהוא היום, הינו כוח התקפי שהמערב צריך לחשוש מפניו (לראייה - נסיגת הצי הרוסי בעת "משבר הטילים" בקובה, ב-1962). צי גדול זה עדיין לוקה בבסיסי-מולדת הקפואים בחדשי הקרה, ובהעדר גמור של בסיסים מוצקים בסרחבי העולם; אף אין לו מסריה אווירית העשויה ללוותו בכל אשר ישוט. אבל בנתונים של "המלחמה הקרה" - כאשר מעמים מאמינים בהתלקחותה של מלחמת-עולם שלישית - נודעת לחיל-הים הסובייאטי משמעות גדולה. נוכחותו, וביקוריו הסדירים בנמלי הים-התיכון וים סוף, מחזקים את ההשפעה הסובייאטית בסרחב זה. כמו-כן, יש בנוכחות זו גורם-הרתעה רציני, העשוי להבטיח שלא תישבה עוד התערבות צבאית אמריקאית כגון הפלישה ללבנון ב-1958, או מיבצע צבאי נוסח "מוסקטיר" (סואז, 1956). הבסיסים הבריטיים בקפריסין נחרוקנו מתוכנם מאז זכה האי לעצמאות, והכוח המערבי הרציני היחיד בים התיכון הוא הצי הששי האמריקאי.

ההתחזקות ההדרגתית של חיל-הים הסובייאטי בים-התיכון ובנמל חודיידה התימני מכוונת גם לטווח ארוך יותר.

סכנת הדוקטרינה

בעוד כשנתיים עומדת בריטניה לפנות את בסיסה הצבאי העגק בעדן. המושבה-לשעבר תזכה לעצמאות, והערובה לבטחונה - ולבטחון פדרציית-דרום-ערב - תהיה סמלית בעיקרה. לא ייטאר כמעט כוח מערבי של ממש מזרחית

לסואץ, עד סינגאפור. לאחר הפיגוי הבריטי צפויה התמודדות איתנים בחצי-האי ערב, בין כוחות מצרים ותימן הרפובליקאית לבין כוחות ערב-הסעודית ונסיכויות הנפט הזעירות במפרץ-הפרסי. ברית-המועצות מעוניינת להרתיע את המערב מהתערבות בהתמודדות זו, שבסופה תהיה יד המהפכנים על העליונה, על פי התחזית הסוציאסית. אם אמנם ישתלטו כוחות מהפכניים-סוציאליסטים על שטחי-הנפט, יוגשם חלומה הנושן של רוסיה - לפרוש את השפעתה על מקורות הנפט, החיוניים כל-כך למערב. מכיוון שברית המועצות עצמה עשירה בנפט, חשוב לה הנפט של המזרח הקרוב על דרך השלילה: היא מעוניינת ביכולת למנוע אותו בעת הצורך מאירופה המערבית.

זאת ועוד: הקרמלין מצפה לזעזועים רבים ביבשת אפריקה, ומקווה לצאת נשכר מהם. עד כה נכשלו מאמצי החדירה שלו, אבל נוכחות חזקה יותר בים-סוף תקל על ביצוע החדירה.

למצב עדין זה השלכות חשובות על ישראל ובמחונה. אם כי אין לישראל שום ברית הגנה עם המערב, משליכה היא את יהבה על המערב במקרה חרום. כוח הרתעה סוביאטי בים-התיכון עשוי לגרוע מסיכויי העזרה הזאת. כמו כן, החדרת הדוקטרינה הימית הסוביאטית - והציוד ההולם אותה - אל חילות-הים הערביים, יש בה משום איום ישיר על ישראל. דוקטרינה זו מקיפה מיקוש אינפנסיבי של מבואות ימיים (כולל מיקוש אופנסיבי לאורך חופי האויב); שימוש נרחב בצוללות; והפעלה עזה של סילי ים-יבשה. ואם אין די באלה, גוברת נוכחותם של כוחות ימיים סוביאטיים בנמלי ערב מאפשרויות הגסול של ישראל, במקרה של התלקחות באיזור.

גורם מסתן?

לעומת זאת, יש הרואים בנוכחות הסוביאטית גורם מסתן, שירתן את הערבים מהתגרות בישראל, שכן ברית המועצות מעוניינת בהתבססות במרחב זה, וכל התלקחות עלולה לגרום להתמודדות ישירה עם כוחות המערב ולנסיגת הכוחות הסוביאטיים, כמו בימי "משבר הסילים בקובה" - כדי למנוע מלחמת-עולם שלישית. לפי הערכה זו, יש מקום ממשי יותר לדאגה בלב בעלות הברית המערביות, ובראשן ארצות הברית, מאשר בלב ישראל, מפני הנוכחות הסוביאטית המוגברת בים-התיכון.

B. Vocabulary and Notes:

תַּחְנַת־כּוֹחַ גַּרְעִינִית	–	nuclear reactor
נְשֶׁק גַּרְעִינִי	–	nuclear weapon(s)
מְזֻיָּן	–	armed, equipped
טִיל בַּלִּיסְטִי	–	ballistic missile
טִיל	–	missile
טִיל בֵּין־יַבְּשִׁתִי	–	intercontinental missile
טִיל מוֹנְחֶה	–	guided missile
קוֹנְבֶּנְצְיוֹנָלִי	–	conventional
מִדָּה	– measure, size – rate	
עָלוּל	–	liable, likely to- (be, happen)
שָׁלַח	–	to send, to send off

אוֹקְיָנוֹגְרָפִי	–	oceanographic
חֲזָקָה	–	possession, occupancy
נְפַח	–	volume of body in space

The root of the noun חֲזָקָה is חָזַק : to seize, occupy etc.

גַּרְעִינִי	–	nuclear
גַּרְעִין	–	nucleus; kernel
גַּרְעִינִים	–	nucleonics
אֱנֶרְגְיָה גַּרְעִינִית	–	nuclear energy
תַּחְנַת כּוֹחַ גַּרְעִינִית	–	nuclear reactor

בַּלְטִי יָם	-	the Baltic Sea
אַרְקְטִי יָם	-	the Arctic Sea
שְׁחוֹר יָם	-	the Black Sea
מִזְרַח רָחוֹק	-	the Far East
מַשְׁחִית	-	destroyer (warship)
סִיְּרֶת	-	cruiser
סִיְּרֶת קְרָב	-	battle cruiser
חִמּוּשׁ	-	armament, arms
חִמּוּשׁ כָּבֵד	-	heavy armament
חֵיל חִמּוּשׁ	-	ordnance corps
כַּדּוּר	-	(ball) globe
כַּדּוּרִי חֲצִי	-	hemisphere
חֲפִיכָתִי	-	revolutionary (the root: "חפך")
תַּעֲמוּלָה	-	propaganda
מַקְפֵּץ	-	springboard, take-off (diving) board
קָרָה	-	to occur, to happen
שִׁנּוּי	-	change
הֶעֱרֵךְ, דֻּגְמָה	-	model, sample, pattern
הֶעֱרָכָה	-	estimate, evaluation

תְּפִלָּה פָּנָיו – to favor

The origin of this idiom is found in the book of Esther, 6,9: וְנִתַּן לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ עָלָיו "Thus shall be done to the man whom the king delights to honor".

יְקָר – honor, value
– precious things

הַטָּבָה – improvement, prefection

בְּדִיקָה – examination, control, test

מִגְדַּל אֵשׁ – fire control

חֶדֶר בִּקָּרָה – control panel

לְגַבֵּי (בְּעִנְיָן, בְּנוֹגֵעַ) – to the extent of, about

חֹזֶק – strength (of an army unit), garrison

תֵּבֵל – terrestrial globe

תְּדִירוּת יְתֵרָה – excessive frequency

תְּדִירוּת – frequency, succession, immediate sequence

יָתֵר – superfluous, excessive

הֲתָקָה – process

בַּהֲתָקָה – in the process of

אִפְשֵׁר – to make possible, to enable (derives from the word "אֶפְשָׁר")

אֶפְשָׁרִי – possible, likely

אֶפְשָׁרִיּוּת – possibility, likelihood, chance

מַצָּבָה לוֹחֶמֶת - effective (fighting) strength

מַצָּבָה מִלְחַמְתִּית - war strength

כּוֹחַ אָדָם - man power

יַמַּאי - seaman, mariner, sailor

דִּלַּל - to be diluted, to be thinned out

The writer uses the word דִּלַּל as a colloquial expression, meaning: dismissed, or removed. As such, the sentence simply says: "The talented officers and sailors that were dismissed from the navy..." Usually, we use the word דִּלַּל in reference to the things or materials that were diluted. In this way (even as a colloquial expression) we would say: חֵיל הַיָּם: דִּלַּל מְקֻצִינִים וְיַמָּאִים מְכֻשָּׁרִים.

דִּלֵּל - to dilute, to thin out

דַּיִג - fishing, fishery

נֶפַח - volume, capacity

לְמַעֲשֶׂה - actually, practically, in fact

תּוֹבָלָה - transport, transportation

שְׁעַת חֵרוּם - emergency

חֵרוּם - emergency

אָזְנַיִם לַקְּרֶמְלִין - "Ears for the Kremlin". It is a figurative idiom, that means: informative sources of the Kremlin.

The idiom derived from the expression: "אֲזָנִים לַכֹּתֶל", meaning: walls have ears, or, in other words: everything can be known, even if you guard yourself by walls.

בְּשִׁיטָתִיּוּת - (adv.) systematically, methodically

שִׁיטָתִיּוּת - systematization, method, methodology

סִיסְמָה - motto, slogan, password

לְעֵיל - above, above-mentioned

הֶתְקֵפִי - (adj.) attacking

רְאָיָה - proof, evidence

לָקָה בְּ- - to be affected (with disease); here, fig.: to be defective, to be weak

בְּסִיסֵי מוֹלֶדֶת - homeland bases, native country bases

בָּסִיס - basis, base
- foundation

מִטְרִיָּה - umbrella

הִתְלַקְּחוּת - inflammability, conflagration, catching fire

יָם סוּף - the Red Sea (Sea of Reeds)

מֶרְחָב - space, wide(open) place, region, area

מַדְרֵגָה	–	gradation, graduation
מַדְרֵגָה	–	gradually, by degrees
מַדְרֵגָה	–	guarantee, surety, assurance
מַדְרֵגָה	–	a struggle of mighty and powerful forces (as powerful as natural forces)
מַדְרֵגָה	–	contest, struggle, matching oneself against...
(זְעֵרָה) מַדְרֵגָה	–	(n.) great forces (adj.) strong, mighty, firm
מַדְרֵגָה, מַדְרֵגָה	–	natural forces (storms, earthquakes etc.)
מַדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה הָיָה	–	to have (gain) the upper hand, to have advantage over
מַדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה הָיָה	–	to be the loser, to be at disadvantage

מַדְרֵגָה	–	deterrence, determent
מַדְרֵגָה	–	to repeat, do (go over) again, reiterate
מַדְרֵגָה	–	invasion, incursion
מַדְרֵגָה	–	operation, task, project
מַדְרֵגָה מַדְרֵגָה	–	became meaningless and unimportant
מַדְרֵגָה	–	to become empty
מַדְרֵגָה, מַדְרֵגָה	–	(adj.) gradual

The adj. "מַדְרֵגָה" is used in the same way. Both derive from מַדְרֵגָה.

הִתְעַשֵּׁר	–	to profit, to gain
הַשְׁלָכָה	–	throwing away, casting In this case הַשְׁלָכָה means application. It was used for a while in this sense, but later it was substituted by the word הַטָּלָה which has been accepted as a term for application.
הִשְׁלִיךְ יְהָבוֹ עַל	–	"to cast (lay) one's burden on", to put one's trust in
הַטָּלָה	–	load, burden
	–	lot, fate
	–	imposition, tax, levy, impost
חוֹף הַמִּפְרָץ	–	harbor
הַתְחָלָה	–	entrance, alley, entering (preface, foreword, introduction)
מַעֲרָב הַשֶּׁמֶשׁ	–	West (where the sun sets)

תַּחֲזִית	–	forecast, spectrum
תַּחֲזִית מֶזֶג הָאֲוִיר	–	weather forecast
חִיוּנִי	–	vital, indispensable
חִיוּנִיּוּת חֲשׁוּבָה	–	vital importance
חִיוּנִי כֹּחַ	–	vital force
חִיוּנִי צֹרֶךְ	–	vital need
חִיוּנִיּוּת	–	vitality, indispensability
הַכְחָשָׁה	–	negation, negative denial, refusal, veto fault
הוֹכָחָה עֲקִיפָה	–	indirect demonstration (proof)

גְּמוּל - retaliation, reward, recompense

מְתַן - to restrain, to moderate, to slow down

מְתִינוּת - moderation, moderateness, restraint

רְסַן - to curb, restrain, put a stop to, check, halt

הִתְגָּרוּת - provocation, challenge, aggression

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים והבמויים הבאים:

1. חֻקָּר
2. פִּחַ גַּרְעִינִי
3. פֻּשְׁעוּר
4. עֶשְׂרִי לְשֻׁלְחָן
5. לָעֲפַת
6. מַשְׁחֶתֶת
7. חִמּוּשׁ
8. מַקֵּפָה
9. תְּזָלוּק
10. פַּהַר הָאָרֶץ
11. תְּכִיפוּת
12. מְהִירוּת יְתֵרָה
13. תַּהֲלִיךְ
14. אֶפְשָׁרוּת
15. שְׁכָלוּלִים
16. פִּחַ אָדָם
17. לְמַעֲשֶׂה
18. שְׁעַת חֵרוּם
19. אָזְנַיִם לַפֶּתֶל
20. שִׁיטָתִיוּת
21. נְתוּנִים
22. הִתְלַכְּחוּת
23. הַרְעָיָה
24. מִבְצָע
25. הִתְמוֹדְדוּת
26. דֶּרֶךְ הַשְּׁלִילָה
27. מְבוּאוֹת
28. הַשְׁלִיךְ יָהָבוֹ
29. פֶּסֶל
30. הִתְפָּרְדוּת

ב. כתב את השרשים של המלים הבאות, והוסף שמות נוספים הנגזרים משרשים אלו:

1. אֶפְסָה
2. מַשְׁחֶתֶת
3. מַכֶּרֶת
4. מַקֵּפָה
5. תַּעֲמוּלָה
6. מַהֲפֵכָנִי
7. תְּזָלוּק
8. תְּכִיפוּת
9. הַרְעָיָה
10. הַדְרָגָתִיוּת

ג. הסבר את הבמויים הבאים במלים שלך:

1. ארצות שהקרמלין <u>חפץ ביקרן</u>.
2. האגירות השמות ליד חופים זרים מסמנות <u>אזנים</u> לקרמלין.
3. הצי הגדול <u>לוקה בחסר</u>.

4. מסריה אוירית

5. התמודדות איתנים.

6. יצא נִשְׂפָּר.

7. ידו על העליונה.

ד. במאמר שקראת תמצא כמה וכמה מלים שהוראתן חוסר ודאות (uncertainty) והשערה לדוגמא:
"לברית המועצות כח ימי המונה קרוב לחצי מליון איש". המלה "קרוב ל-" מעידה כי אין לפנינו מספר מדויק, אלא משוער בלבד. המלים "בערך", "בקרוב","כ-", "נראה ש-" וכו' - כלן תבואנה במשמעות מעין זו.

1. מצא בקטע מלים ותארים נוספים הבאים לתאר ולהביע אי דיוק, השערה והערכה.

2. לפניך רשימת משפטים המציגים עובדות מוחלטות. כיצד תכתב משפטים אלו כאשר הנך משער ומעריך בלבד, ואינך קובע עובדה מדויקת?

1. לברית המועצות 400 צוללות חדישות.

2. לפני 20 שנה היה הצי הסוביאטי חלש ביותר.

3. ברית המועצות מנסה להשתלט על ארצות הים התיכון.

4. הצי הסוביאטי ירסן את התגרות הערבים.

5. בים התיכון אין כח מערבי.

ה. עלינו להבחין בין המלים "עשוי" ו"עלול".
המלה "עשוי" תבוא בהוראת "מסוגל", "מוכשר" או "רגיל לעשות".
לדוגמא:"הצוללות הסוביאטיות עשויות לשגר מילים באליסטיים".
משמע: הצוללות הסוביאטיות מסוגלות לשגר מילים...
לעומת זאת תבוא המלה "עלול" בהוראת "מסוגל והוכשר" בעיקר לפעולה שלילית ובלתי רצויה. לדוגמא: "כל התלקחות עלולה לגרום להתמודדות ישירה עם כוחות המערב".

1. לקס את המשפטים שבהם מופיעות המלים "עשוי" ו"עלול".

2. כתב משפטים משלך.

3. הבחן בין המלים הבאות ומצא את ההבדל ביניהן:

1. עלול להתקיף
2. עתיד להתקיף
3. סוכן להתקיף
4. יכול להתקיף
5. חייב להתקיף
6. סוכרח להתקיף
7. עשוי להתקיף

ו. מה ההבדל בין המושגים המופיעים בזוגות המלים הבאות:

1. תַּחֲנַת דָּלָק - תַּחֲנַת תְּדָלוּק
2. תְּפִיסָה - תְּפוּסָה
3. חֲדָשׁוֹת - חֲדִישׁוֹת
4. קְפִיצָה - סַקְפְּצָה
5. בָּקָרָה - בְּקֹרֶת
6. לְקִיחָה - הִתְלַקְּחוּת
7. רְתִיעָה - הַרְתָּעָה

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. מה הם השינויים שחלו בצי הסוביאטי במשך 20 השנה האחרונות?
2. מדוע מנסה ברית המועצות לפתח את כוחה הימי ?
3. מה הן החולשות של הצי הסוביאטי כיום ?
4. מה הן התוצאות העשויות לבוא מפציאות הצי הסוביאטי בים התיכון ?
5. כיצד משפיעה, או עתידה להשפיע, מציאות הצי הסוביאטי בים התיכון על יחסי ישראל - מדינות ערב ?
6. מהי, לפי המאמר, חשיבותה של קובה למדיניות ברית המועצות ביחס לארצות הברית ?

7. מהי הדוקטריבה הימית של ברית המועצות ?

8. מדוע יש מקום לדאגה של בעלות הברית המערביות וארצות הברית, מפני הגוכחות הסוביאטית בים התיכון ?

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא :

מאז ימי הפריחה[1] של הצי הבריטי ניתן למצוא את האמונה[2] כי המושל בימים - מושל בעולם. ואמנם נראה כי ברית המועצות, שאמצה[3] לעצמה אמונה זו, מנסה לחזק את השפעתה בעולם באמצעות[4] פתוח שיטתי של הצי שלה. פתוח ושכלול זה מלווה במציאת בסיסים ונמלים שונים בעולם, בהם מסיירות ושטות צוללות ואניות סוביאטיות. הכוח העיקרי של חיל הים הסוביאטי הוא בצוללות, שרבות מהן חמושות בטילים באליסטיים ומונעות בכח גרעיני. בגלל חדושים ושכלולים אלה בצי הסוביאטי, יכולה ברית המועצות לספק ספינות, צוללות ואניות ישנות לארצות שונות, שבהן מעונין הקרמלין: אינדונסיה במזרח הרחוק, קובה באוקינוס האטלנטי, וסוריה ומצרים במזרח הקרוב.

בעיה מיוחדת עולה ממציאות הצי הסוביאטי בים התיכון. מצד אחד עשויה גוכחות הצי הסוביאטי במרחב זה לשמש גורם הרתעה נגד ההתערבות של ארצות המערב במזרח הקרוב. מצד שני היא עשויה להגדיל את השפעתה של ברית המועצות על אספקת[5] הנפט לארצות המערב.

1. יְמֵי פְּרִיחָה heyday
2. אֱמוּנָה belief
3. אִמְּצָה adopted
4. בְּאֶמְצָעוּת by means of-
5. אַסְפָּקָה supply

ט. תרגם לעברית את הקטע הבא:

The presence of the Soviet Navy in the Mediterranean Sea bears several implications, to the Soviet-American relationship in general, and to the Israeli-Arab relationship in particular.

It seems that the Soviet Navy might prevent any Western interference in the Middle East. Moreover, it might gain control over the oil resources in the Middle East, especially, since there is no real Western force in this area.

In case of a struggle between Israel and any of the Arab countries, Israel can expect help from the United States. However, Israel might be denied this help, because of the Russians' presence in the area. On the other hand, it might guarantee a restraint on the side of the Arab countries, because U.S.S.R. is not interested, at this stage of the game, in an open war in the Middle East.

ר. ציין את הנקודות הנוספות שמעלה הקטע הבא בקשר למציאות הצי הסוביאטי בים התיכון.

כה הרבו לדבר במערב על חולשתו ההיסטורית של הצי הסוביאטי ועל הפיצוי שמוצאת בריה"מ במיליה הבליסטיים הבין-יבשתיים, שמעמים בתגבו דעתם לתמורות שחלו בחיל הים הסוביאטי.
הרוסים עודם מפגרים ברמה הטכנית של הצי שלהם, ביכולת בחיתה מן הים, באווירייה ימית ובתובלה ארוכת טווח, אבל בעשור זה חל זירוז בתכנית-האימונים ושוכללה עד-מאד המערכת הלוגיסטית הימית. כבר עתה יכול הצי הסוביאטי בים-התיכון לפעול חדשים אחדים ללא בסיסי-יבשה (וזמן רב יותר, כמובן, אם יהנה משרותי נמל בסוריה מצרים ואלג'יריה).
על הגידול בצי הסוביאטי אפשר להצביע במספרים: חיל הים הרוסי הוא כיום השני בגודלו אחרי ארה"ב (1.5 מיליון טונות, לעומת 6 מיליון טונות), ואילו מספר הצוללות הרוסיות כפול ממספר הצוללות של ארה"ב ורב מזה של כל צי נאט"ו גם יחד. צי-הסוחר הסוביאטי גדל אף הוא במהירות וכבר עולה על 4 מיליון טונות. מוסקבה הצהירה, כי בדעתה להגיע ל-20 מיליון טונות ב-1980. אפילו נסכים שזוהי הפרזה רבה, ניתן ללמוד מהצהרה זו על המגמה הכללית של בריה"מ.

רוב היחידות בצי הסוביאטי הן חדישות, וכאמור, חמושות בטילים. במסגרת אימוני הצי נערכים מפגשים תכופים בין שייטות מארבעת הציים השונים של בריה"מ, וגם בים התיכון נערכו כבר מספר תרגילים משותפים של ציי הים השחור והים הבאלטי. משימותיו החדשות של הצי הסוביאטי (בנוסף על הגנת חופים וסיוע למבצעי-יבשה) הוגדרו לאחרונה כלהלן: הרתעה אסטרטגית (זאת עודנה מושתתת על צוללות חמושות בטילים גרעיניים, שכן אין הצי הסוביאטי יכול להתמודד בקרב עם ציי המערב); ניטרול כוחות בגזרות נתונות (דבר זה כבר בר-ביצוע בים-התיכון); פגיעה בספנות-יבשה (בעיקר, מכות-עונשין מהירות); והגשת סיוע למדינות ידידותיות (בהקשר הים-תיכוני, אילו: סוריה, מצרים, אלג'יריה).

באט"ו וארה"ב אינן בתובות, איפוא, בסכנה מיידית בגלל הנוכחות הימית הסוביאטית בים התיכון. ההתרגשות הגדולה בנאט"ו, המתבטאת בזרם של ידיעות הנובע ממרכז נאט"ו והנוגע בהתעצמות הימית הסוביאטית באיזורנו, נובעת מהחשש לעורק הימי בסואץ ולגורל הנפט הערבי בעתיד. אך בשעה זו מכוון האיום הסוביאטי כלפי מדינות קטנות בחלקו הדרומי של הים התיכון, והצי בים התיכון משמש זרוע מסייעת לקידום החדירה הסוביאטית (עדיין לא חדירה קומוניסטית דווקא) למזרח-התיכון ולצפון-אפריקה, למזרח-אפריקה ולדרום-ערב.

זהו האיזור היחיד בעולם, כיום, שבו רופפת עמדת המערב, מרם נוצר קפאון בין-גושי, ויש סיכוי לקרמלין להציב בו את כף רגלו.

בעשור זה נעשה הים התיכון אחד המקומות המעטים מאד בעולם, שבו מתרופף בהתמדה מעמדו של המערב, וביתנת האפשרות לברית המועצות להידחק תחתיו. צרפת פינתה את צפון אפריקה, בריטניה מפנה את דרום-ערב ותעלת סואץ בתובה בידי מצרים שניטראליותה היא אנטי-מערבית. יתרה מזו, האינטרסים הסוביאטיים במרחב זה אינם נופלים עוד בחשיבותם מן האינטרסים המערביים. לעומת אינטרסי הנפט והבסיסים הצבאיים של המערב (בלוב ובנסיכויות-הנפט), יש לקרמלין אינטרס חיוני ביותר להציל את השקעותיו הרבות במצרים, להתקרב לנסיכויות הנפט (קירבה גיאוגרפית, לפחות, באמצעות תימן ועדן) ולפתוח מחדש את תעלת סואץ להזרמת סיוע לויאטנאם. ועוד: התבססות באלג'יריה עשויה לשמש

מקפצה אל שכנותיה הפרו-מערבית - מרוקו וסוניסיה.
מנהיגי מוסקבה השמיעו לא-מכבר את התביעה שארה"ב תוציא את
הצי שלה מהים-התיכון. למעשה, יסתפק הקרמלין בהדיפתם של ציי
המערב לחלק הצפוני של הים-התיכון, כדי שחלקו הדרומי ייהפך
למרחב-תמרון סוביאטי.

Unit 3

הנשיא ג'ונסון - 1966 (א)

"הייתי רוצה שמספר רב יותר של אנשים יוכל לראות את הנשיא פשוט כהיותו נשיא", אמר לא-מכבר אחד מעוזריו בעלי-המחשבות של ליבדון ג'ונסון. "שיראוהו כמות שהוא - ללא חיוכים, ללא ביתיות יתירה, אלא כאיש-מקצוע גדול ועשיר-נסיון. או-אז הוא מרשים עד מאד, מרגיע ומעודד. רק כאשר הוא משתדל להיות שונה מעצמו, הוא מסתבך בצרות". ליבדון ג'ונסון מכהן כנשיא ארצות-הברית זה 34 חודש - אותו פרק-זמן שישב ג'ון קנדי בבית הלבן - והוא שרוי במצוקה. למעשה - מצוקתו חמורה מאד. גם לקנדי היו בעיות - ומספרן היה רב ביותר מכפי שנוטים רבים לזכור. אבל שלוש מן הבעיות העומדות בפני הנשיא ליבדן ג'ונסון מסוכנות יותר מכל בעיותיו של קנדי המנוח.

הראשונה בבעיות הרציניות הללו היא כמובן, המלחמה בויאטנאם, שהיתה מלחמה ויאטנמית מעיקרה בימי חייו של קנדי. כעת הופכת מלחמה זו, יותר ויותר, למלחמה אמריקאית, וסופה איננו נראה באופק. הבעיה השניה היא, סכנת האלימות הבין-גזעית שלוחת-הרסן - סכנה שהיתה מוגבלת לדרום ארה"ב בימי קנדי, ואילו כיום היא מאיימת גם על ערי הצפון.

הבעיה השלישית, המסבכת בשיעור ניכר את שתי הקודמות, היא שאנשים רבים - ומספרם גדל בהתמדה, לדברי פוליטיקאים משתי המפלגות - אינם רוחשים חיבה או אינם נותנים אמון רב ביותר בנשיא ארה"ב.

ליבדון ג'ונסון נתון לביקורת ולעיקוב צמוד זה קרוב לשלוש שנים. האנשים שראוהו מטרות קרוב ביותר הם עוזריו בבית הלבן, בעבר ובהווה. שיחה עם אנשים אלה מאפשרת ציור תמונה חיה ותלת-מימדית של ליבדון ג'ונסון כשהוא "פשוט נשיא". היא מאפשרת, כמו כן, להבחין בתכונות העיקריות שהוא מפעיל במפלו בבעיות הגדולות שעליו לפתור בהצלחה, בדרך זו או אחרת, כדי להצליח בכהונת הנשיאות.

הבלוטות הסיוחדות

אחת התכונות הללו היא עצם היותו שונה מזולתו. קשה לשוות בדמיון איש פחות רגיל, או מי ששיגרת יומו שונה כל-כך משיגרת יומו של האמריקאי הממוצע. "יוצא דופן? מובן שהוא יוצא דופן", אומר אחד מעוזריו "כל האישים הגדולים יוצאי דופן. קח את לינקולן כדוגמה. לאחר מות ווילי הקטן שלו, הסתגר לינקולן בחדר-המיטות במשך ארבע יממות ומיאן לראות פני איש. כלום יכול אתה לשוות בנפשך את כותרות העתונות אילו הסתגר ג'ונסון בחדרו ארבע יממות?"

הערה זו אינה סדויקת מבקודת-ראותה של ההיסטוריה (ידוע כי ליבקולן נפגש עם אחדים מחברי הקאבינט שלו בארבעת הימים שלאחר מות ווילי ב-1862), אך הכוונה ברורה. לארה"ב היו כמה וכמה נשיאים שהיו אנשים יוצאי-דופן, ואברהם ליבקולן, האישיות הגדולה ביותר שקמה לארץ זו, ודאי שהיה יוצא-דופן יותר מליבדון ג'ונסון. קחו כדוגמא את הרגלי-העבודה המוזרים המאפשרים לו לדחוס שני ימי-עבודה ביממה אחת.

יומו הכפול של הנשיא מתחיל בשעה 7 בבוקר. את שלוש או ארבע השעות הראשונות הוא מבלה בפיג'מה שלו, בחדר-השינה, מוקף במקורביו מאנשי הסגל שלו, כמנהגו של לואי ה-14 מלך צרפת. יש והוא מבלה את מרבית הזמן בישיבה בסיסה. לעתים קרובות הוא מתהלך לאורכו ולרוחבו של החדר הגדול, מתלבש בהדרגה, מחלק פקודות, קורא דו"חות, מסלפן. בשעה 11 הוא עובר למשרדו, ולעיתים קרובות מאד הוא עובד שם ברציפות עד שעה 4 אחה"צ, כשהוא פוסח על ארוחת-הצהריים.

בימים בהם הוא סועד ארוחת-צהריים, אין זו אלא ארוחה קלה, בשעה 3 או 3.30. אחד משגיונותיו הסיוחדים היא יכולתו להאריך בעבודה בלא לחוש ברעב. הנשיא עצמו הביע את ההנחה - שמדעיותה מפוקפקת - כי קיבתו אוצרת מזון כדרך שדבשת הגמל אוגרת מים. תיאוריה אחרת פחות אכזוסית היא, שהמשקאות הקלים שהוא לוגם ללא-הרף מסככים את רעבונו.

בשעה ארבע, בקירוב, חוזר הנשיא לחדר-השינה שלו, בקומה השניה של הבית הלבן, לובש פיג'מה, משתרע במיסה וישן כשעה. בניגוד לאנשים רבים הנמים אחרי הצהריים, אין הוא מתעורר בתחושה עסומה-קהה. הוא שופע מרץ "מן הבלוסות הנוספות שאינן מצויות אצל אנשים רגילים", כדברי עוזרו לשעבר, ג'ק ואלנסי, בנאום שנמתחה עליו ביקורת רבה.

רוזבלט ונפוליון

כך מתחיל יום העבודה השני של הנשיא. את ארוחת-הערב הוא סועד בשעה מאוחרת מאד - אלא אם כן נקבעה לו סעודה חגיגית. עוזר תשוש עלול להיות מוזמן לפת-ערבית בשעה 11 בלילה, או אף מאוחר מזה. לעתים, בסיוחד בשעות-משבר, יושב הנשיא לארוחתו בשעה 1 אחרי חצות. במרבית הימים ממשיך הנשיא לעבוד בשעה 1.30 או 2 אחרי-חצות, כאשר וואשינגטון כולה שקועה בתרדמה. הוא קורא, רושם הערות בנוסח "עליך לשוחח עמי בנושא זה" או "איני תופש זאת" או פשוט "לא". לעתים קרובות למדי הוא נוטל את שפופרת הטלפון ומתקשר עם מיניסטר, עוזר או איש אחר מן הכפופים לו.

מספרים שהטבח הצרפתי של משפחת קנדי התפטר מעבודתו בבית-הלבן משום שהנשיא החדש מבכר תבשילים כגון דג-שפמנון על פני מעדני-מלכים ממיטב המטבח האירופי. אבל אין צורך בסיבה עמוקה כל כך. די בהרגלו של הנשיא לאכול בשעות בלתי-קבועות, ורק כמידת תיאבונו, להוציא מדעתו כל טבח המכבד את עצמו. ליבדון ג'ונסון נתון ל"דיבוק" של ניהול ענייניים בדרכו שלו ובזמן הנוח לו. אין הוא רוצה לעבוד, לאכול או לישון בזמנים בהם עושים זאת אנשים אחרים. הוא רוצה לעשות את אשר ברצונו, בשעה הנראית לו ואף לא דקה אחת לפני כן או אחר-כך. הוא רוצה לערוך מסע-בחירות, או למנות איש לכהונה בכירה או לחרוץ החלטה מכרעת, בשעה הנראית לו, ולא כאשר האחרים רוצים בכך - ואפילו יהיו אנשים אלה רמי-מעלה ביותר.

למעשה, יש בג'ונסון התנגדות אינסטינקטיבית עמוקה לכל התחייבות שהיא, לכל סייג שהוא. זוהי תכונת-יסוד נוספת בו. הוא מקפיד "לשמור על ברירות", בין שהבעיה היא שעת הארוחה ובין שהמדובר במהלך הבא במלחמת ויאטנם. "הוא רוצה להחזיק תמיד באפשרות לבוא שמאלה או ימינה, אחורה או קדימה", אומר ג'ק ואלנטי, שעשה במשך שנתיים כמעט כל שעה שהיה ער, במחיצת הנשיא. "כך נהג פראנקלין רוזבלט, כך נהג נפוליון בשדה-המערכה".

"זהיר כשועל זקן"

כדי לקיים בידו כושר-תימרון זה, מסרב הנשיא לקבוע עמדה עד לרגע האחרון - וגם אז, לאחר הרגע האחרון, עלול הוא להימלך בדעתו. נוהג זה אינו מקל על הסגל שלו. אחד מעוזריו לשעבר זוכר כי ראה את ולאנטי רץ לאורך המסדרון שמחוץ ללשכת הנשיא, מתעלם מן הסובב אותו ודומה לארנב הלבן מ"עליסה בארץ הפלאות". אבל במקום לומר: "הוי אוזני ושפמי", סלסל ואלנטי, חזור וסלסל: "מדוע אין הוא יכול להחליט? מדוע אין הוא יכול להחליט?"

כיון שהנשיא ממאן להחליט עד הרגע האחרון, מבטא הוא את החלטותיו, לעתים קרובות, במפתיע - מה שתרם למוניטין שיצאו לו, כאילו הוא אימפולסיבי. למעשה, הוא ההיפך הגמור מזה. "הוא זהיר כשועל זקן", אמר אחד מידידיו מסכסס. "הוא זוקף את זרבוביתו ומרחרח את האוויר, אחר רץ כברת-דרך ומרחרח את הקרקע, ושוב נושא את בחיריו אל-על".

התנגדות-הברזל של הנשיא לכל התחייבות שאפשר להימנע ממנה, היא מגרעת בזירה הפוליטית. כל מסע שלו לאחד מחבלי המדינה, מותיר בעקבותיו

עסקנים פוליטיים רבים, ממורמרים על שהנשיא הופיע במקום בו לא ציפו לו, או לא הופיע במקום שציפו לו. אבל יש מקרים בהם כדאי לו לנשיא להיות ידוע כ"זהיר כשועל זקן".

שואה כגון מפרץ-החזירים אינה סבירה אצל ג'ונסון. נסייתו היא להקים סביב כל סיכון חומה של ערבויות ובטחונות. משום כך שלח עשרים אלף חיילים לרפובליקה הדומיניקנית הזעירה. אבל התנגדות חולנית להתחייבויות עלולה להיות הרת-סכנה בה-במידה שמסוכנת הלהיטות-להסתכן.

זהירות-השועל של ג'ונסון, פחדו מהתחייבות, מסבירים חלק ניכר מתעלומת הדרך בה הוא מנהל את מלחמת ויאטנם. לעתים קרובות נדמה שהוא עושה מעשה אחד ומדבר על מעשה אחר. לדוגמה, במארס 1965 נקט הנשיא בצעד שאין ממנו נסיגה והטיל חיילים אמריקאים לקרב בויאטנם. שלושה חדשים התעקש הבית הלבן לומר שלא חלה כל תמורה שהיא במשימה הצבאית האמריקאית בויאטנאם. תוך חודשים במנו שם יותר ממאתיים אלף חיילים ובחתים אמריקאים.

נדמה, איפוא, שהנשיא הוליך את ארה"ב במירמה אל מלחמת קרקע באסיה, בצעדים קטנטנים. למעשה, אין ליבדון ג'ונסון מבקש להוליך שולל את האומה. הוא משלה את עצמו. ברגע בו נתחפרה המחלקה הראשונה של חיילים-קרביים אמריקאיים סביב דאנאנג, נקשרה ארה"ב קשר בל-ייניתק למלחמת ויאטנם, והנשיא, שאינו שומה כלל ועיקר, ידע זו בעמקי לבו. אבל במשך חודשים סירב ג'ונסון, הסולד עד-אימה מהתחייבויות, להודות אף בינו לבין עצמו שאכן אלה פני הדברים.

B. Vocabulary and Notes:

לֹא עַתָּה	-	not long ago
כְּבָר	-	already, long ago
מְאוּמָה	-	homelikeness, domesticity
כּוֹפֶה	-	(col.) impressive
הָיָה בְּצָרָה	-	to be in distress (trouble)
נִמְצָא	-	found, staying, living
הָיָה בַּצַּעַר	-	to be in grief
הָיָה חַי בְּלִי שִׂמְחָה	-	to live without joy
הַמְנוּחָ	-	the late, deceased
יְסוֹדִי	-	fundamentally, originally, mainly, at first
יְסוֹד	-	essence, essential, basis, foundation, origin
	-	principle, doctrine
בְּעִקָּר	-	especially, mainly, chiefly, primarily
אַלִּימוּת	-	violence, terror
מַעֲשֵׂי אַלִּימוּת	-	acts of terror
בֵּין־עַמִּי	-	interracial
גֶּזַע	-	race, trunk, stem, stock
חֻפְשִׁי - לֹא מֻגְבָּל	-	uncurbed, unbridled, without restraint
רֶסֶן	-	curb, bridle, rein, restraint

routine - שִׁגְרָה

to place, set - שׂוּם
to compare, liken
to level, even

to imagine - דִּמָּה בְּנַפְשׁוֹ

(adv.) except, besides, save, apart from - זוּלָת

the other person, fellow man - רֵעֵהוּ

effective range - טְוַח הַשָּׂגָה (הַשָּׂגַת יָד)

range - טְוָח

dollar-linked - צְמוּדַת דּוֹלָר

close, joined, tied-in, attached, fastened - דָּבוּק

reins of government - רְסוּיֵי הַמֶּמְשָׁלָה

to take the reins - תָּפַשׂ רְסוּיִין

to give free rein to - הִתִּיר רְסוּיִין

rate, proportion - שִׁעוּר
measure, size

birth (death) rate - שִׁעוּר (תְּמוֹתָה) הַיְלּוֹדוֹת

by installments - בְּתַשְׁלוּמִים

immeasurably, limitless - עַד אֵין קֵץ

continuously - בְּהַמְשֵׁךְ

diligence, continuity, inertia, persistence - הַתְמָדָה

following, tracing - עֲקִיבָה

תיפלומטי קורפוס	–	diplomatic corps
קורפוס	–	corps
מועדף	–	favourite
לחץ	–	(here fig.) to press, compress
ארון צללים	–	shadow cabinet
ארונית	–	cabinet
ראות לקויה	–	poor visibility
ראות (כמו הוא רואה)	–	as he likes it (sees fit)
ראות	–	seeing, sight, view
	–	visibility
נקודת ראות	–	point of view, viewpoint
מדיניות	–	(adj.) routine, conventional, trite
ביקור שגרתי	–	routine visit
ממוצע	–	average, mean
בממוצע	–	on the average, taking the mean,
חריגה	–	(n.) exception
	–	(adj.) exceptional, unusual, extraordinary, irregular
	–	originally: a fetus extracted in caesarian section
גדר	–	wall, screen, partition
כותרת	–	(here:) headline (in newspaper)
	–	caption, capital (of pillar)
כתובית	–	subtitle, subscription

גמל	-	to calm, appease, abate, pacify
בְּגִמְגּוּם	-	in a flash, in the twinkling of an eye, in no time, very quickly
גְּמִירָה	-	cessation, stop, pause
גָּמוּר אֹפֶן	-	incessantly, without a stop
גְּמִיעָה	-	hoarding food
גְּמִיעָה, אֲגִירָה	-	hoarding, accumulation, stockpiling
גָּמַע	-	to collect, gather, hoard, stockpile
גַּמָּל	-	hump (of camel)
עִוֵּר עֵינוֹ מִשְּׁחַד לְבָבוֹ (Lit.: the camel does not see its hump)	-	blind to one's own defects
גְּדוּד אִמּוּנִים	-	training cadre
גָּדַשׁ	-	to skip over
גִּדֵּר פִּרְצָתוֹ בְּאִישׁ לֹא יִרְאֶה	-	to waver, straddle (sit on the fence, be indecisive
גַּחֶלֶת	-	caprice, whim, fancy, foible, craze
גַּחֶלְתִּי	-	capricious, flighty
גִּישָׁה מַדָּעִית	-	scientific method, science
גְּלוּיָה	-	doubtful, dubious, questionable, "fishy"
גָּמַל	-	to accumulate, store up, collect

בְּקֵרוּב	-	approximately
קֵרוּב	-	proximity, approximation
הִשְׁתָּרֵעַ	-	to stretch oneself, extend
הָעִיר מִשְׁתָּרַעַת עַל פְּנֵי שֶׁטַח נָרְחָב	-	the city extends over a wide area
אִחוּשָׁה	-	sensation, sense, feeling, perception
אִחוּשָׁה מְרֻפָּה אוֹ מְסֻתָּת	-	paresthesia (medical or psych.)
עָמוּם	-	dim, unclear, indistinct, dull, opaque
קֵהֶה	-	blunt
אֲרוּחַת עֶרֶב	-	dinner
פַּת	-	bread, morsel, piece of bread
פַּת שַׁחֲרִית	-	breakfast
מַשְׁבֵּר	-	crisis
מַשְׁבֵּר חָמוּר	-	grave crisis
מַשְׁבֵּר פְּנִימִי (מוּסָרִי)	-	financial (moral) crisis
כָּפוּף	-	subject to, subordinate
	-	bent, bowed
כָּפוּף לַחֹק	-	subject to the law
כָּפוּף לְפִלוֹנִי	-	to be under someone, subordinated
טַבָּח	-	cook, chef

מִלְחֶמֶת בְּחִירוֹת	–	election campaign
מַסָּע	–	campaign, rally, drive journey, travel, march
מִנָּה	–	to appoint, assign, allot
מִנְהָל	–	service, tenure of office, position, appointment
מִשְׁלַחְתּוֹ הַשְּׁנִיָּה בְּמִצְרַיִם	–	his term of service lasted five years
נִכְבָּד	–	of a high rank, senior, superior, elder
נְכְבַּד־עָם	–	senior civil servant
נָסַח	–	to decide, determine, resolve
נְעִלֶּה מִן	–	high ranking, person of importance
נִשָּׂא	–	high, eminent, supreme

צָרְפָתִית	–	French
צָרְפַת	–	France
קָבַע	–	to prefer, choose
קָלוּשׁ	–	(adj.) stilurid
קַטְלָנִית	–	delicatessen, luxuries, a royal repast
רִקָּה	–	dainty food, delicacies pleasure, delight, luxury
רֵעַי	–	obsession, evil spirit sticking, joining, attaching
רֵעַי-דָּמִים	–	possessed, obsessed

כּוֹחַ – ability, capability, capacity, talent, fitness, opportunity, proprietary

כּוֹשֶׁר גּוּפָנִי – physical fitness

כּוֹשֶׁר קְרָב – combat capacity

כּוֹשֶׁר קִלִּיטָה – capacity for work

כּוֹשֶׁר מַמְתִּין – appropriate time, an opportune moment

כַּוָּנוֹת – manoeuvring

לְהַרְהֵר בְּדַעְתּוֹ – to consider, think things over (with the possibility of changing one's mind)

לְהִוָּעֵץ – to take counsel, consult, consider

לְהִוָּעֵץ בְּאֶחָד – to consult someone, take advice

לְהִתְעַלֵּם – to ignore, disregard, overlook

מִבְצָר – restriction, preventive measure
– fence, hedge

מִבְצָעִי – alternative, possibility, way, option
– choice, selection

מִבְצָעִית אֲיֻמָּה – as there is no alternative

מִבְצָעִית בְּיָדוֹ – at the option of

מְדִינִי בְּכִירִים – close to the President

מְחִיצָה – partition, wall, bar, barrier

מְחִיצוֹת לְהוֹרִיד – to let down the bars, to remove barriers

מִכְסָה – ability, capability, capacity,

נָשַׁם	–	to sniff, snuff, smell, track, detect
מֶדֶד מְרָחָק	–	measure of distance, a small distance
חֶלְקַת שָׂדֶה	–	a small plot of land
לְמַעְלָה-לְמַעְלָה	–	upwards, up to the sky, aloft
לֹב	–	height
הִתְחַיְּבוּת	–	obligation, commitment, undertaking, responsibility
מִלֵּא אֶת כְּבוֹד הַ...	–	to fulfil (honour) the obligation
נָמַע	–	to avoid, abstain, refrain from
בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי	–	it is impossible
מוּם	–	defect, deficiency, fault, shortcoming

אַרְנֶבֶת	–	hare, rabbit
"אֲלִיס בְּאֶרֶץ הַפְּלָאוֹת"	–	"Alice in Wonderland" by Lewis Carroll
"אֹזְנַי וְשִׂפְתַי הַלְבָנוֹת"	–	"Oh my ears and whiskers". In the original the White Rabbit says:"Oh my dear paws! Oh my fur and whiskers! She'll get me executed..."
שֵׁם טוֹב	–	fame, renown, repute originally: coin, medal
הִפְכָּה לְאַגָּדָה עוֹלָמִית	–	to become world famous (renowned)
שָׁם	–	(here:) onse (of animal)

זִירָה	-	arena, scene, theatre
זִירָה בֵּין-לְאֻמִּית	-	international scene (arena)
זִירַת מִלְחָמָה	-	theatre of war
חֶבֶל	-	region, district
	-	rope, cord
	-	measuring line (50 cubits length)
הוֹתִיר	-	(here:) to leave
	-	to spare, to have more than enough
בְּעִקְבוֹת	-	in consequence (of), (lit. on the heels of, in the footsteps of), following, based on
עָקֵב	-	heel, step
	-	footprint, trace, footstep
שׁוֹאָה	-	catastrophe, disaster, holocaust
	-	destruction, ruin
מִפְרָץ הַחֲזִירִים	-	The Bay of Pigs (in Cuba)
סָבִיר	-	reasonable, fair and proper
מְחִיר סָבִיר	-	reasonable price
סְבִירוּת	-	reasonability
עֲרֻבּוּת, עֲרֵבוּת	-	guarantee, pledge, surety
הֲרַת סַכָּנָה	-	dangerous, pregnant with danger(lit.)
הָרָה	-	pregnant
תְּמוּרָה	-	change, exchange, value
	-	consideration (legal), substitution, compensation
תְּמוּרָה בַּעֲלַת עֵרָה	-	valuable consideration(legal)

הַתְּמוּרָה נִתְקַבְּלָה	-	value received
תְּמוּרַת-	-	in exchange for, instead, in consideration of
מְשִׁימָה	-	assignment, objective, mission, task
מְשִׁימָה עִקָּרִית	-	primary mission
מְשִׁימַת הַפְּצָצָה	-	bombing mission
מְשִׁימוֹת אֵשׁ	-	fire task
נִמְנָה	-	to be counted, numbered, reckoned
נִמְנָה עִם (עַל)	-	to be reckoned (considered) as, to belong to, be listed among, to be included in
אַנְגְלְיָה נִמְנֵית עִם הַמַּעֲצָמוֹת הַגְּדוֹלוֹת	-	England ranks among the great Powers
נִמְנוּ וְגָמְרוּ	-	it was decided once for all
הוֹלִיךְ שׁוֹלָל	-	to lead astray
שׁוֹלָל	-	(adj.) stripped, barefoot
	-	bereft of sense, confused
הִשְׁלָה	-	to deceive, mislead, delude
אַל תַּשְׁלֶה אֶת עַצְמְךָ	-	Don't deceive yourself!
בַּל יִפָּתֵק	-	not to be broken or cut off
נִפַּק	-	to be cut off, severed, torn away
	-	to be removed, driven away
נִפַּק קְשָׁרָיו עִם	-	sever one's connections with
סָלַד	-	to shrink from, be disgusted at
סָלַד מִן הַמַּחְשָׁבָה	-	to be revolted at the thought

עַד אֵימָה - to the extent of (the degree of) panic

אֵימָה - panic, fright, terror, fear

בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ - to himself

בֵּינֵינוּ לְבֵין עַצְמֵנוּ - strictly between ourselves, speaking among ourselves, between you and me

אֵלֶּה פְּנֵי הַדְּבָרִים - this is how things look, this is the situation

פָּנִים - face, countenance
- front, facade, exterior
- outside, surface, level
- appearance, expression, looks

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

1. לֹא מְפֻלָּר
2. אִישׁ מְקֻצוֹעַ
3. מַרְשִׁים
4. הִסְתַּבְּכָה בְּצָרוֹת
5. מְצוּקָה
6. מְעֻקָּרָה
7. תְּהֻתָּמָה
8. תֻּשַּׁעוּר
9. אֻמְּנָם
10. שְׁגֻרָה
11. יוֹצֵא דֹּפֶן
12. נְקֻדַּת רְאוּת
13. סֻגָּל
14. בְּקֻרוּב
15. שְׁעַת מַשְׁבֵּר
16. הַחְלָטָה מְכֻרַּעַת
17. מַפָּע בְּחִירוֹת
18. דָּם מְעֻלֶּה
19. כֹּשֶׁר תְּמָרוּן
20. תְּמֻחֶצֶת-
21. נִמְלָה תְּרֻעָתוֹ
22. יָצָא לוֹ מוֹנִיטִין
23. הִתְחַיְּבוּת
24. סְבִיר
25. תְּסוּרָה
26. מְשִׁימָה
27. הִשְׁלָה אֶת עַצְמוֹ
28. מַפְתִּיעַ
29. מַסְקָנִים
30. נְסִיגָה

ב. לעתים קרובות מקובל לצרף מלה אחת דווקא למלה מסוימת, גם אם ישנן אפשרויות אחרות לבטא את אותו הדבר. למשל נהוג לומר: "הביע את תודתו" ולא "אמר (או בטא) את תודתו". כמו כן אומרים "משך בכתפיו" ולא "הביע (הזיז, הרים) את כתפיו".
החלף את הכתוב בסוגרים במלים אחרות, אשר תיצורנה צרופי מלים שכיחים וסקובלים (המלים במצאות במאמר):

1. (יש בלבו, הוא מרגיש) חֻמָּה.
2. (יש עליו, הוא חי תחת) מְקֻנָּת.
3. (הוא תאר) בדמיונו.

4. (הוא נמצא) במצוקה.

5. (היה בלבו, הוא הרגיש) אמון בעוזריו.

6. (הוא מוציא) את הזמן בעיסים.

7. (הוא משקיע) את הרעב על ידי עשון סגריות.

8. יש (להחליט) החלטה בימים אלה.

9. (קרתה, נהיתה) תמורה בהלך הרוחות בארץ.

ג. מלת תואר-פועל היא מלה המתארת את הפעולה (אופן הפעולה, זמן הפעולה וכו'): אני מכיר אותו היטב. הוא הולך לאט. קימות אפשרויות שונות לבנית תואר-הפועל, בין השאר על ידי שמות בצרוף אות היחס בְּ-. לדוגמא: הוא חזר על הנסיון בעקשנות. מצא במאמר תארי פועל שהם שמות בצרוף אות היחס בְּ- והשתמש בהם במשפטים.

ד. במאמר אנו נתקלים מספר פעמים במלה "עֶצֶם" בצורות ובשמושים שונים.

1. מהן ההוראות השונות של המלה "עצם"?

2. למד להבחין בין השימושים השונים של מלה זו ובנה משפטים עם הצרופים הבאים:

1. עֶצֶם
2. עַצְמוֹ
3. אֶת עַצְמוֹ
4. בְּעַצְמוֹ
5. מֵעַצְמוֹ
6. בְּפִנְגֵי עַצְמוֹ
7. כְּשֶׁלְעַצְמוֹ
8. בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ
9. בֵּינֵינוּ לְבֵין עַצְמֵנוּ
10. בְּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ

ה. בלשון העתונות ניתן למצוא לעתים קרובות שגושים לשוניים שאינם על מהרת השפה, כמו למשל: "מספרן היה רב ביותר מכפי שנוסים רבים לזכור", בעוד שנכון לומר: מספרן היה רב יותר מכפי שנוסים רבים לזכור. יש להבדיל בין "יותר מ-" ובין "ביותר". הראשון משמש כערך היתרון, כשמשוים דבר עם דבר (comparative): הוא יותר גדול ממנו, הוא יותר פִּקֵחַ משחשבתי; ואילו השני משמש כערך ההפלגה (superlative): התמונה היפה ביותר (מכל התמונות), הפרח הנעים ביותר (מכל התפוחים). השלם את המשפטים הבאים:

1. המצב כעת מטוכן ... מאשר אי פעם.

2. בעית האלימות הבין גזעית היא הבעיה הרצינית ... העומדת בפני ארה"ב.

3. קשה לקבוע מי מהם היה נשיא גדול ...

4. בשנים האחרונות הוא עובד קשה ... מאשר בעבר.

5. היו זהירים! מסמך זה הוא סודי ... !

6. ההרצאה המעניינת ... בתכנית הכנס כבר התקיימה בשבוע שעבר.

ו. ענה על השאלות הבאות:

1. מהן הבעיות העומדות בפני הנשיא ג'ונסון?

2. מתי, לדעת כותב המאמר, נראה ג'ונסון במלוא גדולתו ומהו הדבר המזיק לדמותו וגורע ממנה?

3. איזו תכונה, בראש וראשונה, מאפשרת לג'ונסון למלא את תפקידו כנשיא?

4. איזו תכונת יסוד מציינת את ג'ונסון המדינאי ומהם היתרונות והחסרונות של תכונה זו ?

5. מהי התמורה אשר חולל ג'ונסון ביחסי ארה"ב-ויטנאם ומדוע סרב להודות בתמורה זו במשך זמן רב ?

ז. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

תכונה בולטת אחרת - להיסותו[1] לשלום ולנהל - הולידה את האיבה ההדדית שבין הנשיא והעתונות, דבר המעמיק את "פער ההסברה"[2]. מעולם לא היה נשיא שהשתדל יותר מג'ונסון "לנהל את החדשות", כשהוא נכשל בזאת - וכשלונו בלתי נמנע, שכן עתונות חפשית איבה ניתנת לנהול או לשליטה - הוא זועף וזועם. אין זה מפתיע שג'ונסון (כמרבית הנשיאים לפניו) כועס על העתונות, משום שלעתים אינה מדייקת במסירת הדברים ויש שהיא בלתי הוגנת. אבל מפתיע הדבר, שלאחר היותו שנים רבות בוואשינגטון, עדיין אינו מבין את העתונות.

1. לְהִיסוּת - eagerness, strong desire, ardour
2. הַסְבָּרָה - propaganda, explanation, information

ח. תרגם לעברית את הקטע הבא:

A much more important example involved the President's decision to commit American combat troops to the war in Vietnam. This decision, right or wrong, was as momentous as any decision any President has made since the Second World War ended. Another President would certainly have announced, explained and defended his momentous decision to the American people. Instead, President Johnson for a long time pretended[1] that he had not really made an important decision at all. He seems to have had the notion that he could commit American troops to combat in Vietnam without his enemies at home or abroad noticing.

1. to pretend - הִתְחַמֵּר, עָשָׂה עַצְמוֹ, הֶעֱמִיד פָּנִים פְּאֵלֶּה...

Unit 4

הנשיא ג'ונסון - 1966 (ב)

יחס האלוהים לנביאיו

תכונה חשובה אחרת של הנשיא היא להיטותו לבהל אנשים ולשלום במצבים. כורח פנימי זה מסביר את חילופי-הגברי הרצופים בסגל של הבית הלבן.

כל אנשי קנדי פרשו ממנו, כמובן: - סלינג'ר וסורנסן, שלזינגר ופוארס, גודווין ובאנדי. גם רבים מאנשי ג'ונסון הלכו לדרכם: ג'נקינס ובאסבי, ואלנסי וריידי. מן הסגל שהיה בבית הלבן בחודשי נשיאותו הראשונים, נותר פלים יחיד - הדובר ואיש-הכל-בו ביל מויארס. ביחודו הגלמוד דומה מויארס לבעל ה"עומד על הסיפון הבוער, משם נמלטו כל האחרים".

מובן מאליו שיש סיבות למבוסתם של רבים כל-כך מן הסיפון הבוער בבית הלבן: רמת השכר, התערערות-עצבים, שאפתנות. אבל כמעט בכל מקרה מילאה תפקיד בולט גישתו השגיונית של הנשיא כלפי בני אדם.

אחד העוזרים הנוכחיים בבית הלבן העיר, באורח מוזר למדי, שיחסו של הנשיא לסגל שלו כמוהו כיחס אלוהים לנביאיו. אולי סדויק יותר לדמות את הנשיא לאב-משפחה ויקטוריאני, ואת הסגל שלו לצאצאיו הרבים.

ראש-המשפחה ג'ונסון יכול להיות מתחשב ואף רגשן - הוא זוכר ימי-הולדת, ולא פעם הציע לכסות דמי-אישפוז של עוזריו או בני משפחותיהם. כאשר רמז ג'ק ואלנסי לראשונה כי מציעים לו לעמוד בראש אגודת המסריטים של אמריקה, דחה ג'ונסון ברוגזה את הנושא כלאחר-יד. אזי שלחה מארי מרגרט, רעיתו היפה של ואלנסי, שהיתה פעם מזכירתו של הנשיא, מכתב קצר ומרטים-לב אל ג'ונסון ובו ביקשה שיחזיר לה את בעלה. מיד חזר בו הנשיא, ואף הפעיל את השפעתו על אילי-הוליווד שיתנו את המישרה לואלנסי (וזו מישרה שמשכורתה 150 אלף דולאר בשנה). אבל ראש-המשפחה ג'ונסון יכול להיות גם קפדן ותובעני עד מאד. כל מלה היוצאת מפיו היא חוק בל-יעבור. "הוא מוכן לומר לך מתי לאכול", רומן אחד מאנשי קנדי שעבד גם עם ג'ונסון. "ואפילו מה תאכל!" מובן מאליו שיחסו של הנשיא שונה לגבי כל אדם ואדם. הנשיא מתנהג תמיד בנימוס כלפי מזכיר הממשלה רוברט קינסבר, האיש המזהיר שהיה מנהל שרות-השידור אן-בי-סי וכמעט בן גילו. וואלם רוסטאו, המומחה לענייני-חוץ והאינטלקטואל של הבית הלבן כיום, אף הוא תופס מעמד מיוחד. וכן ביל מויארס הרשאי אף להעז פנים כנגד הנשיא עד גבול מסוים.

סיר הלחץ של הבית הלבן

"הנשיא איבד תובע מזולתו דברים שאיבו מוכן לעשותם בעצמו", אומר מוירס. אין ספק שדבריו נכונים, אבל כדי לשרת את הנשיא צריך אדם להיות נכון מלכתחילה לתבוע הרבה-הרבה מעצמו. הדרישות הכבדות ביותר מוטלות על מזכיר הראיונות מארוין וואטסון ועל עוזר הכל-בו ג'איק ג'איקובסון. הם מתחלפים ביניהם במשמרות-לילה ונמצאים במחיצת הנשיא עד סוף יום-העבודה השני שלו, בכל יממה. לאיש משני אלה אין חיים פרטיים ראויים לשמם. אנשים אחרים בסגל הבית הלבן, כמו ג'ו קאליפאנו, הארי מק-פרסון ודאגלס קאיסר עובדים אף הם קשה מאד. הם באים לעבודה סמוך לאחר עלות השחר, ולעתים רחוקות חוזרים לבתיהם לפני שמונה בערב. לעתים, כאשר מניח הנשיא ידו עליהם, מאחרים הם בלילה הרבה יותר מזה.

אבל שעות-עבודה ארוכות עד אכזריות הן רק חלק מן המחיר שמשלמים עובדי הבית הלבן תמורת ההרגשה המשכרת של הימצאות במרכז-המאורעות. הנשיא עלול להיות גס-רוח ביותר כלפי עוזריו. "אין הוא מתפרץ על דברים גדולים", אומר אחד מעוזריו, "אבל הוא מתרתח על דברים פעוטים-מריקת דלת, איחורה של מכונית, תזכיר ארוך מדי. חייב אתה להסתגל להתפרצויותיו. הוא-עצמו שוכח את כעסו תוך דקות ספורות".

אחד העדים לסבעו המתפרץ של הנשיא היה מבקר שישב בלשכתו. האיש מצא את הנשיא במצב רוח לבבי. הנשיא פספס דקירת אחדות בחביבות, אחר הציץ בפספס שעל מכתבתו, התבצל בפני האורח, נטל שפופרת הטלפון ושפך על עוזרו, בקצה האחר של הקו, קיתון של רותחים. אחר-כך חידש הנשיא את שיחתו הלבבית עם מבקרו.

"יודע אתה", מספר אותו מבקר, "האיש בקצה האחר של הקו ודאי חשש שמא ילקה הנשיא בהתקף לב חדש. אך מסופקני אם [illegible] של הנשיא עלה אף בנקודה אחת". אנשים המיטיבים להכירו סבורים כי הנשיא משתמש במודע בהתפרצויותיו המפורסמות כמכשיר של שיכנוע [illegible]. אכן, הלחץ הוא ממשי. עוזרים-לשעבר מכנים את הבית הלבן "סיר-לחץ", ואחד מהם נשבע כי לקה בעורית לאחר פרישתו. עוזר אחר, שנשא בכיסו מכשיר אלקטרוני קטן שהיה מזמזם כל אימת שביקש הנשיא לשוחח עמו טלפונית, אומר: "רק לאחר שנפטרתי מן המכשיר הזה, נוכחתי לדעת כמה תיעבתי אותו".

ההכרח להצליח

אישיותו של הנשיא מכריעה כל-כך, שהיא סוחפת את כוחות הגוף והנפש של הסובבים אותו. "הוא מביאך לכלל זיעה שופעת, גם בחדר סמוג-אוויר", אומר עוזר-לשעבר. איש אחר מתאר את האופן בו מאזין הנשיא לדבריו של עוזר המותח ביקורת על הצעה או קו-מדיניות של הנשיא: "האם הוא שומע לדברי זולתו? הוא מקשיב כל-כך, שאוזניך בחרשות! אתה חש כאילו הושיבוך על קרקעיתו של אגם - כה גדול הלחץ המעיק עליך. הוא יושב רפוי בכורסתו ולוסש מבטו בך. כמעט אינו מפפף בעיניו. אם אתה ממשיך בדבריך ומגיע לסיכום מגומגם, הוא אומר: "ובכן?" ואתה אומר: "ובכן, עלינו לפעול כך וכך". אבל מוסב שתדבר באורח משכנע, שאם לא כן יתן בך מבט נוקב ויבטל את דבריך ללא ניד-עפעף - ועם זאת, כאילו משך בכתפיו בזלזול".

לחץ מעין זה כבד מכדי שיעמדו בו אנשים רבים. "יש שני סוגים של אנשים", אומר עוזר-לשעבר, "אלה האוהבים פעולה לשמה ויוקרה לשמה, ואלה שאינם יכולים להאריך ימים בריצה מטורפת ללא סיבה הגיונית, הסוג השני פורש מהבית הלבן".

אלה שנשארו בבית הלבן אינם משרתים המחוורים קידות ונכונים לספוג את מלקותיו של הנשיא. רובם אנשים מוכשרים וחביבים. הם גם קשוחים. דרושה מידה של קשיחות פנימית כדי לעבוד בשביל ג'ונסון, וכל מי ששרד בסיר הלחץ של הבית הלבן ניחן במכנה משותף עם עמיתיו: הם לומדים "לספוג זאת".

הלחץ שמפעיל הנשיא על הסובבים אותו (לעתים בלי משים), מופעל גם על עצמו. שכן, סדר-יומו של ליבדון ג'ונסון, האימה שהוא רוחש כלפי התחייבויות והכורח הפנימי לשלוט באנשים הכפופים לו - כל אלה נובעים מן הצורך העז שהוא חש - לקצור הצלחה.

הנער שהקיא בבית-השימוש

עצם המחשבה על כשלון מעוררת בו פלצות. בימי פעילותו בסנאט סיפר לי פעם על מקרה בו נוצח בוויכוח בסכסאס, בעודו נער. "כאשר אחרון השופטים פסק נגדי באליפות-הוויכוחים הארצית" אמר ג'ונסון, "הייתי מאוכזב כל כך שהלכתי לבית השימוש והיקאתי". הוא אמר זאת במלוא הרצינות. זכרו של אותו כשלון עדיין הכאיב לו מאד.

פעם אחר פעם יצא הנשיא בשבועות האחרונים אל עם, לשנן באזני הבוחרים צרור של משפטים: "לא נאסוף את זנבנו בין רגלינו ונסתלק מויאטנם. נתמיד ונצליח". ההטעמה באה על המילה האחרונה. כל מי שמאמין

כי לינדון ג'ונסון ישמש מרצונו בשיא של אמריקה מרגשת, צריך לזכור את הנער שהקיא בבית-השימוש משום שנכלם ונחרד מכשלונו בתחרות ויכוחים.

ויש לזכור עוד דבר אחר לגבי לינדון ג'ונסון, בעמידתו מול הבעיה הויאטנמית הנוראה. דבר זה מובע בניסוח המיושן-באורח-מוזר בו דיבר על המשבר הדומיניקני: "ראיתי את הזריחה על מונבלאן, אבל החזיון היפה ביותר שראו עיני היה דגל מולדתי המונף בארץ זרה... בכל מקום בו הולכים אזרחי אמריקה, הולך דגל זה עמם, להגן עליהם".

אין ספק שהנשיא העלה משפטים אלה מנבכי זכרונו, מן הימים בהם היה נער כחוש וארך-גפיים, המהלך יחף באבק הרחוב ולבו נפעם למשמע נאומי-יום-העצמאות בעיירת מולדתו, ג'ונסון-סיטי, טכסס. כיום נשמעים בימויי פטריוטיות אלה תמימים או לאומנים-קנאים. אבל איש מאלה המיטיבים להכיר את לינדון ג'ונסון אינו מפקפק בכנות רגשותיו הלאומיים. משום כך אינו יכול להעלות בדעתו כשלון אמריקאי בויאטנם.

אבל יש רבים הסבורים כי לינדון ג'ונסון ה"מאניפולאטור", "הפוליטיקאי האמן", אינו מסוגל לחוש רגש של ממש. לדעתם הפטריוטיות שלו אינה אלא אחת המסיכות הרבות שהוא מעלה על פניו. רבים משוכנעים שהנשיא הוא צבוע גם בטפלו בבעיה הגדולה השניה שלו: המשבר הגזעי במולדת.

הפער ההסברתי

לינדון ג'ונסון, יותר מכל אדם אחר, היה אחראי לחקיקת סדרת חוקים גדולה בסוגיית זכויות-האדם בעשור האחרון. לעתים קרובות אמר ששאיפתו הגדולה ביותר - כנשיא הדרומי הראשון מאז מלחמת-האזרחים - להביא את הכושים אל "הזרם-הראשי של החיים באמריקה". באותה-עת משאת נפשו להעלות ארוכה לפצעי מלחמת-האזרחים. ושוב, אלה המכירים אותו מקרוב מאמינים שהוא משמיע דברים אלה בכנות. אבל מליוני דרומיים רואים בו בוגד ציני שמכר את "אורח-החיים הדרומי" תמורת קולות-בוחרים. והליבראלים-האינטלקטואלים הצפוניים - או המנהיגים הכושים, במיוחד מנהיגי "השלטון לכושים" - אינם רוחשים לו כבוד רב ביותר.

יום עלול לבוא ולא תהיה לנשיא ברירה וייגזר עליו לנקוט אמצעים נוקשים למיגור הביזה וההצתה בגיטאות הכושיים. אם תבוא שעה מעין זו, יהיו הליבראלים הלבנים והמנהיגים הכושים כאחד מוכנים להאמין שהוא פשוט חוזר לקדמותו ואינו אלא ריאקציונר דרומי נוסח סיימון לגרי ("הרשע" בסיפור "אוהל הדוד תום").

נכונות זו להאסין בגרוע ביותר בכל הנוגע לנשיא - היא בעייתו הגדולה השלישית. אחדים מעוזריו סוענים כי בעיה זו נובעת כל-כולה מן "הפער ההסברתי" כהתבטאותו של אחד מהם. לינדון ג'ונסון נכשל כשלון בולט ביצירת מגע אישי עם הטון-העם - מגע שיצר פראנקלין רוזבאלט בשיחותיו "ליד האח" ששידרו ברדיו, וג'ון קנדי בטיבות-עתונאים המשודרות בטלוויזיה.

בטיבות-העתונאים-המשודרות הנדירות שלו, היה הנשיא משכנע למדי, אבל רשומות-השידורים מעידות כי משפטיו כלילי-שלמות כולם, בעוד שקנדי - וכן אייזנהאור לפניו - נסתבכו תמיד במשפטים מורכבים. קנדי ואייזנהאור דיברו ספונטאנית, כמגלגלים שיחה, כשהם מוכנים להסתכן בשגיאות דקדוקיות ובזאת קנו את אהדת הציבור. ואילו לינדון ג'ונסון סולד מכל סיכון. זהירות-התן שלו מונעת ספונטאניות ומשום כך הוא נוקשה ואפור בטלוויזיה.

B. Vocabulary and Notes:

חֲנִיכָה - singularity, distinctiveness, uniqueness
- setting aside, appropriating

בּוֹדֵד - lonely, solitary, lonesome, forlorn

הִתְמוֹטְטוּת עֲצַבִּים - nervous breakdown

הִתְעַרְעְרוּת - undermining, upsetting, shattering

אַמְבִּיצְיָה - ambition

שְׂאֹנְתִּי, שְׂאוֹנִי - ambitious

גִּישָׁה - approach, attitude, access

גִּישָׁה חֲדָשָׁה - new approach

נִגִּישׁוּת - accessible

כְּבִישֵׁי גִּישָׁה - approach roads, feeder lines

חֲנִיכָה - singularity, distinctiveness, uniqueness
- setting aside, appropriating

בּוֹדֵד - lonely, solitary, lonesome, forlorn

הִתְמוֹטְטוּת עֲצַבִּים - nervous breakdown

הִתְעַרְעְרוּת - undermining, upsetting, shattering

אַמְבִּיצְיָה - ambition

שְׂאֹנְתִּי, שְׂאוֹנִי - ambitious

גִּישָׁה - approach, attitude, access

גִּישָׁה חֲדָשָׁה - new approach

נִגִּישׁוּת - accessible

כְּבִישֵׁי גִּישָׁה - approach roads, feeder lines

בַּעַל מְלָאכָה - jack-of-all trades

כֹּל-בּוֹ - hold-all

סוּפֶּרְמַרְקֶט, חֲנוּת כְּלֹבּוֹ - supermarket, department store

דּוֹבֵר - speaker, spokesman, mouthpiece

שִׁנּוּי פַּרְסוֹנֶל - change of personnel, reshuffle

אֲנָשׁ (Aram.) man. Heb. אִישׁ

אַמְבִּיצְיָה - ambition

שְׂאֹנְתִּי, שְׂאוֹנִי - ambitious

גִּישָׁה - approach, attitude, access

גִּישָׁה חֲדָשָׁה - new approach

נִגִּישׁוּת - accessible

כְּבִישֵׁי גִּישָׁה - approach roads, feeder lines

בַּעַל מְלָאכָה - jack-of-all trades

כֹּל-בּוֹ - hold-all

סוּפֶּרְמַרְקֶט, חֲנוּת כְּלֹבּוֹ - supermarket, department store

דּוֹבֵר - speaker, spokesman, mouthpiece

שִׁנּוּי פַּרְסוֹנֶל - change of personnel, reshuffle

אֲנָשׁ (Aram.) man. Heb. אִישׁ

אִי רְצוֹן - against one's will, reluctantly, unwillingly

צֹרֶךְ - necessity, compulsion

B. Vocabulary and Notes:

צֶאֱצָא - child, offspring, descendant

מִתְחַשֵּׁב - considerate

רַגְשָׁן - emotional, sentimental

דְּמֵי אִשְׁפּוּז - hospitalization costs

דָּמִים - (in plural only) money, value, cost, charge, fee

דְּמֵי קְדִימָה - deposit, earnest money

דְּמֵי נְסִיעָה - fare

דְּמֵי כְּנִיסָה - admission fee

סַרְטִיס - film maker

כְּלְאַחַר-יָד - offhand, casually

מַרְטִיט לֵב - (adj.) moving (the heart)

חָזַר בּוֹ - to reconsider, withdraw one's opposition, regret

אֵילֵי הוֹלִיבּוּד - the big capitalists of Hollywood

אַיִל - ram
- magnate
- head, chief, lord, noble

אִיל הַכֶּסֶף - big capitalist, financial magnate

אִיל מְסִלּוֹת הַבַּרְזֶל - a railway magnate

תּוֹבָעָנִי - demanding

חֹק בַּל יַעֲבוֹר - an immutable (hard and fast) law

מִיָּד אַחַר	–	shortly after
קָרוֹב	–	close, near
שִׁכָּרוֹן	–	intoxicating
עַם הָאָרֶץ	–	rude, vulgar
הִתְלַהֲבוּת	–	to be enraged, excited
חָרָה	–	to boil to be enraged, furious
חֲרָפָה	–	banging
מִסְמָךְ	–	document
שֻׁלְחַן כְּתִיבָה	–	desk, writing table
הִתְעַלֵּל בְּ	–	to revile, heap abuse upon
רַב פְּעָלִים	–	broadcasting service
חָצַף פָּנִים	–	to be insolent, to defy, to put on a brazen face
עָזַז	–	to dare
סִיר לַחַץ	–	pressure cooker
סִיר	–	pot, pan
רְאָיוֹן	–	interview, appointment
קָבַע פְּגִישָׁה	–	to make an appointment
רָאוּי לְשֵׁם	–	worthy of the name, proper
רָאוּי	–	suitable, fit, appropriate, proper, worthy, deserving

קִיתוֹן - ewer, jug, pitcher

רוֹתְחִים, רוֹתֵחַ - boiling water

לַחַץ דָּם - blood pressure

בְּמוּדָע - consciously;
derives from the root "ידע"

שְׁכְנוּעַ - conviction, persuasion

עֲוִית - spasm, convulsion

כָּל אֵימַת שֶׁ- - whenever, any time

אֵימַת, אֵיכָתַי - when

תִּעֵב - to abhor, detest, loathe

סָחַט - to squeeze, press
- (fig.) to wring, extort, blackmail

סָחַט כְּסָפִים - to blackmail, extort money

סָחַט הוֹדָאָה - to extort a confession

חֲדַר מֻמְזָג אֲוִיר - (col.) air-conditioned room

מִזּוּג אֲוִיר - air-conditioning

קַו מְדִינִיּוּת - policy

מְדִינִיּוּת - policy, politics

מְדִינִיּוּת מָגֵן - protectionism, protective policy

קַו - line
- policy, outline

רָפֶה - relaxed, loose, slack

נטה	–	bow, curtsey
הדה	–	to pronounce, declare
הפיל שחק	–	to take a beating, be flogged
שבע	–	to absorb, suck up, blot
קשה	–	hard, cruel
שאר	–	to remain, survive, be left
חנן	–	to be gifted, graced with to be pardoned
שם מחלקת	–	common denominator (factor)
מכנה	–	denominator
צמצם מכנה משותף	–	to reduce to a common factor
חבר	–	friend, colleague, comrade
קיא	–	to vomit, throw up

הרה שפה עין	–	to stare, glare at, to set eyes on, sharpen one's eyes upon
חדד	–	to sharpen
קרץ	–	to wink, blink, flicker
קרצה	–	a fluttering of an eyelid
קרסול	–	eyelid, eyelash
רגש	–	movement, quiver
הדר	–	prestige
השתחוה	–	to bow, make a curtsey
קידה	–	bow, curtsey

בֵּית שִׁמּוּשׁ	-	W.C., closet, lavatory, toilet
שִׁמּוּשׁ	-	use, service, usage
בַּלָּצוּת	-	shock, shudder, horror
אַלִּיפוּת	-	championship
אַלּוּף	-	champion
וִכּוּחַ	-	debate, discussion, dispute, argument
מוּבָס	-	trampled, trodden, routed (in battle)
מוֹנְבְּלַאן	-	Mont-Blanc
חֲזָיוֹן	-	vision, sight, spectacle, phenomenon
	-	drama, play
נֵבֶךְ	-	hiding (secret) place
אָרֹךְ נְצָיִם	-	one who has long legs and long arms
צְפָיִם	-	hands and feet (of a human)
	-	feet (of an animal)
נִפְעַם	-	to be moved, excited, stirred
	-	to beat, strike
לְאֻמָּנִי	-	nationalistic, chauvinistic
קַנַּאי	-	zealous, zealot, fanatic, jealous
כֵּנוּת	-	sincerity, honesty, frankness

מַנִּיפּוּלָטוֹר	–	manipulator
צָבוּעַ	–	hypocrite, hypocritical painted
גַּאֲוָה	–	gap
תַּרְגּוּמִי	–	informative, explanatory
תַּרְגּוּם	–	explanation, information, propaganda
נוֹשֵׂא	–	problem, subject for study
זְכוּיוֹת אָדָם	–	human rights
זְכוּת	–	right, privilege merit credit
זְכוּת אָבוֹת	–	ancestral merits, hereditary title
זְכוּת הַצְּבָּעָה	–	right of voting
זְכָיוֹת שָׁוֹת	–	equality of rights, parity
עֲשׂוֹר	–	decade, ten years Theoretically the word עֲשׂוֹר can be applied to days and months too, but actually it is used for ten years only.
מִלְחָמַת אֶזְרָחִים	–	civil war
אֶזְרָח	–	citizen, native
אִידֵיאָל מֻפְשָׁט	–	ideal
תְּשׁוּקָה	–	yearning, desire lifting, rising

הֶעֱלָה אֲרוּכָה לְ-	-	to cure
אֲרוּכָה	-	healing, cure
	-	recovery, convalescence
הֶעֱלָה אֲרוּכָה	-	to recover
צִינִי	-	cynical
קוֹלוֹת בּוֹחֲרִים	-	voters (lit.:voters' voices)
"הַשַּׁלְטוֹן לַשְּׁחוֹרִים" ("הַכּוֹחַ הַשָּׁחוֹר")	-	the Black Power
מַגִּפָּה	-	destruction, overpowering, knockout, routing
בִּזָּה	-	robbery, prey
"אָהֳל הַדּוֹד תּוֹם"	-	Uncle Tom's Cabin
אָח	-	fireplace
מְסִבַּת עִתּוֹנָאִים	-	press conference
מְסִבָּה	-	party, social affair
רְשִׁימָה	-	record
פְּלִיל הַשְׁלֵמוּת	-	the acme of perfection
פָּלִיל	-	(adj.) complete, total, perfect (adv.) completely, totally, utterly
תַּן	-	jackal

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

1. חִלּוּפֵי גַּבְרֵי	11. גְּמוּל	21. סְאָכְזָב
2. שְׁאַפְתָּנוּת	12. שְׁכִנּוּעַ	22. גְּבַרְתָּ
3. גִּישָׁה	13. רְאָיוֹן	23. פִּזְעִי
4. הוֹבֵל	14. לַחַז	24. צָבוּעַ
5. אִשְׁפּוּז	15. אִישְׁהוּת	25. עֶשׂוֹר
6. כְּלְאַחַר יָד	16. סְהוּם	26. סְגִיָּה
7. קְפָדָן	17. בֶּרֶשׁ	27. הַסְתַּדַּרְתִּי
8. שֵׂרוּת הַשְׁהוּר	18. יְקָרָה	28. מְסִבַּת אִתּוֹנָאִים
9. מְאוֹרָעוֹת	19. מְכֻנֶּה מֶשֶׁךְ	29. סְפוּן
10. מְסִמָּה	20. אֲלִיפוּת	30. אַהֲדָה

ב. השלם את מלות היחס החסרות:

1. דכאונו נובע ... כשלונותיו התמידיים.
2. רבים מציעים ... הנשיא לפעול במהירות.
3. הוא ידוע כמתחשב ... רגשות זולתו.
4. הוא תובע ... עצמו באותה מידה שהוא תובע ... אחרים.
5. לא כולם יכלו להסתגל ... דרישותיו.
6. הזהר לא להסתבך ... צרות!
7. רק הזמן יעלה ארוכה ... פצעים.
8. בינתים אני מרוצה ... עבודתי.
9. הנשיא התנצל ... אורחו ... אחור.
10. הוא לא יכול שלא לתעב ... מכשיר הטלפון, אשר אינו נותן ... מנוח.

11. המשך! אני מאזין ... דבריך!

12. יש שהוא לוטש ... מבטו ... מדבר.

13. הוא ניחן ... כל התכונות הדרושות כדי למלא תפקיד זה.

14. הם פרשו ... תפקידם מפני שהרגישו, כי איגם יכולים לעמוד ... לחץ העבודה.

15. אני מפקפק ... אמיתות הידיעה.

16. כל מי שמכיר ... הנשיא היטב מוכרח להודות ... גדולתו.

17. נגזר ... (גוף שלישי) להיות זמן ארוך מחוץ לבית.

18. הוא מבכר ... האפשרות השניה ... האפשרות הראשונה.

19. הקרובים אליו מבחינים ... עצבנותו הגוברת והולכת בזמן האחרון.

20. למרות מאמציו הוא לא הצליח ... תפקידו.

ג. 1. כתוב את התארים השייכים לשמות הבאים (לדוגמא: פְּעִילוּת - פָּעִיל, פְּקִפוּק - מְפַקְפֵּק):

1. לְהִיטוּת	5. אַכְזָרִיּוּת	9. פְּנִיָּה
2. שְׁאֲפְתָנוּת	6. בְּקִיאוּת	10. שְׁלֵמוּת
3. נָמוּס	7. זְלְזוּל	11. אַהֲדָה
4. שְׁכְנוּעַ	8. מְדִינִיּוּת	12. זְהִירוּת

2. מצא את השמות השייכים לתארים הבאים (לדוגמא: נָעִים - נְעִימוּת):

1. לבבי	5. קְשׁוּחַ	9. קַצְנִי
2. קפדן	6. מוזר	10. צִינִי
3. רָפוּי	7. לְאֻמָּנִי	11. סוֹדִי
4. הגיוני	8. צָבוּעַ	12. מתמיד

ד. משקל פָּעָלָן מורה בדרך כלל על תכונה מסוימת או על מקצוע ועסוק מסוימים. במאמר אבו נתקלים בשם "רַגָּשָׁן", שהוא שם לאדם הנוטה להתרגש. כמו כן מופיעה המלה "שאפ(ת)נות" הנגזרת מהשם "שאפ(ת)ן", שהוא שם לאדם אמביציוני השואף לגדולות.

1. איך יקרא, לפי זה, אדם אשר נוהג לְהִתְרַפֵּחַ (לְכָעֵס) בקלות, לְפַסְפֵּס, לְבַזְבֵּז, לְשַׁשֵּׁר, לְבָרוֹר הרבה, לְשָׁקוֹד על מלאכתו, לְהִתְפַּשֵּׁט, לְהִתְגַּנְדֵּר, לְהִתְלוֹצֵץ, לְהִתְפַּשֵּׁל, לְהִתְעַשֵּׁש, לְסַכְסֵהַ, לְקַבֵּץ נדבות, לְנַדֵּב כספים ? הבא דוגמאות נוספות.

2. איך נקרא אדם השומר על הטדר בסקום מסוים או המראה את הסקומות בתיאטרון או בקולנוע? אדם הנרתע בקלות מכל מערכה והחושש מתבוסה ("דפיסיסט")? אדם העוסק הרבה בעניני צבור? אדם השומר על הישן והמקובל ומתנגד לכל חדש? אדם הספרש דברים בזירה הפוליטית, הדתית או הספרותית ?

3. איך יקרא אדם שמלאכתו לנגן בפסנתר, לְרָקוֹד, לְקָרוֹא דברים בצבור, לשחק בתאטרון, לְמָכוֹר ירקות, לִגְזוֹל, לְיַצֵּר, לְטַפֵּל בְּבַהֲמוֹת דְּבוּרִים? הבא דוגמאות נוספות.

4. מה פרוש המלים: שְׁתָנָן, צַרְכָּן, כלכלן, משפטן ?

5. מה ההבדל בין: הוֹבֵר - דַּיָּן, סוֹפֵר - סַפְרָן, חוֹקֵר - חַקְרָן, פּוֹעֵל - פְּעַלְתָּן, פַּלָּשׁ - פַּלְשָׁן, פַּיָּט - פַּיְטָן ?

ה. ענה על השאלות הבאות:

1. מדוע פרשן כל כך הרבה אנשים מהבית הלבן ?

2. מה הן הסיבות שבגללן נשארו עוד רבים בבית הלבן ?

3. "הנשיא אינו תובע מזולתו דברים שאינו מוכן לעשותם בעצמו" מה הן המעלות והמגרעות האפשריות המסתתרות בגישה זו ?

4. מהו הגורם המדרבן ומדריך את ג'ונסון בהתנהגותו כלפי אנשים ובצורת עבודתו ?

5. מהי השאיפה הגדולה והמטרה הנכספת אותה הציב לעצמו הנשיא?

6. מדוע נכשל ג'ונסון ביצירת מגע אישי עם הסון העם ?

ו. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

"הנשיא משוכנע", אמר פעם מק-ג'ורג' באנדי לכתב שהכעיס את ג'ונסון כשחזה מראש בדייקנות את תקציב התכנית לסיוע-חוץ, "שכתב יכול להשיג ידיעה מעין זו אך ורק על ידי גניבת מסמכים סודיים מפקיד ממשלתי - או על ידי פתויו או שיחודו[1] של אותו פקיד". אין דבר המרגיז את הנשיא יותר מאשר דיווח מדויק על תכניותיו לעתיד. ידיעות מעין אלה, מסבירים עוזריו, "מחייבות" אותו מראש, וכך חוסא הכתב חסא בל-יכופר[2]. בסתו אשתקד[3] ארע מקרה, אחד מיני רבים בתחום זה. פיליפ פוטר, איש ה"בולטימור סאן" דייק בתצפית תכניותיו הנדיבות של הנשיא נגד הרעב בהודו. הנשיא כעס כל כך, עד כי שקל בסלוא הרציגות את בטול התכנית כולה, כדי להוכיח כי פוטר טעה. יותר מששה חדשים סרב להכיר בקיומו של פוטר - אם כי פוטר הוא אחד מידידיו האישיים הותיקים ביותר, ואחד משרידי[4] מעריציו בעתונות.

1. שְׁחוּד bribery, bribing
2. בַּל-יְכֻפַּר unforgivable
3. אַשְׁתָּקַד last year
4. שָׂרִיד remnant

ז. תרגם לעברית את הקטע הבא:

A lot of people have come to dislike or distrust President Johnson for reasons which they "cannot tell". It is a result in part, of the President's unending yen to control[1] the uncontrollable[2]. Consider, for a small example why the President is now cordially detested by the White House press photographers. The President is oddly convinced that the left side of his face is more handsome than the right side. The photographers at the White House events are therefore herded[3] together on his left side, so that they can't get pictures of his right side. They are also sternly forbidden to take pictures of him while he is speaking - the President dislikes pictures of himself with his

mouth open. This attempt to control the photographs of himself which appear in the press is of course ludicrously[4] self-defeating. The angry photographers vie[5] with each other to get unhandsome pictures of the President from the right side - preferably in the act of twiddling his ear or rubbing his nose. Anyone but Lyndon Johnson would have forseen this inevitable result of his attempt to control the uncontrollable - and there is nothing more uncontrollable than a press photographer.

1. to control - לִשְׁלֹט, לִפְקֹחַ עַל
2. the uncontrollable - הבלתי נִשְׁלָט לשליטה (או לִפְקִיחָה)
3. to herd - להתאסף, להצטופף
4. ludicrously - באופן מגוחך, בצורה מגוחכת
5. to vie - לְהִתְחָרוֹת, לְהִתְעָרֵב

Unit 5

הצנע הבריטי

תכנית הצנע הבריטית מעוררת קודם כל רושם כללי שמר וילסון לא שינה את דרכו. היקף הדפלאציה המתוכננת גדול מזה שציפו לו, אולם האמצעים הצריכים להביא להגשמתה, כמעט שאינם חמורים מאלה שכבר נקבעו בתקציבים הקודמים ובחוק הפיקוח על המחירים וההכנסות. וילסון עצמו מקווה עדיין להשיג "הפסקה" בשכר ובמחירים - לא מדובר על הקפאתם מגבוה - על ידי שיתוף פעולה מרצון בין הפועלים למעסיקים. יש לומר מיד כי בה בשעה שציבור נותני העבודה, על אף קצת הסתייגות, אינו דוחה רעיון זה, כבר הודיע מר פראנק קאזינס, בשם איגוד עובדי ההובלה, שהוא מתנגד בתוקף. נראה שאותו ליברליזם מונח ביסוד האמצעים הנועדים להשפיע במישרין על מאזן התשלומים. על אף הצעות מן האגף השמאלי של הלייבור, לא רצתה הממשלה להחליט על קיצוב זמני של היבוא, אף לא לגבי מוצרי מותרות שאין לראותם כחיוניים למשק הבריטי.

מצד אחר, לא הסכים וילסון לשום קרבן רציני במישור מדיניות החוץ וההגנה. הקימוצים המתוכננים בהוצאות הציבוריות בחוץ-לארץ אינם פוגעים במאומה ב"תפקיד העולמי" של בריטניה. המבצע הדפלאציוני מעיק במלוא כובד משקלו על הצרכנים והשכירים. העלאת המסים, הישירים והעקיפים, העלאת תעריפי הדואר, וההגבלות שהוטלו על האשראי לתצרוכת מסתכמות ב-330 מיליון לי"ש, מתוך סכום כולל של כ-500 מיליון לי"ש שבהן מתבטא הקיצוץ במשק הלאומי. על כך נוספים חוסר האפשרות להשתכר יותר, הנובע מן ה"הפסקה" בשכר, ובמיוחד התוצאות שעלולות להיות לריסון כה פתאומי, לגבי רמת התעסוקה.

בנקודה זו השיב מר וילסון בהסתייגות רבה לשאלות שהציג לו מנהיג השמרנים מר היית. עם זאת הסעיים ששעור האבטלה עלול לעלות מ-1.1 אחוז ל-1.5 אחוז או ל-2 אחוזים. שעור אבטלה של 2 אחוזים יתבטא ב-500.000 מובטלים. בחורף 1962/3, אחרי מבצע הדפלאציה שפתח בו אז מר סלווין לויד, היו 900.000 מובטלים. אם מנהיג הלייבור מביא בחשבון את מציאותם של חצי מיליון מובטלים בבריטניה- ולוא אך באופן זמני - הרי מתרחק הוא בצורה ברורה מן הפילוסופיה הכלכלית של תעסוקה מלאה, שהיא אחד מיסודות הלייבור.

בלונדון רוצים לקוות שלפחות יתנו הקרבנות שהסכימו להם, את הפרי המצופה, כלומר החלשת הלחץ על הלי"ש, אולם בנקודה זו טרם

זכו במשחק והתגובות החיוביות הראשונות של הבורסה הלונדונית נתפרשו בזהירות רבה. נכון, כפי שהעיר סר היט, שמשבר הלי"ש הוא במידה רבה משבר של אמון בממשלה הבריטית. ללא ספק יחכו החוגים הפיננסיים הבין-לאומיים, וכן חוגי הסיטי הלונדוני, כדי להיווכח על איזו מידה של רצון טוב יכולה להסתמך ה"הפסקה" בשכר, לפני שיביעו את דעתם.

הכרזת הצנע של ראש ממשלת בריטניה, הארולד וילסון, היתה צעד הכרחי כדי לבלום את האינפלציה ולהחזיר את האמון במטבע הבריטי - כותב "ניו יורק טיימס". זאת היא תרופה מכאיבה ופירושה עליה במספר המובטלים, דבר שהוא סר במיוחד בשביל סר וילסון. עוד לפני שהיה בשלטון הצביע סר וילסון יותר מכל מדינאי אחר על מחלותיה הכרוניות של הכלכלה הבריטית. אך כשעלה לשלטון, החלטתו החשובה הראשונה היתה לאסור דאוואלואציה כיוון שהיתה כרוכה בהגבלות בלתי פופולאריות. בעת שניסה להגן על מעמדה של הלי"ש, היסס לאחוז באמצעים אחרים לא פופולאריים. במקום זה הסתמך על אימפרוביזציות ותעמולה שהיה בהן לפעמים משום כושר דמיון אך הרבה פעמים בעשו תוך השתמטות מראיית תוצאותיהן, ותמיד היו פעולותיו מיפין מיפין.

עכשיו ישלמו הבריטים על הזנחת השטרגים ועל אי יעילות הלייבור. הצנע שהביאו המיסים החדשים, ישירים ובלתי ישירים, יביא לבריטים את הצורך בעצירת האינפלציה. צנע זה ישכנע את בעלי החוב של בריטניה בחוץ לארץ שממשלת הלייבור קבעה לבסוף תכנית שתוציא לפועל את כל הניתוחים המכאיבים שחייבים היו להעשות.

יתכן אמנם שלא היתה בפני וילסון אפשרות אחרת, אך בכל זאת הוכיח אומץ-לב פוליטי, בצורה הגלויה בה הכריז על המצב. סר וילסון מסכן בכך את הקאריארה הפוליטית שלו במדינה ובמפלגתו. רצונו לקבל את האתגר של צנע מכאיב הוא התחלה של פתרון למורח ארוך לקשיים של בריטניה.

B. Vocabulary and Notes:

דְּחֻפָּה - freezing

(דְּחֻפָּה) דִּין חֲפִיאָה - freezing of capital (wages)

חֲבֵרוּת עֲוָנָה - co-operation, collaboration

עֲוָנָה - partnership, cooperation
- participation
- collectivization

פּוֹעֲלָה - employer

חוֹזֵר וּמַלְוֶה - employer

הַסְתְּיָגוּת - reservation, exception

הוֹבָלָה - transport, transportation

קַפְדָנִית - very vigorously, vehemently, forcefully

פְּשִׁיטוּת - austerity, simplicity

פְּשִׁיטוּת הַמִּנְהָגִים - austerity rations

הֶקֵּף - range, scope, extent, compass

בְּהֶקֵּף - within the scope of

הַגְשָׁמָה - realization, fulfillment

חָמוּר - grave, serious, severe, critical, strict

חֲרָם גָּמוּר - a strict prohibition

חֲרָם חָמוּר לוֹ - his condition is serious

תֹּקֶף	-	strength, power, force, vigour, authority, validity
בַּר תֹּקֶף	-	valid, effective
הַאֲרָכַת תֹּקֶף	-	extension of validity
בָּא לִידֵי גְמִירָה	-	to be invalidated, lose effect, its validity expires
יְשִׁירוּת	-	directly
יְשָׁרִים, יְשָׁרָה	-	straightness, uprightness, righteousness, evenness
הָלַךְ בְּיְשָׁרָה	-	to go smoothly (straight)
מַאְזַן הַתַּשְׁלוּמִים	-	balance of payments
מַאְזַן	-	balance
אֲגַף	-	wing, flank, department
קִצּוּב	-	rationing
יְבוּא	-	import
רִשְׁיוֹן יְבוּא	-	import permit (licence)
מוּצָר	-	product
מוּצָר לֹא גָּמוּר	-	semi-finished product
מוֹתָרוּת	-	luxury
מוֹתָר	-	remainder, remnant, surplus
	-	pre-eminence, superiority
	-	abundance
קָרְבָּן	-	sacrifice
מִישׁוֹר	-	level, plain

הַגְבָּלָה	-	limitation, restriction
הַגְבָּלַת הַיְלּוּד	-	birth control
הַגְבָּלָה אֹפֶף	-	without restriction
הִתְגַּבֵּל עַל	-	to impose restrictions
אַשְׁרַאי	-	credit
הֲסָכָה	-	consumption
סְפִיגַת הֲסָכָה	-	fuel consumption
הִסְתַּפְּקוּת בְּדֵי	-	sufficiently, meeting one's needs
קִצּוּץ	-	cutting, curtailment
קִצּוּץ דְּמֵי עֲבוֹדָה	-	curtailing of wages
רֶסֶן	-	restraint, curb, bridling, harnessing
אֶמְצָעֵי רֶסֶן	-	means of restraint
לְהַגְבִּיל הוֹצָאוֹת	-	to introduce economy in the budget
חֶסְכוֹן	-	saving, economy
שָׂכִיר	-	hired, labourer, wage earner
שָׂכִיר יוֹמִי	-	daily worker
שָׂכִיר לַיְלָה	-	night worker
תַּעֲרִיף	-	tariff
לִקְבֹּעַ תַּעֲרִיף	-	to fix a tariff
הַגְבָּלָה	-	limitation, restriction
צַרְכָּן	-	consumer

תַּעֲסוּקָה	-	employment
שֵׁרוּת תַּעֲסוּקָה	-	employment service (agency)
הִדְגִּישׁ	-	to stress, emphasise
אֲבְטָלָה	-	unemployment
בְּחוּץ לָעֲבוֹדָה	-	out of work, unemployed
לִי"ש - יְחִידַת הַמַּטְבֵּעַ	-	pound sterling
בּוּרְסָה	-	stock exchange
הִסְתַּמֵּךְ	-	to rely, base oneself on, refer to
בְּהִתְיַחֵס לְ...	-	referring to, basing oneself on

הִפְסִיק	-	to stop, curb, restrain
תְּרוּפָה	-	healing, cure, remedy
	-	medicine, drug
אֵין תְּרוּפָה לְכָךְ	-	there is no remedy for this
כְּרוֹנִי	-	chronic
הִסְתַּפֵּק	-	to hesitate, doubt
הִתְנַדְנְדוּת	-	evasion, evasiveness
טִפְטוּף טִפְטוּף	-	drop by drop, slowly, little by little
טִפְטֵף	-	drop
הִתְעַלְמוּת	-	abandonment, neglect, negligence

הַזָּנָחָה פּוֹשַׁעַת - culpable neglect

הַזָּנָחָה שֶׁלֹּא סְבָעַת - unintentional negligence

הִבָּהִיר - to clarify, clear

הִבָּהִיר אֶת הַבְּעָיָה - to clarify the problem

קָארְיֶיארָה - career

אֶתְגָּר - challenge

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

1. גָּבַע
2. הַגְשָׁמָה
3. תַּקְצִיב
4. הַקָּפַאת מְחִירִים
5. שִׁתּוּף פְּעֻלָּה
6. מְתַנַּגֵּד בְּתֹקֶף
7. יְבוּא
8. מוּצְרֵי מוֹתָרוּת
9. מְדִינִיּוּת חוּץ
10. מָאוּמָה
11. תַּעֲרִיפֵי הָאֵר
12. אַשְׁרַאי
13. בְּהִסְתַּיְּגוּת
14. לְהָבִיא בְּחֶשְׁבּוֹן
15. תְּגוּבָה
16. בּוּרְסָה
17. לְהִסְתַּמֵּהַ עַל
18. הַגְּבָלוֹת
19. הַזְנָחָה
20. הוֹצִיא לַפֹּעַל

ב. מצא מלים נרדפות למלים הבאות (הלקוחות מן המאמר):

1. הַגְשָׁמָה
2. בְּמִישׁוּרִין
3. אֲגַף שָׁמָאלִי
4. מָאוּמָה
5. רְשׁוּת
6. הִמְעִים
7. בָּרוּר
8. לְבַלֵּם
9. עֵת
10. פְּתָרוֹן

ג. בניין התפעל.

1. חזור על בניין התפעל על פי השורש "לבש".
2. מה הם הסימנים האופייניים לבניין התפעל בכל צורותיו (עבר, הווה, עתיד, צווי, שם פועל)?

3. מה תהיה צורת השרשים הבאים בבניין התפעל: סדר, שכר, שלם, ציון, זקן.

4. מצא במאמר פעלים הבאים בבניין התפעל ובתח אותם לפי השרש, הזמן, והגוף בו הם מופיעים.

5. בדרך כלל מציין בניין התפעל פעולה חוזרת או הדדית. ביחוד בלשון החדשה נמצא כי התפעל יופיע גם כבניין הסקבל פעולה. לדוגמא: הִתְאַפֵּשֵׁר, הִתְקַבֵּל. הסבר מהי הוראת הפעלים הבאים:

הִתְפַּתֵּב, הִתְלַפֵּשׁ, הִתְקַשֵּׁר, הִתְחַלֵּף, הִתְחַתֵּן, הִתְלַפֵּס, הִתְלַהֵשׁ, הִתְרָאָה, הִתְרַגֵּז, הִתְאַחֵד, הִתְבַּקֵּם, הִתְאַפֵּק.

6. מדוע נמנה בניין התפעל על קבוצת <u>הבניינים הכבדים</u> ? הסבר את ההבדל בין זוגות הפעלים הבאים:

חִשֵּׁב - הִתְחַשֵּׁב	כִּפֵּס - הִתְפַּפֵּס
צִלֵּם - הִצְטַלֵּם	פִּשֵּׁל - הִתְפַּשֵּׁל
נִקֵּל - הִתְנַקֵּל	סִפֵּר - הִסְתַּפֵּר
פִּקֵּד - הִתְפַּקֵּד	

7. שם הפעולה של בניין התפעל יבוא בצורת "הִתְפַּעֲלוּת". בנה שמות פעולה מן השרשים הבאים והסבר את משמעותם:
בסל, גשם, שתף, עסק, שלם, עלה, במא, סיג, צנע, סמר, שמם, בהר, שכנע, סכן.

ד. נטית השם.

הסלים "שלי" "שלך" "שלנו" וכו' נקראות כנויי הקנין. אנו מצרפים אותן לשמות כדי לציין שֵׁיכוּת בין שם העצם לבין אדם מסוים. אולם השפה העברית משתמשת בדרך נוספת - נטית השם, כדי להביע את השיכות שבין שם עצם ואדם מסוים. לדוגמא:

סִפּוּר שֶׁלִּי - סִפּוּרִי
סִפּוּר שֶׁלְּךָ - סִפּוּרְךָ
סִפּוּר שֶׁלָּהֶם - סִפּוּרָם וכו'

1. מצא במאמר שמות עצם המופיעים בצירוף כנויי הקנין ונתח אותם. לדוגמא: הַגִּשְׁמָתְךָ - הַגִּשְׁמָה שֶׁלְּךָ.

2. הסה את השמות הבאים:

1. שִׁיר	, תַּכְנִית	: שֶׁלִּי
2. תַּלְמִיד	, הַכְּנָסָה	: שֶׁלָּהּ
3. תַּפְקִיד	, עֲבוֹדָה	: שֶׁלָּהּ
4. סוֹד	, חָמְשָׁלָה	: שֶׁלּוֹ
5. חַג	, חֲדִינְיוּת	: שֶׁלָּהּ
6. תַּפָּר	, אֶפְשָׁרוּת	: שֶׁלָּנוּ
7. אֲסוּן	, חֲצִיאוּת	: שֶׁלָּכֶם-ן
8. חֲצָב	, נְקֻדָּה	: שֶׁלָּהֶם-ן

3. יש הבדל בין נטית שם ביחיד ורבים. לדוגמא: סִפְרִי (יחיד) לעומת סִפְרַי (רבים); סִפְרָהּ (יחיד) לעומת סִפְרֶיהָ (רבים). הסה את השמות הבאים בסעיף 2 בצורת רבים.

4. נתח את השמות הבאים:

1. דִּינְכֶם	11. חֻשְׁבּוֹנוֹתַי
2. עֲרֵיהֶם	12. מַזְכִּירָם
3. יָמֵיהֶם	13. תַּרְבּוּתָהּ
4. אַנָּשֵׁיכֶם	14. זִכְרוֹנִי
5. תְּסוּרָתוֹ	15. פְּקִידֵינוּ
6. עִמּוּבֵיהֶן	16. שְׁלִיחָיו
7. אֲחוּדָם	17. מְזוֹנוֹתֶיהָ
8. פֵּרוּשָׁיו	18. פְּשָׁלוֹבָהּ
9. מְקֻצוֹעוֹ	19. פְּפָרֵיהָ
10. פַּקְצִיבָהּ	20. חֲבֵרוֹ

ה. במאמר זה מופיעים כמה וכמה מונחים לועזיים, רבים מאלו אין להם תחליף ממש בלשון העברית. עם זאת, נסה למצוא תחליף או הסבר עברי למונחים הבאים:

1. דפלאציה
2. ליברליזם
3. מפלגת הלייבור
4. חוגים פינאנסיים
5. אינפלאציה
6. מחלות כרוניות
7. דאואלואציה
8. אמצעים פופולאריים
9. אומץ לב פוליטי

ו. מצא את היפוכן של המלים הבאות:

1. חָמִיר
2. הַקָּפָאָה
3. הוֹנָה
4. פְּמִישָׁרִיז
5. יְבוּא
6. (קְצוּב) זָמָנִי
7. לְאָפִי
8. אֲמִתִּי
9. הַכְרָחִי
10. עֲלִיָּה
11. יוֹתֵר סָפָל..
12. לָאָסוֹר
13. יְעִילוּת
14. יָשִׁיר
15. אֹמֶץ לֵב

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. מה הם האמצעים בהם מנסה מר וילסון להגשים את תכנית הדפלאציה?

2. מי הם הסובלים העיקריים בתהליך הצנע העובר על בריטניה ומדוע?

3. מהי המגמה והמטרה של הכרזת הצנע ושל האמצעים שנקטו לביצוע תהליך זה ?

4. במה שונה תכנית הצנע מסדיניותם המסורתית של אנשי מפלגת הלייבור?

5. מה הם דמותו, חשיבותו ומקומו של מר וילסון בהשלטת הצנע בבריטניה?

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

יש להניח שלפחות וילסון וכמה מן המנהיגים האחרים ידעו היטב שאין סיכויים לקיום ההבטחות שהבטיחו לבוחרים. ההבטחות המוגזמות של מפלגת הלייבור ופעולותיה הראשונות לאחר הקמת הממשלה, היו בבחינת מאקטיקה להרגעת תומכיהם לפני בוא הסערה הבלתי נמנעת, אולם הם קלקלו ושברו את האמון בין החוגים הפיבאנסיים. משבר האמון הזה לא הוחזר גם אחרי הקפאת השכר והקפאת המחירים. בתנועת הלייבור יש פחד מוגזם מפני אבטלה, אולם פחד זה עלול להביא לאבטלה עוד יותר גדולה, אם יתמוטטו המפעלים התעשייתיים שאינם מוכשרים להתחרות בשוק הכלכלי. השאלה היא לא רק אם יש תעסוקה מלאה, אלא באילו ענפים עוסקים הפועלים, ואם הם מייצרים משהו חשוב למשק ולחברה, משהו התורם לביסוס המשק ולהרחבתו משום שהסחורה שהם מייצרים ראויה ליצוא ומשום שהייצור מביא לחזוק המטבע. ממשלת הלייבור עומדת עתה לפני בעיה זו. אך רבים מתיחסים לעמדתה בספקנות. יש לחכות ולראות אם ההקפאה תביא גם להבראה; ואם ממשלת הלייבור תצליח להחזיר את האמון בלי"ש ובמשק הלאומי-כלכלי של בריטניה.

ט. תרגם לעברית את הקטע הבא:

The Labor Government, in fact, faces these days the most serious political crisis in its two and one half years of office. In recent weeks, Labor has taken a phenomenal drubbing[1] in local elections all over the country, losing control of London, Liverpool, Manchester and other old Labor strongholds to the Conservatives. It is as if the Republicans were to win in Cleveland and Chicago and New York and Albany all in one year.

Most of the poll readers[2] think it is economic dissatisfaction that has moved the voters away from Labor. To meet the sterling crisis that began last July 20, Mr. Wilson has cut hard into consumer spending, allowed unemployment to rise and froze wages. The British are no more

noble[3] than others in their attitude towards such unpleasantries. Good politics, then, would counsel Mr. Wilson to relax the economic squeeze[4] and give the voters a little more money, but other events warn that he may not do so.

1. drubbing מַפָּלָה, (הַלְקָאָה)
2. poll readers סְבַּתְחֵי דַּעַת הַקָּהָל
3. noble אֲצִילִי, אַפִּירִי
4. squeeze לַחַץ

Unit 6

טילים ונגד-טילים

ברית-המועצות הקימה במצרים רשת של מערכות טילים נגד-מטוסים - הודיע לאחרונה עתון לונדוני גדול. בו-בזמן יצא לאור הדו"ח השנתי של "המכון למחקרים אסטרטגיים" בלונדון, ובו נאמר כי מצרים כבר בנתה מאה טילים התקפיים, כולל שני הדגמים החדישים יותר "אל נאצר" ו"אל ארד" שטוחם קרוב ל-600 קילומטר, והם עשויים לשאת משען בן טונה אחת. לטילים המצריים עדיין אין אמצעי-הנחיה, ולפיכך אינם עשויים לדייק בפגיעה במטרה, אך יש בהם משום איום על "מטרות מדרום לביירות", כדברי נאצר. לפי שעה, מוגבל איום זה לחומר-נפץ מקובל בלבד, אך אין בכך משום נחמה רבה למי שעלול להיפגע.

כך הגיעה למזרח-התיכון סוגיית ההגנה הנגד-טילית, המעסיקה מאז ראשית העשור הזה את המעצמות הגדולות בעולם.

"פתרנו את בעיית ההגנה האווירית", הודיע מיניסטר הבטחון הסובייטי, מרשאל בולגאנין, כבר ב-1961. ניקיטה חרושצ'וב החרה החזיק אחריו, בהשתמשו בדימוי עממי, כדרכו, ואמר: "מעתה יכולים אנו ליירט זבוב במעופו בחלל".

במפגן הצבאי האחרון שנערך במוסקבה הוצגו לראווה טילים מדגם הקרוי בפי אנשי נאט"ו "גאלוש" ו"גריפון", ואשר עליהם נאמר כי הם טילים נגד-טילים.

בעוד הרוסים משקיעים מאמצים גדולים בבניית מערך סבצעי של טילים כאלה, מתנגד מיניסטר ההגנה האמריקאי, רוברט מק-נמארה, להשקעת כספים הדרושים להקמתו של מערך-הגנה כזה בארצו, הגם שעומדות לרשותו שתי מערכות נסיוניות - "נייקה-איקס" של צבא-היבשה, ו"תור" של חיל האויר. השנה הקציבה ועדת השרותים-המזוינים האמריקאית כ-180 מיליון דולר להמשך פיתוחה של מערכת הטילים נגד-טילים, בניגוד לניסוקי הדחיה של מק-נמארה. בשאלת השאלה, אם אמנם יוציא מיניסטר ההגנה את הכסף הזה, שכן הוועדה יכולה לאשר הקצבות, אך אין בכוחה לכפות את הוצאת הכסף המוקצב. מק-נמארה יוכל בהחלט להשאיר כסף זה בקופת-האוצר.

ער לכל הכיוונים

מה היא מערכת טילים נגד-טילים, ומדוע מתנגד מק-נמארה לפיתוחה? בארצות-הברית מדובר, כאמור, בתכנית "תור" של חיל האויר, שבסיסה

פועל מאז 1964 באי ג'ונסון, מדרום-מערב להאוואי, ובתכנית "נייקה-איקס" של הצבא, שבסיסה בקואג'אליין שבאיי מרשאל. תכנית "נייקה - איקס" (המכוונת גם ליירוט לווינים, ואשר רק חלק ממנה - "נייקה-זאוס" - מכוון נגד טילים) הופעלה לראשונה, על בסיס נסיוני, לפני שלוש שנים, ומאז ירמה בהצלחה כמה וכמה טילים באליסטיים בין-יבשתיים ששוגרו מבסיסים אמריקאים. צבא ארצות-הברית, המעוניין בהגשמתה של תכנית "נייקה-איקס", מסביר כי תהיה בה תועלת מרובה גם אם יחומשו אי-פעם לווינים בראשי-מחץ גרעיניים. אמנם, עצרת האו"ם אסרה הכנסתם של ראשי-מחץ גרעיניים לחלל, אך ברית-המועצות הודיעה שאיסור זה אינו חל על פיתוח אפשרויות כאלו, ולפיכך ניגשה לתכנית-הפיתוח. הנשיא ג'ונסון הגיב בהחלטה להחיש את פיתוחה של "מעבדת - החלל המאוישת" האמריקאית, שעל-פי מידותיה תוכל בהחלט לשמש כן-שיגור לנשק גרעיני, אם יוחלט להעבירה מהמישור המדעי למישור צבאי.

בעיות יירוטם של טילים נשגבות מבינתו של אדם רגיל. הטילים הבאליסטיים של זמננו נסים במהירות של כ-30 אלף קמ"ש, ברום של 1.500 ולמעלה עד 12 אלף קילומטר. מסלול תעופתם שונה לגמרי ממסלולם של מטוסים, שכן הטיל כמוהו כאבן שמיידים אותה לגובה רב, כדי שתנחת אי-שם בזווית תלולה מאד. בעיות ההגנה נגד-טילים שונות, איפוא, תכלית שונה מבעיות ההגנה נגד מטוסים - אפילו מטוסי סילון המהירים פי-כמה ממהירות הקול.

על מערכת-ההגנה לגלות את טיל-האויב מרחק רב מאד - כדי לזכות בפרק-זמן הנחוץ להפעלת הטילים הנגדיים וגם להזהיר את האוכלוסיה ולשלחה בעוד מועד למקלטים. על מכ"ם-הגילוי להיות ער לכל הכיוונים, משום שמרוח הטילים הבין יבשתיים ארוך כל-כך, שברית-המועצות, למשל, יכולה לשגר טיל אל מטרה בארצות הברית ממערב ממזרח ומצפון.

זבוב בשבריר שניה

על מערכת הגילוי לעקוב אחר הטיל הקרב ובא, ולקבוע במהירות אם הוא טיל חמוש או טיל-הטעיה. כיום עשוי טיל יחיד להפיץ עד 500 אבזרי-הטעיה, שמגמתם לגרום לבזבוז טילי-הנגד.

ולבסוף החשוב ביותר, על מערכת-ההגנה לשגר טיל-יירוט שישמיד את טיל-ההתקפה רחוק ככל האפשר מן המטרה.

כיצד נעשה הדבר?

ההסבר המדעי מסובך למדי לשאינם בעלי-מקצוע, וההסבר הפופולארי הוא כלהלן:

מערכת המכ"ם (ראדאר) מגלה את הטיל ממרחק רב. לאחרונה פיתחו מדענים בריטים ואמריקאים, בכוחות משותפים, מערכת-מכ"ם העשויה לגלות זבוב ברום של 16 קילומטר, לעקוב אחריו ולא להרפות ממנו אף לשבריר-שניה. ניסויים שנערכו בעזרת מטוס-ריגול מהיר מאד ומגביה-טוס, מדגם "יו-2", הוכיחו את יעילותה של המערכה הזאת.

המכ"ם - הנעזר במחשבים-אלקטרוניים - יודע כיום להבדיל בין סילי הטעיה ובין סילים-של-ממש. שכן סילי-ההטעיה הקלים יותר, איטיים יותר בשובם אל האטמוספירה, ומסלולם משתנה, ואילו סיל - ההתקפה בעל ראש-המחץ הכבד, מהיר מהם - והמכ"ם נצמד איפוא אליו.

אף על פי כן, אין הבעיה קלה כל-כך, שכן סיל-התקפה יחיד יכול לשגר כיום עד 500 אבירי-הטעיה!

לאחר שמגלה המכ"ם את סיל-ההתקפה, הוא "מוסר" אותו למערכת המכ"ם של סילי-הירוט. סילים אלה מסובים מתחת פני הקרקע. המחשבים האלקטרוניים שלהם עשויים לחשב את מסלול המיסה של סיל ההתקפה, ולכוון במסלול-התנגשות. כיום כבר יש למערכת "נייקה-איקס" שני דגמי סילים, והמחשבים-האלקטרוניים הם שיחליטו אידה מהם יש לשגר. אם יתאפשר יירוט-מרחוק, ישוגר סיל "זאוס" ויפוצץ בלב "מטח-הסילים" של האויב. דבר זה ייעשה בפאת האטמוספירה, עד רום של 700 קילומטר, בעוד הסילים הבין-יבשתיים מרוחקים כדקה אחת מן המטרה.

אם החלטת היירוט תבושש לבוא, ישוגר כהרף עין הסיל "ספרינט", הקטן יותר (אורכו כ-8 מטרים, לעומת 15 המטרים של "זאוס"). ה"ספרינט" הוא הסיל המובחה מהיר השיגור ביותר שנבנה עד כה בארצות-הברית (ואולי בעולם כולו). הוא נורה מתחת פני הקרקע בכדור מקנה רובה, וצובר מהירות בשיעור מאה מטר בשניה. תאוצה עצומה זו מאפשרת ל"ספרינט" ליירט סיל באליסטי בין-יבשתי אף בריחוק 30 קילומטר בתוך האטמוספירה, בשניות האחרונות של מיסתו.

דרכים ל"בלבול" הסיל

גם במקרה מוצלח של יירוט, עלולה השמדתו של סיל-ההתקפה להתבצע בריחוק קטן מן המטרה, או במרכזי אוכלוסיה. מאחר שמדובר בראשי-מחץ גרעיניים, תיווצר נשורת רדיו-אקטיבית קטלנית. משמע, מערכת ההגנה

נגד-טילים חייבת להיות משולבת במערכת-אזעקה משוכללת ובמערכת-
סקלטים נרחבת, שתאפשר הגבה על אזרחי המדינה המתגוננת בפני הנזק
שבמערכת ההגבה נגד-טילים.

כיום שוקלים המדענים אפשרויות הסעייה של טילי-התקפה, על-מנת
שלא יתקרבו כלל אל המטרה, ובדרך זו למנוע את הצורך ביירוסם,
ואת סכנת הנשורת הרדיו-אקטיבית שתיגרם על-ידי השמדתם מעל לאיזורים
מאוכלסים. יש דרכים רבות ושונות "לבלבל" את טיל-ההתקפה: הפרעות
אלקטרוניות המשבשות את פעולת המחשב-האלקטרוני, המנחה את הטיל אל
מטרתו; שיבוש מערכת הזנת-הדלק של הטיל, לשם קיצור טווחו, וכיוצא
באלה.

כל האמצעים הללו עולים סמון רב. פיתוחה של מערכת "ניקה-
איקס" עד לשלב ההתחלי בו היא נמצאת היום, כבר עלה לארצות-הברית
יותר משני מיליארד דולאר - כלומר, יותר מ"מבצע מנהטן", בו פותחה
פצצת האטום במלחמת-העולם השניה. הגשמתה של תכנית ההגנה האמריקאית
נגד-טילים תעלה יותר מחמישה מיליארד דולר בשנה, בחמש השנים
הראשונות, ואילו אחזקתה של מערכת זו תסתכם בשני מיליארד דולר בשנה.

הוצאה אסטרונומית זו היתה כדאית, לדעת מק-נמארה, אילו היתה
בטילים נגד-טילים ערובה לחייהם של האמריקאים. למעשה, תאפשר מערכת
כזאת רק את צמצום מספר האבידות, שכן ירוסו של מטח-טילים כמוהו
כיירוסו של מטח-פגזים בהרעשה צפופה. חלק מן הקליעים יבקיע את
מערכת-ההגנה ויפגע במרכזי אוכלוסיה, תעשיה וממשל. אפילו חסידי
ההגנה נגד-טילים מודים, שמן-הנמנע להגן על כל נקודת-ישוב בארצות-
הברית. לכל היותר, יוקמו לדעתם חגורות-הגנה סביב עשרה עד חמישים
מרכזים חשובים-ביותר. נקל לשער את הזעקה שתקום באיזורים הבלתי-
מוגנים - ואף באיזורים המוגנים, שתושביהם יבינו כי הם מהווים
מטרה ראשונית להתקפה גרעינית, במקרה של מלחמה...

מעגל הקסמים של הסירוץ

יש השואלים: האם כדאית הוצאה כה גדולה להגנה מפני מלחמת-
טילים שאינה סבירה ביותר, במיוחד בימי ההפשרה ביחסי מזרח-מערב -
לאחר שבמשך עשרים שנות המלחמה הקרה, רצופת המשברים והמתיחויות,
לא הוגשמה בארצות הברית תכנית המקלטים האטומים?

הבעיה הכספית אינה היחידה המעיקה על המינהל בוואשינגטון. יש עוד שני שיקולים לא מבוטלים - הפוליטי והמדעי. פיתוחה של מערכת "נייקה-איקס" צורך כוח-אדם בסיסונות, כ-15 אלף איש מועסקים ישירות במפעל זה. חברת "באל", בעלת מחלקת-המחקר ההנדסי החשובה ביותר בארצות-הברית - משקיעה 18 אחוז מכלל מאמציה במשימה יחידה זו. כוח-אדם זה נלקח מן הכלכלה האזרחית ומתחומי טכנולוגיה חיוניים אחרים.

השיקול הפוליטי חשוב לא פחות, ויש לו השלכה ישירה על המישור הצבאי. לדעת מק-נמארה ויועציו, עלול מערך נגד-טילים מיבצעי אמריקאי ליצור את הרושם בלב ברית המועצות, כאילו מתכוננת ארצות-הברית למלחמה. שכן, מערך כזה יגדיל את יכולת בעליו לזנום התקפה גרעינית, מתוך הנחה שמכת-הנגד לא תגרום נזק בלתי-נסבל. הקמתו של מערך אמריקאי כזה תוליד איפוא, מירוץ-זיון חדש, נמרץ יותר, שמגמתו לפתח כלי נשק שיגברו על מערך-ההגנה החדש. המתיחות בעולם תגבר, ותקציבים גדולים יילקחו מן המשק האזרחי.

מדוע, איפוא, פיתחה ברית-המועצות כלים להגנה נגד-טילים? את התשובה אפשר למצוא בעדותו (הסודית, בחלקה הגדול) של קולונל סטיג וגרסטרום במשפט הריגול שנערך לו בשוואדיה, מולדתו. לדבריו, הסיקו הרוסים - על סמך אינפורמציה שמסר להם הוא עצמו ואשר ליקטו ממקורות אחרים - כי לעולם יפגרו אחרי ארצות-הברית בכוח אווירי אסטרטגי. משום כך שמו את הדגש על פיתוח טילים בין-יבשתיים והחלו חושבים מיד על מערכת-הגנה כנגד טילים כאלה. לדברי וגרסטרום, זוהי מערכת-הגנה הגנתית צרופה. הוא לא הסביר לחוקריו מדוע עלולים הרוסים לראות במערכת אמריקאית דומה קרש-קפיצה לתוקפנות.

Unit 6

B. Vocabulary and Notes:

טִיל	-	missile
טִיל בַּלִיסְטִי	-	ballistic missile
טִיל בֵּין-יַבַּשְׁתִּי	-	intercontinental missile
טִיל מוּנְחֶה	-	guided missile
רֶשֶׁת	-	net (in all its senses), network
רֶשֶׁת כְּבִישִׁים	-	road system
רֶשֶׁת מַסְוָה	-	camouflage net
רֶשֶׁת חַשְׁמַל	-	electricity mains
רֶשֶׁת שְׁמִירָה	-	guard net (wire)
דְּמוּת	-	image - comparison, likeness, resemblance
הוֹלִיךְ שׁוֹלֵל אַחֲרֵי	-	to encourage someone, to follow suit
מִקְרֶה	-	conventional, accepted, usual, customary
מְאַיֵם	-	threat, threatening
מַנְחֶה	-	guidance, directive, leading
מוֹדֶל	-	model, sample, specimen, pattern
מִתְקָפָה, הַתְקָפָה	-	attack
מִתְקִיף	-	(adj.) attacking
מוֹצִיא לְאוֹר סְפָרִים	-	publisher
נִדְפַּס	-	to appear, be published

אע כאן	-	although
הקצה	-	to allot, set aside, allocate
הועדה המשותפת לענייני הכוחות המזוינים	-	the Armed Forces Committee
חמוש	-	armed
התנגדות	-	rejection
	-	postponement
	-	repulsion
הכריח	-	to force, compel
הכרחה	-	compulsion
ער	-	watchful, on guard
	-	awake
	-	alert

הפגנה	-	demonstration
הוצג, הראה, הפגין	-	to be exhibited, displayed, showed, demonstrated
תצוגה	-	exhibition, show
נאט"ו	-	NATO (North Atlantic Treaty Organization)
השתדל, עשה מאמצים	-	to make efforts, strive
מאמץ	-	effort, endeavour, strain
שקע, גרם לשקיעה	-	to sink, cause to sink
מבצעי	-	operational
מבצע	-	operation, task, mission, project
אע כאן	-	although

שָׁבַע	–	to be manned. The verb derives from the noun אִישׁ and is used in the בְּנֵי יִשְׂרָאֵל verb forms.
שְׁבִיתָה	–	dispatching (sending) base
בָּסִיס	–	base, stand, bracket
מִישׁוֹר	–	level, plain, plane, plateau
לִהְיוֹת מֵעֵל לְתְפִיסָה	–	to be beyond one's comprehension (understanding, reach)
נִשָּׂא	–	high, lofty, mighty, sublime
תְּפִיסָה	–	understanding, insight, comprehension
קמ"ש (קילומטר לשעה)	–	kilometre per hour
גוֹבַה	–	height, altitude

לוויין	–	satellite
חָמַשׁ	–	to be armed, equipped
חוד-חנית	–	spearhead
חבלה	–	bruise, wound
חי"ר, חיל רגלים	–	shock troops, storm troopers
גרעיני	–	nuclear
עצרת האו"ם	–	general assembly of U.N.
עצרת	–	general assembly
"מעבדת החלל"	–	the manned space lab
חָמַשׁ	–	to be manned. The verb

זרק	-	to throw, cast
זוית חדה	-	acute angle
תלול	-	steep, sloping
הר תלול	-	steep mountain
שונה לחלוטין	-	to be completely different
סוף, גבול שלמות מטרה, אובייקט	-	end, limit completion, perfection purpose, aim, object
סילון	-	jet plane
טיסה	-	airplane, plane
סילון, זרם	-	jet, stream
זרם מים	-	water jet, water stream
(חלקי) חילוף	-	accessory, spare part
מחובר	-	to be attached, joined
הטעיה	-	misleading, deceiving
להטעות, להונות לסחוף	-	to mislead, deceive, lead astray
פיסת, חתיכה קטנה מאוד	-	splinter, a very small part of something
מכ"ם (מכשיר לגילוי מטוסים)	-	radar
מחסה, מקלט, מפלט	-	shelter, refuge, asylum
אוכלוסיה	-	population
נחל קללות	-	a torrent (stream) of curses

תְּנוּעָה	–	acceleration The noun תְּנוּעָה derives from the root "נוע" (יעֹ), which means: to hurry, make haste, hasten. This noun form is used for most ו"ע verbs; for example: תְּנוּפָה, תְּנוּאָה, תְּנוּדָה etc.
בְּלָבוּל	–	confusion, disorder, perplexity
בִּלְבּוּל הַדַּעַת	–	confusion of mind
(בא"י) גֹּבַּ הַמוֹן	–	confusion
הִתְרוֹפְפוּת-הֲדָדִית שֶׁל אֲבָנִים	–	radioactive fall
רְצִיחָתִי	–	homicidal, murderous, lethal, destructive
מַמְמָע	–	(here) it means, that is meaning, sense, signification, implication
מִמֵּילָא	–	by implication

הִתְנַגְּשׁוּת	–	collision, clash, encounter
מַטָּח	–	salvo
מַטַּח יְרִיּוֹת	–	salvo bombing
אִחֵר	–	to tarry, be late
נִחְתַּל	–	to be guided, to be led
צָבַר	–	to accumulate, collect, gather to pile (heap) up
(בפ"ע) הִתְגַּבֵּשׁ	–	to accumulate wealth
הָחַשְׁמָלִית שֶׁבַּמַּצְבֵּר נִצְבְּרָה	–	the electricity was stored in an accumulator (a battery)

שְׁפִיכַת דָּמִים	–	it means simply that, its basic (plain) meaning is, it means exactly what it says
אַזְעָקָה	–	alarm
אַזְעָקַת שֶׁוְא	–	false alarm
אַזְעָקַת אֲוִיר	–	air raid alarm, warning
אַזְעָקַת פַּעֲמוֹן	–	alarm bell
אַזְעֵק אֶת הַקָּהָל	–	to sound the alarm
דֶּלֶק אַכְסָנָה (מְזוֹן)	–	fuel feed (supply), fuelling The word מְזוֹן is usually used in connection to "real" food rather than other things. אַכְסָנָה is the correct noun in this case.
מְזוֹן	–	maintenance, nutrition, feeding, alimentation
מְזוֹן כְּפוּי	–	forced alimentation (feeding)
מְזוֹן מְלָאכוּתִי	–	artificial alimentation (feeding)
מְזוֹן	–	feeding, alimentation
הוֹן	–	money, Mammon
הוֹן אֲנוּשִׁי	–	mammonism, greediness
הוֹן רַב	–	capitalist, rich, wealthy
הוֹן שֶׁל מַמּוֹן	–	mammonist, mammonite
חֻקֵּי הוֹן	–	monetary laws
אַחְזָקָה	–	maintenance
הֶגְזֵמָה	–	(here, fig.) exaggerated
		astronomic(al)

תֵּרֵא	–	worthwhile, worthy The word תֵּרֵא is used both as an adjective and adverb, depending on the content of a given sentence. For example, לֹא־תֵּרֵא לִי meaning: I am not deserving (of any mercy) and תֵּרֵא אֲנִי מְשַׁלֵּם meaning: it is worthwhile doing it.
תֵּרֶב	–	surety, guarantee, assurance, bail bond
תְּרָמִים	–	(in pl.) casualties loss
רַבּוּ חֲלָלִים בְּעַם	–	heavy casualties were inflicted on the enemy
סָפַג אֲבֵדוֹת	–	to suffer losses
זֶה בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי	–	it is impossible
בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי	–	impossible
בִּלְתִּי אֶפְשָׁר	–	impossible, abstain
אִי־אֶפְשָׁר בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי	–	impracticable, impossible
סְחָרְחֹרֶת	–	vicious circle
עִגּוּל	–	circle
כְּשָׁפִים	–	charm enchantment, magic, witchcraft
רִיצָה	–	race, running, run, course
(רִצְפַת) מַרְצֶדֶת רִיצָה	–	arms race
כִּיוּן רִיצָה	–	water course
רִיצָה מְמֻכֶּנֶת	–	racer
מְרִיחָה	–	thawing melting defrosting

or inestimably

מַשְׁבְּרָה – (n.) wholesale

(פִּיעֵל) הִתְחִיל – to initiate, launch, plan

הִדְגִּישׁ אֶת הַיּוֹם – to stress, emphasize, lay stress on, underline, accentuate
This expression derives from the **grammatical use of the** דָּגֵשׁ, which is the dot put in a consonant. **It** is usually followed by the preposition -בְּ.

דָּגֵשׁ – "Dagesh" (a dot put in a consonant)
– (fig.) emphasis

טָהוֹר – pure, refined

מַקְפֵּצָה דְּרָכִים – **stepping**stone, **spring**board, **diving**board

דַּף, – plank, board

מַשְׁבְּרָה – (adv.) wholesale. Here, used figuratively meaning immeasurably or inestimably

בְּלִי גְּבוּל – negligible (insignificant) quantity

בָּטֵל וּמְבֻטָּל – null and void

בְּטֵלָה – insignificant, scanty
– annulled, cancelled, rescinded, null

הִתְחַשְּׁבוּת – consideration
– weighing, balancing

בְּלִי הַתְחַשְּׁבוּת – discretion, reasoning, deliberation

לְפִי שִׁקּוּל הַדַּעַת – at one's discretion

הַתְחַשְּׁבוּת הַצְּבָאִית (הַתְּקִיפָה) – tactical (military) considerations

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

1. גּוֹ גַּזָּם
2. מְחָקָר
3. דֶּגֶם
4. הַנָּחָיָה
5. סְפָּגוֹ צָבָאִי
6. הִשְׁקִיעַ מַאֲמָצִים
7. שֻׁרּוֹתִים מְזֻיָּנִים
8. פִּתּוּחַ
9. חִפּוּשׂ
10. שׁוֹבָה תַּכְלִית שִׁפּוּי
11. שַׁבְרִיר
12. מַסְלוּל
13. מַפָּח
14. גּוֹשֶׁשׁ לָבוֹא
15. מִן הַנִּמְצָע
16. מַעְגַּל קְסָמִים
17. מֵרוֹץ
18. הַקְשָׁרַת יְחָסִים
19. פֹּה אָדֹם
20. מְטִירָה
21. שָׂם אֶת הַדֶּגֶשׁ
22. שִׁקּוּל צָבָאִי
23. אֵזוֹר מְאֻכְלָס
24. הַגְשָׁמַת הַתָּכְנִית

ב. מצא את המלים הנרדפות למלים הבאות:

1. יָצָא לָאוֹר
2. מִסְתָּד
3. מְקֻבָּל
4. סְגִירָה
5. לְכִפּוֹת
6. שָׁגוּר
7. יָדָה אֶבֶן
8. לְהַרְפּוֹת
9. נִצְמַד
10. פְּתָרוֹן עַיִן
11. צוֹבֵר
12. קְטָלָנִי
13. מְשַׁפֵּשׁ
14. תָּמוֹן
15. שָׁלַב הַתַּחְלִי
16. מִן הַמִּסְתָּעֵף
17. נָקַל לְשַׁעֵר
18. סָבִיר
19. מֵעִיק
20. לְקַס

1. קַל אֶת
2. קַל בִּיצִיעַ
3. קַל-פֶּה-לְוֹט
4. קַל-פֶּה
5. קַל-פֶּה-קָהָה
6. קַל-קַל-פְּרִיט
7. קַל רַז
8. קַל רֹאשׁ לְהַט
9. קַל יָדַיִם
10. קִדַּל-פֶּה

בְּמִלִּים הַבָּאוֹת לְאַחַר הַמִּלָּה "קַל" בְּמַשְׁמָעוּת שֶׁל אֵינוֹ כָּבֵד, קָשֶׁה, מְסֻבָּךְ, כְּגוֹן: "קַל-דַּעַת", "אִשָּׁה-קַל-פֶּה", וְכוּ', מְצַיְּנִים הַמִּלִּים הַבָּאוֹת אֶת הַתְּכוּנָה הַמְיֻחֶסֶת לְאוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם שֶׁעָלָיו מְדֻבָּר בְּמִשְׁפָּט: בְּמִלִּים אֵלּוּ מְצַיְּנִים הַתֹּאֲרִים הַבָּאִים אֶת הַמִּדָּה שֶׁבָּהּ מְדֻבָּר עַל אוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם:

11. בָּרוּחַ
12. בְּקַלּוּת
13. בְּקַלְקוּל
14. בְּרֹאשׁ
15. בְּקַלּוּת

6. בְּרֹאשׁ
7. בְּקַלּוּת
8. בְּקַלְקוּל
9. בְּרֹאשׁ
10. בְּרוּחַ

1. קַלְקוּל
2. קַלּוּת
3. קַלְקוּל
4. קַלּוּת
5. קַלּוּת

6. הַמִּלָּה "קַל" מִשְׁמֶשֶׁת גַּם בְּצֵרוּף הַמִּלִּים הַבָּאוֹת לְהַלָּן וְהַמְּצַיְּנוֹת "קַלּוּת דַּעַת" וְכוּ', וְכֵן בְּצֵרוּף הַמִּלִּים הַבָּאוֹת לְהַלָּן וְהַמְּצַיְּנוֹת "קַלְקוּל" וְכוּ':
"קַל-דַּעַת" – "קַלְקוּל דַּעַת"; "קַל-יְצָרִים" – "קַלְקוּל יְצָרִים"; "קַל-מַחֲשָׁבוֹת" – "קַלְקוּל מַחֲשָׁבוֹת"; "קַל-רוּחַ" – "קַלּוּת רוּחַ"; "קַל-שֵׂכֶל" – "קַלּוּת שֵׂכֶל".

7. הַמִּלָּה "קַל" מִשְׁמֶשֶׁת גַּם כְּחֵלֶק הַצֵּרוּף הַמְיֻחָד הַבָּא לְהַלָּן וְהַמְּצַיֵּן "קַלּוּת דַּעַת":
"קַל-דַּעַת" – "קַלּוּת דַּעַת".

8. כָּל זְמַן שֶׁהַמִּלָּה "קַל" מְשַׁמֶּשֶׁת בְּמַשְׁמָעוּת שֶׁל אֵינוֹ כָּבֵד, קָשֶׁה, מְסֻבָּךְ, כְּגוֹן: "קַל-דַּעַת", "אִשָּׁה-קַל-פֶּה", וְכוּ', מְצַיְּנִים הַמִּלִּים הַבָּאוֹת אֶת הַתְּכוּנָה הַמְיֻחֶסֶת לְאוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם שֶׁעָלָיו מְדֻבָּר בְּמִשְׁפָּט: בְּמִלִּים אֵלּוּ מְצַיְּנִים הַתֹּאֲרִים הַבָּאִים אֶת הַמִּדָּה שֶׁבָּהּ מְדֻבָּר עַל אוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם:

1. קַל אֶת
2. קַל בִּיצִיעַ
3. קַל-פֶּה-לְוֹט
4. קַל-פ�ֶּה
5. קַל-פֶּה-קָהָה
6. קַל-קַל-פְּרִיט
7. קַל רַז
8. קַל רֹאשׁ לְהַט
9. קַל יָדַיִם
10. קִדַּל-פֶּה

בְּמִלִּים הַבָּאוֹת לְאַחַר הַמִּלָּה "קַל" בְּמַשְׁמָעוּת שֶׁל אֵינוֹ כָּבֵד, קָשֶׁה, מְסֻבָּךְ, כְּגוֹן: "קַל-דַּעַת", "אִשָּׁה-קַל-פֶּה", וְכוּ', מְצַיְּנִים הַמִּלִּים הַבָּאוֹת אֶת הַתְּכוּנָה הַמְיֻחֶסֶת לְאוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם שֶׁעָלָיו מְדֻבָּר בְּמִשְׁפָּט: בְּמִלִּים אֵלּוּ מְצַיְּנִים הַתֹּאֲרִים הַבָּאִים אֶת הַמִּדָּה שֶׁבָּהּ מְדֻבָּר עַל אוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם:

11. בָּרוּחַ
12. בְּקַלּוּת
13. בְּקַלְקוּל
14. בְּרֹאשׁ
15. בְּקַלּוּת

6. בְּרֹאשׁ
7. בְּקַלּוּת
8. בְּקַלְקוּל
9. בְּרֹאשׁ
10. בְּרוּחַ

1. קַלְקוּל
2. קַלּוּת
3. קַלְקוּל
4. קַלּוּת
5. קַלּוּת

6. הַמִּלָּה "קַל" מִשְׁמֶשֶׁת גַּם בְּצֵרוּף הַמִּלִּים הַבָּאוֹת לְהַלָּן וְהַמְּצַיְּנוֹת "קַלּוּת דַּעַת" וְכוּ', וְכֵן בְּצֵרוּף הַמִּלִּים הַבָּאוֹת לְהַלָּן וְהַמְּצַיְּנוֹת "קַלְקוּל" וְכוּ':
"קַל-דַּעַת" – "קַלְקוּל דַּעַת"; "קַל-יְצָרִים" – "קַלְקוּל יְצָרִים"; "קַל-מַחֲשָׁבוֹת" – "קַלְקוּל מַחֲשָׁבוֹת"; "קַל-רוּחַ" – "קַלּוּת רוּחַ"; "קַל-שֵׂכֶל" – "קַלּוּת שֵׂכֶל".

7. הַמִּלָּה "קַל" מִשְׁמֶשֶׁת גַּם כְּחֵלֶק הַצֵּרוּף הַמְיֻחָד הַבָּא לְהַלָּן וְהַמְּצַיֵּן "קַלּוּת דַּעַת":
"קַל-דַּעַת" – "קַלּוּת דַּעַת".

8. כָּל זְמַן שֶׁהַמִּלָּה "קַל" מְשַׁמֶּשֶׁת בְּמַשְׁמָעוּת שֶׁל אֵינוֹ כָּבֵד, קָשֶׁה, מְסֻבָּךְ, כְּגוֹן: "קַל-דַּעַת", "אִשָּׁה-קַל-פֶּה", וְכוּ', מְצַיְּנִים הַמִּלִּים הַבָּאוֹת אֶת הַתְּכוּנָה הַמְיֻחֶסֶת לְאוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם שֶׁעָלָיו מְדֻבָּר בְּמִשְׁפָּט: בְּמִלִּים אֵלּוּ מְצַיְּנִים הַתֹּאֲרִים הַבָּאִים אֶת הַמִּדָּה שֶׁבָּהּ מְדֻבָּר עַל אוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם:

1. קַל אֶת
2. קַל בִּיצִיעַ
3. קַל-פֶּה-לְוֹט
4. קַל-פֶּה
5. קַל-פֶּה-קָהָה
6. קַל-קַל-פְּרִיט
7. קַל רַז
8. קַל רֹאשׁ לְהַט
9. קַל יָדַיִם
10. קִדַּל-פֶּה

בְּמִלִּים הַבָּאוֹת לְאַחַר הַמִּלָּה "קַל" בְּמַשְׁמָעוּת שֶׁל אֵינוֹ כָּבֵד, קָשֶׁה, מְסֻבָּךְ, כְּגוֹן: "קַל-דַּעַת", "אִשָּׁה-קַל-פֶּה", וְכוּ', מְצַיְּנִים הַמִּלִּים הַבָּאוֹת אֶת הַתְּכוּנָה הַמְיֻחֶסֶת לְאוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם שֶׁעָלָיו מְדֻבָּר בְּמִשְׁפָּט: בְּמִלִּים אֵלּוּ מְצַיְּנִים הַתֹּאֲרִים הַבָּאִים אֶת הַמִּדָּה שֶׁבָּהּ מְדֻבָּר עַל אוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם:

11. בָּרוּחַ
12. בְּקַלּוּת
13. בְּקַלְקוּל
14. בְּרֹאשׁ
15. בְּקַלּוּת

6. בְּרֹאשׁ
7. בְּקַלּוּת
8. בְּקַלְקוּל
9. בְּרֹאשׁ
10. בְּרוּחַ

1. קַלְקוּל
2. קַלּוּת
3. קַלְקוּל
4. קַלּוּת
5. קַלּוּת

6. הַמִּלָּה "קַל" מִשְׁמֶשֶׁת גַּם בְּצֵרוּף הַמִּלִּים הַבָּאוֹת לְהַלָּן וְהַמְּצַיְּנוֹת "קַלּוּת דַּעַת" וְכוּ', וְכֵן בְּצֵרוּף הַמִּלִּים הַבָּאוֹת לְהַלָּן וְהַמְּצַיְּנוֹת "קַלְקוּל" וְכוּ':
"קַל-דַּעַת" – "קַלְקוּל דַּעַת"; "קַל-יְצָרִים" – "קַלְקוּל יְצָרִים"; "קַל-מַחֲשָׁבוֹת" – "קַלְקוּל מַחֲשָׁבוֹת"; "קַל-רוּחַ" – "קַלּוּת רוּחַ"; "קַל-שֵׂכֶל" – "קַלּוּת שֵׂכֶל".

7. הַמִּלָּה "קַל" מִשְׁמֶשֶׁת גַּם כְּחֵלֶק הַצֵּרוּף הַמְיֻחָד הַבָּא לְהַלָּן וְהַמְּצַיֵּן "קַלּוּת דַּעַת":
"קַל-דַּעַת" – "קַלּוּת דַּעַת".

8. כָּל זְמַן שֶׁהַמִּלָּה "קַל" מְשַׁמֶּשֶׁת בְּמַשְׁמָעוּת שֶׁל אֵינוֹ כָּבֵד, קָשֶׁה, מְסֻבָּךְ, כְּגוֹן: "קַל-דַּעַת", "אִשָּׁה-קַל-פֶּה", וְכוּ', מְצַיְּנִים הַמִּלִּים הַבָּאוֹת אֶת הַתְּכוּנָה הַמְיֻחֶסֶת לְאוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם שֶׁעָלָיו מְדֻבָּר בְּמִשְׁפָּט: בְּמִלִּים אֵלּוּ מְצַיְּנִים הַתֹּאֲרִים הַבָּאִים אֶת הַמִּדָּה שֶׁבָּהּ מְדֻבָּר עַל אוֹתוֹ דָּבָר אוֹ אָדָם:

ה. "סַפַּת הנגד תגרום בזק פְּלָאִי נִסְפָּל". סילת היחס "פְּלָאִי" הסופיעה בצרוף "פְּלָאִי נִסְפָּל" משמשת כסילת שלילה ביחס לתואר "נִסְפָּל"; לפיכך "פְּלָאִי נִסְפָּל" הוא משהו שאי אפשר לסבלו או משהו שאי אפשר להתיחס אליו בסבלנות.

שמוש זה בסילת "פְּלָאִי" (או בסילה "לא") יופיע ברוב המקרים בהם אנו מבקשים לציין את שלילת תארי השם. לדוגמא:

בלתי אפשרי - משהו שאינו אפשרי

בלתי זהיר - מישהו שאינו זהיר וכו'.

בשלילת שמות אנו מקדימים את המילים אִי-, חֹסֶר, או לא לשם המסוים. לדוגמא: חֹסֶר אֶפְשָׁרות, אִי מְנוּחָה, אִי יְדִיעָה וכו'.

הפוך את השמות ותארי השם הבאים לשלילתם, והשתמש בהם במשפטים:

1. פֶּסֶף
2. נִפָּיוֹן
3. סְעָנָה
4. הַחְלָטָה
5. פָּעִיל
6. חֲשׁוּב
7. מְצֻלָּח
8. מַפָּה
9. תַּעֲשִׂיָּה
10. רָצוֹן

ו. פעלים הבאים בבניינים נִפְעַל, הָפְעַל וְפֻעַל מתארים פעמים רבות פעולה סבילה, בנגוד לפעולה פָּעִילָה המתוארת באמצעות הבניינים האחרים. לדוגמא:

"מצרים בנתה מאה סילים..." - פועל פָּעִיל

מאה סילים נבנו ע"י מצרים.."- פועל סָבִיל

1. האם תוכל להסביר את ההבדל הסגנוני בין שני משפטים מעין אילו?באילו פעלים נתן להשתמש בצורה סבילה?

2. כתוב את המשפטים הבאים (הלקוחים מן המאמר) בצורה סבילה (תוך כדי שמוש בבניינים נפעל, הָפְעַל וְפֻעַל).

1."ברית המועצות <u>הקימה</u> במצרים רשת של מערכות סילים".

2. "<u>פתרנו</u> את בעית ההגנה האוירית"

3. "הרוסים <u>השקיעו</u> מאמצים גדולים בבנית מערך מבצעי"

4. "לאחרונה <u>פתחו</u> מדענים בריטיים ואמריקאים מערכת מכ"ם..."

5. "כיום <u>שוקלים</u> המדענים אפשרויות הטעיה של טילי התקפה".

6. "המחשב האלקטרוני <u>סנחה</u> את הטיל אל מטרתו".

7. "הוא <u>מסר</u> להם אינפורמציה".

ג. מצא במאמר משפטים בהם מופיעים פעלים בצורה סבילה והפוך אותם לצורה פעילה.

ד. ענה על השאלות הבאות:

1. איזה מקום תופשת בעית ההגנה נגד-טילים במזרח התיכון וכיצד משתלבת בעיה זו ביחסי ישראל והמדינות השכנות?

2. מה ההבדל בין פעולתם של הטילים הבאליסטיים וממוסים רגילים ?

3. מה הן הבעיות הכרוכות ביירוט טילים?

4. תאר את השלבים השונים ביירוט טיל.

5. מדוע מתנגד שר ההגנה האמריקאי, רוברט מק-נמארה, לפיתוח מערכת הגנה נגד-טילים בארה"ב?

6. מה הם הגורמים הפוליטיים והמדעיים המעכבים את ארה"ב מפיתוח מערכת הגנה נגד-טילים?

7. מדוע פיתחה ברית המועצות מערכת הגנה נגד-טילים?

ה. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

החלטתה של ועדת השירותים המזוינים בארה"ב, להקציב סכום כסף נוסף להמשך פיתוחה של מערכת "ניקה איקס",מבוססת בחלקה[1] על דבריו של מק-נמארה עצמו. הוא אמר כי בשנות השבעים יהיו לסינים טילים בין-יבשתיים שיוכלו לפגוע במטרות חיוניות לארצות הברית. כתגובה על כך מעניר יועציה של ועדה זו כי נגד טילים אלו, שלא יהיו משוכללים כטילים הרוסיים, אפשר לפתח מערכת הגנה מסוג "ניקה איקס". מערכת הגנה מעין[2] זו לא תהיה יקרה מדי והיא עשויה לקצץ כדי[3] מחצית את מספר האבידות בנפש ולהציל רכוש רב במקרה של התקפת טילים.

1. בְּחֶלְקָה — partly, in part
2. כְּגוֹן — like, such as
3. בְּעֵרֶךְ — about, to the extent of

ט. תרגם לעברית את הקטע הבא:

The question of whether the United States should build a multibillion-dollar missile defense system started off a highly complex technical problem but has increasingly become a political decision. Last week the Administration came up with a concept that seemed to answer some of the technical questions, and that may also neutralize the political debate. The new concept is the use of X-rays[1] from thermonuclear[2] explosions to destroy ballistic missile warheads. Technically, the X-rays promise to simplify the highly complex problem of intercepting and destroying a warhead - a problem in ballistics that can be compared with trying to hit a bullet with another bullet.

The technical value of X-ray concept lies in providing an area defense against a small-scale, unsophisticated attack such as Communist China might be capable of launching in another five years. It is at this point that political considerations begin to enter into the complicated technical equations[3]. By going ahead with a Spartan[4] "area defense" system, the Administration might be able to appease all the divergent political factions on the ABM issue. It would relieve the pressures from the large Congressional faction that is arguing that the United States should match the Soviet Union, which is deploying[5] its own system around Moscow and perhaps other cities, by starting to deploy its own system. At the same time, it could disarm the "disarmers" who are worried that a United States deployment might set off another round in

the arms race. The Soviet Union would know that the "light" system is not designed against Soviet rockets, except perhaps one that got away from "fail-safe" controls. It would reassure those in Congress who are becoming increasingly worried about Chinese nuclear capabilities. And finally, the Administration could take the political sting[6] out of any "ABM gap" that the Republicans might try to point to in the elections next year.

1. X-rays קְרָנֵי רֶנְטְגֶן
2. thermonuclear חֹם גַּרְעִינִי
3. equation מִשְׁוָאָה
4. Spartan סְפַרְטָנִי (מְצָעָם)
5. deploy לְהַרְחִיב, לְהַגְדִיל
6. sting עֻקְץ

Unit 7

פולחן חוסר האישיות (א)

בשנתיים האחרונות אחראים שני אנשים למצב הקומוניזם בברית-המועצות, וזאת בשעה שהחברה הקומוניסטית מתקרבת לסיום יובלה הראשון. הם חולשים על ממלכה מיוחדת במינה, רצופת ניגודים. ברוסיה של היום יכול צעיר אוקראיני לספר על כך שבנה לעצמו דירה, אך ברוסיה זו גם הורשעו כמו היו עבריינים פליליים, שני סופרים ברוכי כשרון, משום שסגנונם נבדל במשהו מסמטן של הממשלה וצמרת המפלגה.

מחלון משרדו, לשמאל המכתבה, רואה אלכסאי קוסיגין, ראש ממשלת ברית המועצות, כוכב אדום זוהר - סמל הקומוניזם - בקצה גגו של הקרמלין. לפני 47 שנה, והוא אז בן 15 בלבד, יצא את ביתו להילחם בשורות הצבא האדום, להשלטת הקומוניזם על רוסיה. אביו היה חרס עני בבית-חרושת בסנט-פטרסבורג. כיום חולש אלכסאי קוסיגין על כל המערך התעשייתי שהוקם ב-50 שנות שלטון קומוניסטי - אותו שלטון שהוא לחם למענו.

ידיו מהפכות במסמכים העוסקים בבעיות הנוקבות ביותר, בתיקי-עור מסודרים, אדומים, ירוקים או חומים. הוא עורך את תלי המסמכים הנותרים על מכתבתו, לקראת המחר. יש והוא מקבל פניו של אורח אחרון ליום זה. הוא מדבר בקול שקט, אינו בזקק לרשימות לריענון זכרונו בכל הנוגע לעובדות וסטטיסטיקה. לבסוף הולך הוא לביתו, אל דירת-השרד שלו המרוחקת כמה גושי-בנינים מחומות הקרמלין.

גשם ירד ביום בו סייר ליאוניד ברזניאב, המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, בתערוכה בינלאומית לציוד משרדי, שנערכה במוסקבה. הוא לבש מעיל גשם כחול, מקומם, וכובע שצורתו בתבלתה מרוב שימוש - אותו לבוש שעשוי ללבוש אציל כפרי (שהכל יודעים כי יכול הוא להתלבש בהידור, אם ירצה בכך) בצאתו לסיור בשדות. היה זה חזיון מרטים-לב: שליטה של הביורוקרטיה החזקה בעולם מתבונן במחשבים אלקטרוניים, מכונות-חישוב וכל שאר האבזרים בני-זמננו המיועדים "לגלגל" ביתר מהירות וקלות את העבודה המשרדית. לוא יכלו המכונות לשנות את המנטאליות הביורוקראטית של אנשי-השורה, היתה מלאכתו של ליאוניד ברז'ניאב קלה יותר. הוא בעץ סיגריה בצינורית הקטנה וההדורה שלו, הצית את הסיגריה וינק מלוא ריאותיו את עשנה.

שביל הזהב

זה שנתיים אחראים שני אנשים אלה למצב הקומוניזם בברית-המועצות, בשעה שהחברה הקומוניסטית מתקרבת לסיום יובלה הראשון. הם חולשים על מסלכה מיוחדת במינה ורצופת ניגודים.

בחברה זו יכול אדם לשמוע הצהרה מעין זו, שיצאה מפי אוקראיני צעיר, שאך-זה נשא אשה והשתקע במוראוויה: "היום מתירה לנו ממשלתנו לבנות דירות לעצמנו!" הדברים נאמרו ללא שמץ לגלוג וביטאו הרגשה של גאווה וסיפוק. משמעות עמיקה נודעת להצהרה פשוטה זו. ממשלת ברית-המועצות נוחה יותר משהיתה אי-פעם. לפחות, כך נראים פני הדברים. היא נותנת דעתה לנוחות האזרח ולשלומו. יכול אדם לומר, שבמדינה קומוניסטית אין אדם צריך לבנות דירה לעצמו - ואכן, אפשר לפגוש אנשים בעלי עקרונות, שידם משגת בהחלם להצטרף לקואופרטיב-דיירים (בית-משותף) אך מסרבים לעשות זאת במעמד שהאחריות לדיור צריכה ליפול על שכם המדינה. אבל לפחות לדעתו של אותו אוקראיני צעיר, הגיע הקומוניזם לשלב בו מותר לפרט לעשות דברים שפרטים מחוץ לקומוניזם מקבלים אותם כמובנים מאליהם.

ברז'ניאב וקוסיגין עומדים בראש חברה בה הורשעו שני סופרים ברוכי-כשרון כמו היו עבריינים פליליים, משום שסגנונם נבדל במשהו ממעמה של הממשלה.

זוהי חברה שהפכה שבעים קדומים בני אסיה התיכונה לפרולטריון תעשייתי-יצרני שרמת-חייו גבוהה הרבה יותר מזו שבמדינות המזרח-התיכון השכנות.

מאמצע המאה ה-20 הקימה החברה הסוביאטית כלכלנים שגילו כי יש תועלת במשחק החפשי של ביקוש והיצע. היא הוציאה מקרבה אמנים המציירים בריאליזם של תצלום. יתכן שבני חברה זו יהיו הראשונים שידרכו על הירח - בה-בשעה שלאורח במסעדה בארצם מוגשת ארוחה צוננת.

בראש חברה זו עומד משטר של אנשים היודעים את הניגודים העומדים לפניהם, המטפלים בכל בעיה כשזו צצה בדרכם ומשתדלים למצוא את שביל הזהב, המקובל על המספר הרב ביותר של אנשים. אין הם גורסים שלטון-בגישה. להלכה, אין הם מסתערים בלהם לקראת תפיסה חדשה של קומוניזם, אף אינם מחפשים מקלט בנוחותו של העבר הסטאליני - עבר שבו אולי לא היה המצב הפוליטי שפיר אבל הכל היה חד וברור. למעשה הם שולחים ידם בזה - ואף מזה אינם מניחים ידם.

ניקיסה מרחף בחלל

מדיניותם של ברז'ניאב וקוסיגין משקפת את האמונה שברית-המועצות צריכה להתמסר לשיפור מצבה וכי אין היא זקוקה למבהיגות דינאמית, מזבקת קדימה ומועדת לפרקים, נוסח ניקיסה חרושצ'וב, שאף הוא עצמו לא ידע לאן פניו מועדות. אין לכנות את משטרם בתואר "מבהיגות". הם מנהלים - בדרך כלל, בכשרון - את הכוחות המתחרים זה בזה בתוך הקומוניזם, כוחות שפעלו בו לכל אורך דרכו מימי המהפכה ועד ימינו אלה. לאן מועדות פניהם? גם זאת עוד אין איש יודע.

בראש ובראשונה, יש לציין שאנשים אלה השכילו להחזיק בעמדותיהם זה שנתיים. התקדימים הרוסיים של משטר קולקטיבי, או הנהגה-באמצעות-ועדה, לא ניבאו טובות לאנשים שהדיחו את חרושצ'וב ב-1964. מן הצורות המקורי שכבש את עמודי "פראוודה" באותו יום אוקטוברי הלך לו רק אחד: הבולשביק הארמני הקשיש, אנאסטאס מיקויאן. הוא פרש מעמדתו הרמה בחודש דצמבר אשתקד. בעשותו זאת היה בן 70 - בן גילו של חרושצ'וב. הוא התפטר מכהונת יושב-ראש הנשיאות של הסוביאט העליון (משמע, ראש המדינה) בגלל גילו ובריאותו - אותן סיבות שניתנו ל"התפטרותו" של חרושצ'וב. ההבדל הוא שאיש לא פקפק בטעמים שהעלה מיקויאן. הוא עדיין חבר הנשיאות בת 31 החברים. שמו של חרושצ'וב לעומת זאת, נמחק מן החיים הרשמיים בברית-המועצות.

בהנהגה קולקטיבית פחות יציבה, היתה פרישתו של מיקויאן גוררת אחריה תהפוכות שכן הוא היה לשון-המאזניים בין ההנהגה הוותיקה לבין זו החדשה. מיקויאן הוא שישב לצד חרושצ'וב בהופעתו הגרועשת האחרונה של ראש ממשלה סוער זה, בתכנית טלויזיה קצרה, בה שוחחו שני הפוליטיקאים עם שלושה אנשי חלל סוביאטים שחזרו ממיסתם. כעבור יומיים, ב-14 באוקטובר, חש ניקיסה עצמו כמרחף בחלל, ללא אפשרות שיבה. שני נסיונותיו הסופיים של מיקויאן לפשר בין המנהיג לבין שלישיו המתמרמרים, עלו בתוהו, וכך נולדה ההנהגה הסוביאטית החדשה.

עד אינסוף

מלכתחילה הפגינו ברז'ניאב וקוסיגין בטחון מופלא איש בעמיתו. הם לא התנהגו כאנשים היראים מהדחה ולא הופעל עליהם לחץ להשגת תוצאות מידיות והישגים שיצדיקו את תפישת-השלטון. זה היה מהלך מדהים כל כך, שבוצע ביעילות רבה, עד כי גם רב-אמן של

השחמט בקרמלין, חרושצ'וב עצמו, לא הבחין ב"מאט" המשמש רבא, אלא לאחר שכבר הרבה. תכניתם לחקלאות ולתעשיה (הם לא עיבדו מצע למדיניות-חוץ) היתה ארוכת-טווח ותוצאותיה נועדו לשאת-פרי רק בהדרגה, במרוצת השנים הבאות. הם לא נחפזו בדרכם.

מתוך פרספקטיבה של שנתיים ברור שהאנשים החדשים בקרמלין היו תמימי-דעים בנושא אחד, יותר מאשר בכל סוגיה אחרת: בצורך להדיח את חרושצ'וב. הראיות - הגם שעודן קלושות - מרמזות כי בין כל האנשים אשר השתתפו בקשר לא בלט אף אחד כ"איש החזק". מתברר כי זו היתה החלטה קולקטיבית של בשיאות המפלגה הקומוניסטית, שהתכנסה בהעדרו של חרושצ'וב וקיבלה את האישור הסופי, לאחר שדיווח מיקויאן כי נסיונות-הפיוס שלו נכשלו.

ההגיון הפוליטי אינו יכול להניח שתמימות-דעים שוררת בין יושבי הקרמלין, אבל קשה למצוא כיום רמזים לסיעות ומחלוקות פנימיות בהנהגה. מספר משקיפים מנוסים מודים - בהשתאות - שנדמה כי הנהגה זו יצרה מאזן ראוי-לציון בין השקפות שונות מאד זו מזו. "הוויכוחים הפוליטיים הרציניים ביותר אינם נסושים בין אנשי-הצמרת", אומר דיפלומט אחד. "הם נסושים בין קבוצת המנהיגים ובין הכוח הערטילאי של הביורוקרטיה ואנשי הדרג הנמוך, שביכולתם למנוע את ביצוע המדיניות, אך אין בכוחם לעצב מדיניות משלהם".

שגריר זר, שנשאל כמה זמן תתקיים ההנהגה הקולקטיבית, השיב: "עד אינסוף". נבואה מעין זו עלולה להוליד חרטה, משום שהיא מבוססת על אינפורמציה קלושה מאד בנוגע לנעשה במועצת הקרמלין. אם יודחו מחר ברז'ניאב וקוסיגין, קשה יהיה למצוא במוסקבה משקיף זר שהכיר מקרוב את שני אנשי-הצמרת או את האנשים המקורבים אליהם, ואשר יוכל למעון כי "ראה את המשבר בהתרחשותו".

אכן, זוהי הנהגה יוצאת-דופן. מומחה מערב-גרמני לענייני הקרמלין כתב שכל עוד מחזיקים ברז'ניאב וקוסיגין בעמדות הצמרת בהיראכיה הסוביאטית (מנהיג המפלגה וראש-הממשלה), מחולקת ביניהם השררה שוה בשוה. מצב זה, כך כתב, עומד בניגוד חריף לצמדים הקודמים כגון חרושצ'וב ומאלנקוב (ספטמבר 1953 עד פברואר 1955) או חרושצ'וב-בולגאנין (פברואר 1955 עד מארס 1958). "אז לא היה ספק מי מן השניים גבוה מעמיתו".

עסקנות ולימודים

למעשה, כיום אין ספק מי נמנה על הצמרת, אבל הפרס הגדול בהנהגה זו הוא שאיש-הצמרת אינו כופה את עליונותו על כל קשת-הסדיניות, כפי שעשו זאת קודמיו. אולי בכוון יותר לומר שהמאזן העדין בהנהגה הקולקטיבית לא יאפשר לו לכפות את רצונו, אפילו אם ירצה לעשות זאת.

ליאוניד ברז'ניאב בן ה-59, הוא האיש שחרושצ'וב הושיבו בצמרת המפלגה, כאשר גמל את חופשתו האחרונה, קודם שפרש מכהונתו. בחודשים האחרונים של המשטר הקודר, ברור היה כי ברז'ניאב הוא יורש-העצר לראשות המפלגה הקומוניסטית. ספק אם ניסה אחד מעמיתיו להתמודד עמו על כהונה זו, לפני שנתיים, וכך בתבססה עמדתו. מאפריל בשנה זו הוא נושא את התואר "המזכיר הכללי" - תוארו של סטאלין, שחרושצ'וב לא התהדר בו מעודו.

ברז'ניאב הוא בעל-גוף וגביניו העבותים זקופים תמיד בארשת של תמיהה. הוא דחה את סגנונו של חרושצ'וב ולא השתדל כלל להאדיר את אישיותו בפומבי. קולו חדגוני וצרוד, אבל התנהגותו תקיפה די-הצורך להרתיע ויכוחים. מידעיו אומרים שיש בו מידה של גנדרנות רוסית, בהיותו בחוג מקורבים ובאווירה לבבית. אם אמת הדבר, השכילו ברז'ניאב ורעייתו, ויקטוריה, להעלים את תפארת חייהם הפרטיים מידיעת הציבור.

למשפחת ברז'ניאב שלושה ילדים: שני בנים, שאחד מהם עובד במשרד לסחר-חוץ; השני סטודנט לעתונאות באוניברסיטת מוסקבה, והבת גאלינה, עובדת ככתבת בסוכנות-המאמרים הסוביאטית "נובוסטי". הנוהג הסוביאטי להרחיק את בני משפחות המנהיגים מאור-הזרקורים, הופר במקרה של גאלינה, כאשר לידותה את הוריה בביקור ממלכתי ליוגוסלאביה ב-1962. היא עשתה אז רושם רב בטעמה האנין - והיקר בעליל - של לבושה. כאשר בנו הבכור של ברז'ניאב ביקר בבריטניה עם משלחת-סחר, סרבו אנשי השגרירות הסוביאטית בלונדון להודות שהאורח מקורב למזכיר הכללי.

ברז'ניאב עלה בדרגה במפלגה תודות לחרושצ'וב, ובאמצעות מנגנון המפלגה באוקראינה. אם כי הוא רוסי, נולד ברז'ניאב במרכז הפלדה האוקראיני, דניאפרודז'רז'ינסקי. הוא למד מדידת-קרקע והנדסת מתכת. עסקנותו המפלגתית בין הסטודנטים היתה חשובה בעיניו יותר מלימודיו, ולאחר שסיים את הלימודים עבד רק זמן קצר כמהנדס מקצועי. הוא הלך מחיל-אל-חיל במנגנון המפלגה. אך מסתבר שסטאלין הבחין בו רק בשנת-חייו האחרונה, כאשר מונה ברז'ניאב לראש המפלגה ברפובליקה הסולדאוית.

B. Vocabulary and Notes:

יְקָר	–	worship, cult
אִישִׁיוּת	–	personality
אִישִׁים (אֶ) רַע	–	person (non) grata
אִישִׁיּוּת חֲשׁוּדָה	–	a suspicious person
בְּרִית הַמֶּמְשָׁלוֹת	–	Soviet Union
יוֹבֵל	–	jubilee 50 years
חֲגִיגַת יוֹבֵל	–	jubilee celebration
מֶמְשָׁלָה	–	state, kingdom, sovereignty, realm
מְסוּרָה	–	successive, continuous, consecutive attached, enclosed imbued with paved
מְרֻפֶּדֶת אַהֲבָה	–	imbued with love
מְתוּחָה	–	continuous (24 hour) service
מִשְׁלוֹשׁ שָׁנִים רְצוּפוֹת	–	three successive years
מְרֻצֶּפֶת הַדֶּרֶךְ לְגֵיהִנֹּם בְּכַוָּנוֹת טוֹבוֹת	–	the road to hell is paved with good intentions
מְצוֹרֶפֶת	–	attached herewith
נִגּוּד	–	contradiction, contrast, opposition

פּשׁעני מלחמה	-	criminal offender
טעם	-	taste judgement, understanding, reason
מדרגה	-	upper class, upper part, leadership, highest echelon tree top
טפל	-	engraver, carver, etcher, turner
זממ	-	conspectus, project, deal disposition, arrangement
מערכת קרב	-	battle disposition
מדיניות חדשה	-	New Deal
תעשייתי	-	industrial

לערב	-	to stir, mix, engage in
בעיה מציקה	-	a piercing (urgent, difficult) problem
נקב	-	to bore, perforate, pierce, hollow, punch
נזקק	-	to be in need of, to be dependent on
מחלקה רשמית	-	official apartment
שרות	-	service
מדים רשמיים	-	official uniform
בלוק בתים	-	block (of buildings)
גוש	-	clod, lump, bulk, block, bloc, group, mass

לַעֲג – sneer, mockery

הֶבֶל הַבְלִים הַכֹּל הָבֶל – the statement is completely unfounded (totally untrue)

פְּעוּט – a little, particle, small bit

לְהִתְיַשֵּׁב – to settle (permanently)

שְׁבִיל – path, lane, way, course, track

דֶּרֶךְ הַזָּהָב – golden mean (path)

מַחְזִיק – cigarette holder
– small pipe

אֶבְזָר – accessory

חֶשְׁבּוֹן – calculation, computation, reckoning, valuing

חֹמֶר-מַחְשֵׁב – calculator

מַחְשֵׁב – computer

מַחְשֵׁב-אֶלֶקְטְרוֹנִי – electronic computer

לְהִתְבַּלּוֹת – to be worn out

פְּקִיד עִירִיָּה – town clerk

מַזְכִּירָה פְּרָטִית – private secretary

פְּקִידָה
– secretary
– (formerly) recorder, scribe

מַזְכִּיר כְּלָלִי – secretary general

סִיּוּר – scouting, patrolling

לְסַיֵּר – to visit, tour

סִפּוּק - satisfaction, contentment
- supplying, supply

מָצָא סִפּוּק בַּעֲבוֹדָה - to find satisfaction in one's work, to enjoy one's work

סִפּוּק צְרָכָיו - supplying one's needs

נָתַן דַּעְתּוֹ לְ- - to care, to think about, to pay attention to

דַּעַת - mind, knowledge, wisdom

נוֹחוּת - convenience, comfort

הִשִּׂיגָה יָדוֹ - to afford, to reach as far as

דַּיָּר - tenant, lodger

דַּיָּר מִשְׁנֶה - subtenant

דִּירַת מְשֻׁתָּף - condominium

מְשֻׁתָּף - common, shared, partnered, joint

נָפַל עַל שִׁכְמוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי - to fall on one's shoulder

שֶׁכֶם - shoulder

שֵׁבֶט - tribe

יְצַרְנִי - productive

רָמַת חַיִּים - standard of living

רָמָה - standard, level, degree
- height, high place

כַּלְכָּלָן - economist

מְרִיפָה	–	oppression, persecution
תֵּאוֹרֵטִית	–	theoretically, in theory
תּוֹרָה	–	law, rule, tradition
מַחֲסֶה	–	refuge, asylum, shelter
טוֹב	–	fine, good, excellent
רָאָה	–	to reflect, mirror
הִתְמַסֵּר	–	to devote oneself to
מַנְהִיגוּת	–	leadership
תְּכוּנַת הַמַּנְהִיגוּת	–	leadership quality, the gift of command
תָּקַל	–	to stumble, slip, totter

בִּיקוּשׁ וְהַצָּעָה	–	demand and supply
הַבִּיקוּשׁ לְסוּג זֶה שֶׁל סְחוֹרָה גָּדוֹל	–	the demand for this commodity is large
סִפֵּק	–	offer, supply
צִלּוּם	–	photograph
בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן	–	at the same time
מְקֻבָּל	–	accepted, received, usual, current, traditional, popular
לָמַד	–	to learn, study, read (the meaning of)
לִהְיוֹת דַּעְתָּנִי	–	to be of the opinion

הוּא מְחֻיָּב הַרְבֵּה – he is bound (making) for, his goal is, his course is set for..

הָרַג – to be directed

הִצְלִיחַ – to succeed, prosper
– to become wise, prudent, intelligent
– to understand, comprehend

הַקְדֵּמָה – precedent

הַקְדֵּמָה (חֹסֶר) אֲדִיר – unprecedented

הִקְדִּים תְּשׁוּבָה – to establish a precedent

הִקְדִּים פְּעָמִים – to serve as precedent

הֵרִיחַ – to dismiss
– to banish, expel
– to lead astray, seduce

הֵרִיחַ הַמְּפַקֵּחַ – the inspector has been dismissed

הִתְפַּטֵּר – to retire, go into retreat, keep aloof from

הִתְפַּטֵּר מִסִּבּוֹת בְּרִיאוּת – to retire for health reasons

הַשָּׁנָה – (Aramaic) last year

וַעַד-יוֹשֵׁב – chairman

וַעַדָה – presidency

זְעִזּוּעַ – disorder (political trouble), commotion
– perverseness, perversity
– deceit

זְרוֹעַ הַמֹּאזְנַיִם – (here: fig.) steelyard
– counterbalance

מֹאזְנַיִם - scales, balance

דָּגַשׁ - to shake, quake, quiver, rage, storm

חָלָל - space, vacuum, hollow
- void

חַלָּל - astronaut

חֲבֵרָה - adjutant, aide-de-camp (F.)
- (bibl.) officer, commander

הִתְיַצֵּב - to fail utterly, come to naught

חֻרְבָּן - desolation, emptiness, waste
- vanity, nothingness

הֶבֶל - vanity, nothingness

הֶבֶל הֲבָלִים - in vain

תֹּהוּ וָבֹהוּ - chaos, emptiness, disorder

לָנֶצַח נְצָחִים - to infinity

אֵין סוֹף - infinite
- endlessness, endless

הִפְגִּין - to demonstrate, protest
- to exhibit

הַפְגָנָה - demonstration

הַפְגָנַת הֲמוֹנִים - mass demonstration

עָרַךְ הַפְגָנָה - to hold a demonstration

רֵעַ - friend, comrade, fellowman, companion, mate

הָלַךְ - move
- walking, journey
- distance
- stroke, gear

מַדְהִים - shocking, amazing

יְדִיעָה מַדְהִימָה - shocking news

בְּיַעִילוּת - efficiently

יְעִילוּת - efficiency

יָעִיל - efficient, effective

רַב-אָמָן - maestro

שַׁחְמָט - chess

"כְּלֵי שַׁחְמָט" - chessman (-piece)

"מָאט", "מָט" - mate (in chess)

הוּבַס (משורש "בעס") - to be defeated, trodded on

מַצַּע - (political) platform

מְדִינִיּוּת חוּץ - foreign policy

מְדָה - range

מְדָה אָרֹךְ, אֲרֹךְ מְדָה - long range

נָשָׂא פְּרִי - to bear fruit

נָשָׂא - to carry, bear, lift, raise

בְּהַדְרָגָה - gradually, by degrees, progressively

הַדְרָגָה - progression, gradation, gradualness

תְּמִים דֵּעִים עִם - of unanimous opinion, of one mind, holding the same opinion as

תָּמִים	-	whole, full, complete, entire
	-	honest, innocent, harmless
	-	flawless, unblemished
רְאָיָה	-	proof, evidence
הֲגַם שֶׁ-	-	although
קָלוּשׁ	-	scanty, meagre, thin (opp. of dense), sparse, rare
יְדִיעוֹת קָלוּשׁוֹת	-	scanty (superficial) knowledge, meagre information
שֵׂעָר קָלוּשׁ	-	thin (sparse) hair
קֶשֶׁר	-	plot, conspiracy
	-	knot, tie, loop
	-	connection, relation, contact, communication
בְּהֶעְדֵּר	-	in the absence of
הֶעְדֵּר	-	absence, lack
הֶעְדֵּר צוּרָה	-	lack of form, shapelessness
פִּיּוּס	-	conciliation, appeasement
וַעֲדַת פִּיּוּס	-	conciliation commission
דִּבְרֵי פִּיּוּסִים	-	placating (soothing) words
סִיעָה	-	faction, group
מַחֲלֹקֶת	-	dissension, discord, division of opinion, argument, dispute, controversy
סֶלַע הַמַּחֲלֹקֶת	-	bone of contention, apple of discord, debatable ground

מאמץ תמיכה	–	support echelon
יצב	–	to form, shape, mould, shape out
יצב את אופי	–	to mould the character of
שגריר	–	ambassador, emissary, envoy
שגריר מן המניין	–	ambassador extraordinary
צופה	–	observer, spectator – correspondent
פקיד האו"ם	–	U.N. observer
מצפון	–	occurrence
יוצא דופן	–	exceptional, irregular, unusual, extraordinary (orig. – a fetus extracted in caesarian section)
חומה	–	wall, screen, partition
רשות	–	rule, authority, power
איש שלטון	–	man of power
מופשט	–	abstract, naked, bare, denuded, disembodied.
מאזן	–	balance
מאזן הכוחות	–	balance of power
מאזן הסחר	–	trade balance
בתמיהה	–	with amazement, wonderingly
מדרג	–	grade, echelon
(אופקי) מדרג גבוה	–	high (low) echelon
מדרג לוחם	–	fighting echelon
מדרג תמיכה	–	support echelon

תֶּכֶר מַלְכוּת	–	crown prince, heir to the throne
מַלְכוּת	–	heir, successor, inheritor
מֶמְשָׁלָה	–	rule, government, domination
לְהִתְמוֹדֵד	–	to wrestle, pit oneself against
לְהִתְמוֹתֵחַ	–	to stretch oneself
לְהִתְפָּאֵר	–	to adorn oneself, to boast
גַּבָּה	–	eye brow
גָּבוֹהַּ	–	thick, bushy, dense
לְהַגְבִּיהַּ	–	to glorify, make glorious, magnify
בְּגַבְהוּת	–	publicly
גַּבְהוּת	–	publicity
לְהִתְנַשֵּׂא (לְהִתְנַשֵּׂא) עַל	–	to force someone to obey
עֲלִיוֹנוּת	–	superiority, supremacy
תֶּכֶר מַלְכוּת	–	crown prince, heir to the throne
מַלְכוּת	–	heir, successor, inheritor
מֶמְשָׁלָה	–	rule, government, domination
לְהִתְמוֹדֵד	–	to wrestle, pit oneself against
לְהִתְמוֹתֵחַ	–	to stretch oneself
לְהִתְפָּאֵר	–	to adorn oneself, to boast
גַּבָּה	–	eye brow
גָּבוֹהַּ	–	thick, bushy, dense
לְהַגְבִּיהַּ	–	to glorify, make glorious, magnify
בְּגַבְהוּת	–	publicly
גַּבְהוּת	–	publicity
לְהִתְנַשֵּׂא (לְהִתְנַשֵּׂא) עַל	–	to force someone to obey
עֲלִיוֹנוּת	–	superiority, supremacy
לְהִתְעַלֵּם	–	to assume authority, rule with violence, exercise domination over
בְּשִׁוּוּי	–	equally, in equal parts (shares)
שָׁוֶה	–	equal, equivalent, similar
זוּג	–	pair
לְהַכְרִיחַ	–	to force, compel
כְּפִיָּה	–	compulsion
לְהַכְרִיחַ	–	to force, compel
לְהַכְרִיחַ (לְהִתְנַשֵּׂא) עַל	–	to force someone to obey
עֲלִיוֹנוּת	–	superiority, supremacy
תֶּכֶר מַלְכוּת	–	crown prince, heir to the throne
מַלְכוּת	–	heir, successor, inheritor
מֶמְשָׁלָה	–	rule, government, domination
לְהִתְמוֹדֵד	–	to wrestle, pit oneself against
לְהִתְמוֹתֵחַ	–	to stretch oneself
לְהִתְפָּאֵר	–	to adorn oneself, to boast
גַּבָּה	–	eye brow
גָּבוֹהַּ	–	thick, bushy, dense
לְהַגְבִּיהַּ	–	to glorify, make glorious, magnify
בְּגַבְהוּת	–	publicly
גַּבְהוּת	–	publicity

חֲדְגוֹנִי - monotonous

חֲדְגוֹנִיּוּת - monotony

הִרְתִּיעַ - to deter, frighten

כֹּחַ מַרְתִּיעַ - deterrent force

מְיֻדָּע - friend, acquaintance

גַּנְדְּרָנוּת - coquetry, coquettishness, foppishness, dandyism

סְחַר-חוּץ - foreign trade

סְחַר - trade, commerce, business

סְחַר-חֲלִיפִין - barter

סְחַר חָפְשִׁי - free trade

כַּתָּב - correspondent, reporter

כַּתָּב מְיֻחָד - special correspondent

כַּתָּב צְבָאִי - war correspondent

אוֹר הַזַּרְקוֹרִים - limelight

זַרְקוֹר - projector, searchlight

הופַר - to be annulled, undone, violated

הַשִּׂמְחָה הופְרָה - the merriment was interrupted

מַמְלַכְתִּי - of state, of kingdom

בִּקּוּר מַמְלַכְתִּי - state visit

אָנִין - delicate, sensitive, refined

בַּעֲלִיל - clearly, evidently, in reality

רְאָיָה	-	evidence
מַעֲשֶׂה	-	act, doing, deed
מִנְהָל	-	machinery, office establishment, cadre, staff, mechanism
מְדִידַת-קַרְקַע	-	land measuring, surveying
קַרְקַע	-	land, soil
	-	earth, ground, bottom
הָלַךְ מֵחַיִל אֶל חַיִל	-	to go from strength to strength, to go from success to success
חַיִל	-	power, strength, valour
מִסְתַּבֵּר	-	apparently, it seems that
הִסְתַּבֵּר	-	to be reasonable, acceptable, logical

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

1. אָלְחָן
2. עֲבָהוֹת
3. גמ"ש בְּנְיָנִים
4. צִ"ד
5. שְׁלִישָׁה
6. מַחְשֵׁב אֶלֶקטרוֹנִי
7. אַבְזָרִים
8. מְיַחֵד בְּמִינוֹ
9. הַצְהָרָה
10. סְפוֹק
11. לְגַלְגֵּג
12. מַשְׁמָעוּת עֲסָקָה
13. עֲקרוֹנוֹת
14. נָפַל עַל שְׂכְמוֹ
15. בִּקֵּשׁ וְהֻצַּע
16. לַהֲלָכָה
17. מִקְלָט
18. מַנְהִיגוּת
19. הִשְׁפִּיל
20. תַּקְדִּים
21. גּוֹרַר
22. הוֹפָעָה
23. אֶשְׁתָּקַד
24. צֶוֶת
25. סְוָח אָרְחָ
26. לָשֵׂאת פְּרִי
27. סַכָּע
28. לְהַדְיחַ
29. בְּהֶעְדְּרוֹ שֶׁל-
30. עִבֵּד
31. דֶּרֶג גָּבוֹהַ
32. בִּיעִילוּת
33. יוֹצֵא הֵגֶן
34. שָׁוָה בְּשָׁוָה

ב. השלם את מלות היחס החסרות:

1. הוא מקובל ... כל חבריו.
2. מוסב לא להזקק ... חסדים.
3. הממשלה נותנת דעתה ... נוחותו של האזרח.
4. הוא תמיד מתמסר מאד ... עבודתו.
5. הוא מתכונן לפרוש ... כל פעילות צבורית.
6. הם לא פקפקו ... נכונות הידיעה.
7. הסטודנטים הפגינו ... מורת רוחם בחצר האוניברסיטה.
8. עמדת האויב חולשת ... כל הסביבה.
9. רמזו לו כי עליו להתפטר ... תפקידו.
10. החילים הציתו ... הבית ... אש.

ג. כתוב את צורת הרבים של השמות הבאים:

1. צָבָא
2. מַעֲרָה
3. חֲזִיוֹן
4. תַּעֲרוּכָה
5. צְוּרִית
6. נוֹחוּת
7. הִתְרַחֲשׁוּת
8. הִתְפָּרְסוּת
9. תָּכְנִית
10. חָלָל
11. מַצָּע
12. סַפָּק
13. פְּרִי
14. עָמִית

ד. "דָּבָר" הוא שם הנגזר מהשורש "דור" ונבנה על משקל פָּעָל, הנקרא גם משקל בעלי מלאכה, כמו למשל: צַלָּם (איש אשר מקצועו לְצַלֵּם), זַפָּר (איש אשר מקצועו לְזַפֵּר) וכו'.

1. איך יקרא איש אשר מקצועו:
לְדַבֵּר, לְגַנֵּב, לַעֲבֹד בגן, לְפַסֵּל פְּסָלִים, לְנַגֵּן בכנור, לַעֲשׂוֹת משאות, לְצַפֵּץ, לְגַלֵּשׁ, לְסַיֵּר, לְפַשֵּׁט, לְקַשֵּׁר בין אנשים, לְרַפֵּא רהיטים, לְעַגֵּד כלי ברזל, לְסַפֵּל בנשק ?

2. הסבר מה מיוחד לאנשים הנושאים את השמות (או התארים) הבאים:
מַלָּח, צַיָּר, סַפָּן, נַהָג, פָּרָשׁ, רַכָּב, סַפָּק, חַיָּל, צַלָּף, חַיָּם, טַיָּח, נַהֲג, הַיָּג, סַיָּס, סַיָּס, שַׁמָּשׁ, תַּיָּר.

3. מאיזה שורש נגזרו השמות הבאים:
טַיָּח, סַיָּד, הַיָּן, צַיָּד, דַּיָּג, צַיָּר, חַיָּם, תַּיָּר ?

ה. השורש "חשב" משמש בסיס לשמות רבים ושונים.

1. הבחן בין השמות:
מַחְשֵׁב, חֶשְׁבּוֹן, חֶשְׁבּוֹנִיָּה, מַחְשָׁבָה, מַחְשֶׁבֶת, חֶשְׁבּוֹנִית.

2. מה ההבדל בין התארים: חָשׁוּב, מַחְשְׁבִי, מְחֻשָּׁב.

3. מה ההבדל בין הפעלים: חָשַׁב, חִשֵּׁב, הֶחְשִׁיב, הִתְחַשֵּׁב.

1. עבה על השאלות הבאות:

1. מה השנוי שחל ביחס המסשלה הסובייטית לאזרחיה ?
2. האם אפשר לומר שהאזרח הסובייטי חי ברמת חיים גבוהה ?
3. מה השנוי שחל במדיניות הכלכלית של ברית המועצות ?
4. מה הסכנה בהנהגה קולקטיבית וכיצד מתגברים עליה ברז'ניאב וקוסיגין ?

2. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

מאזן ההנהגה של ברז'ניאב וקוסיגין בשנתיים אלה הוא חיובי לגבי האוכלוסיה בבריה"מ (ברית המועצות). באשר לשני הסבהיגים עצמם יש להם סכוי סוב להרשם בהסטוריה הסובייטית כמי שנתנו לארצם יותר מאשר משטר-ביניים או "פקק[1] זמני". ניתן להניח שהלך-הרוח הנוכחי של התבססות יפנה מקומו, במוקדם או במאוחר, לפרק חדש של דינאמיות בהנהגה ושל השראה[2] אידיאולוגית. הראיות[3] העקיפות[4], היקרות כל כך ללב הפרשנים הזרים, כבר מצביעות על מנהיגים-לעתיד-לבוא, אבל כל איש חדש בעתיד - חרושצ'וב חדש או סטאלין חדש (ובמשבר פנימי חמור הכל אפשרי) - יאלץ לקחת בחשבון[5] את העידן של ברז'ניאב וקוסיגין כתקדים[6] שבו נודעה משמעות להנהגה קולקטיבית ואחריות שיתופית בין יורשיו של לנין, ומי תקדים זה הצליח.

1. פֶּקֶק — cork, stopper
2. הַשְׁרָאָה — inspiration
3. רְאָיָה — proof, evidence
4. עֲקִיף — indirect
5. לָקַח בְּחֶשְׁבּוֹן — to take into account
6. תַּקְדִּים — precedent

ח. תרגם לעברית את הקטע הבא:

Fifty years the Soviet Union has existed, and its rulers are still afraid of their own people. They no longer kill without discrimination and wholesale. But in the teeth of world-wide protest, in which Communists join, they savagely punish distinguished writers for "slandering" their country, and then imprison some of the brightest spirits of a still younger generation, for suggesting there is something wrong with this. They forbid absolutely all political discussion outside the private meetings of a single party, whose members must present a united front or face not only to foreigners, but also to 200 million fellow citizens. Obedience to the dictates of this party, or the men who manage it, is still enforced by a vast and sinister police apparatus.

The present masters know, as Malenkov and Khrushchev knew before them, that Stalinism will no longer do - meaning by Stalinism total terror and the immediate and silent liquidation of all dissenters, real or suspected or invented. It is true to say, as I have said before, that for nearly 15 years they have been trying to escape from the prison of their own past. If this were the whole truth, it would be a difficult task. The men now in power were created by Stalin; they came to maturity under him; they achieved their positions by serving him faithfully. They know no other pattern of government. So the shadow which lies over the Soviet Union today is Stalin's shadow.

Unit 8

פולחן חוסר האישיות (ב)

חביבו של סטאלין

במלחמת-העולם השניה הגיע ברז'ניאב לדרגת מאיור-גנרל בצבא האדום -לא כמפקד קרבי, כי אם כקומיסאר פוליטי. עובדה זו העלתה כמה קושיות לגבי התפקיד שמילאו השרותים המזויינים בהפיכת אוקטובר 1964. תוך הסתכלות לאחור נסתבר שהצבא תמך בכוחות המתנגדים לחרושצ'וב. רמז לתגמול נשמע בדבריו של ברז'ניאב בדבר הצורך להאדיר בצבא את מרותו של המפקד, איש-הצבא המקצועי, על חשבון הקציינים הפוליטיים המייצגים את המפלגה הקומוניסטית בכל דרגי הצבא האדום.

כמנהיג המפלגה, ולפיכך כאיש הראשון במעלה בבריה"ם, ברז'ניאב אינו עריץ שלוח-רסן כסטאלין, אף לא שתלטן כחרושצ'וב. לא תמצא בהתנהגותו או בעברו כל רמז שהוא, לשאפתנות שהפליגה אי-פעם מעבר לכהונת המנהל המסורה והמעשי של מנגנון רחב ידיים. וכזה הוא כיום.

אלכסאי ניקולאייביץ קוסיגין, ראש הממשלה בן ה-62, שואף לשררה אישית אף פחות מברז'ניאב, שותפו להנהגה. יתכן שקוסיגין נעשה דובר ברית-המועצות ונציגה הפומבי - בעל-כרחו. תפקידו מחייב אותו לפגוש אורחים זרים ולנסוע לחו"ל, להפיץ את דבר הרצון-הטוב הסוביאטי.

כמו ברז'ניאב, גם הוא היה צעיר מכדי ליטול חלק במהפכה הבולשביקית. אבל קוסיגין נתגלה כפעיל בחיי ארצו, מוקדם יותר מברז'ניאב. תוצאותיה של מלחמת האזרחים עדיין לוטות היו בערפל כאשר התגדב קוסיגין לצבא האדום, והתלהבותו הראשונית נמשכה בשנות העשרים.

הכשרתו כמהנדס מכסטיל הביאה אותו אל התעשיה, בדרג המינהלי, אך הוא חזר ונמשך לזירה הפוליטית, ב-1938, עת נבחר כראש-עיריית לנינגראד. עלייתו בדרגה היתה מסחררת - אך הושתתה יותר על מומחיותו בתעשיה, מאשר על תימוכין של איזה פטרון במפלגה. כאשר מוהר מנגנון המפלגה בלנינגראד, בשלהי שנות ה-40, שרד קוסיגין, שהיה חביבו של סטאלין. הרודן התרשם מיכלתו הטכנית.

גם חרושצ'וב הבין כי איש זה חיוני במחום שבו אסור לחובבים להלך. קוסיגין נעשה סגן-ראשון לראש הממשלה ב-1960, ונשאר בתפקיד זה - בו ניהל את התפתחותה של התעשיה הקלה לקראת העלאת רמת-המחיה של אוכלוסית בריה"ם.

שותפים ולא יריבים

מלבד הסתייגותו מהפומביות, שונה קוסיגין מברז'ניאב בחסימות אישיותו. עיניו הכחולות, הבוגרות, מתבוננות ישר בעיני מאזיניו, והוא מדבר מתוך שכנוע עמוק. באומיו משעממים מאד, אך שיחתו קולחת ורצופה הערות שנונות-לגלגניות. הוא כדג במים בסיירו בתערוכות של מכוניות או בבדקו מוצרים חדשים. סיורים אלה יוצרים בלב רואיו את הרושם שצר לו על כי נגזר עליו לייצג את התגלמות השלטון הסוביאטי. בבקרו בתערוכת-סחר ברימית במוסקבה, ניסה לבחון את הריפוד באוטובוס דו-קומתי ברימי חדש, אך נחפז לקפוץ ממקומו בראותו צלם המתכונן לצלמו בתגובה של נוסע-אוטובוס -לונדוני.

קוסיגין עובד עד כלות הכוחות. אם כי יעילותו בניהול מערכת-הכלכלה הסוביאטית המסורבלת לא הפתיעה איש - היתה הצלחתו בתחום הדיפלומטי, בלתי-צפויה. מאמץ-הפיוס שלו במאשקנס, בין הודו ובין פאקיסטאן, עשאו לאישיות בין-לאומית, והרושם נתחזק על-ידי התצלום בו נראו פניו חרושות-קמטים ומיוגעות מאד לאחר שתי יממות ללא שינה - ועליהן נסוכה ארשת כאובה-אבלה עת סייע בנשיאת ארונו של לאל באהאדור שאסטרי שעות מעטות בלבד לאחר חתימת ההסכם עם פאקיסטאן.

בשנתיים האחרונות גבה שיעור-קומתו של קוסיגין בהנהגה הקולקטיבית. פרשנים סבורים שהוא היחיד בקבוצה השלטת, שיוכל לאיים בהתפטרות ולנצח במאבק ללא חשש שאחרים יהיו להוטים לתפוס את כסאו.

בהופעותיהם הפומביות בצורתא צועד קוסיגין תמיד מאחורי ברז'ניאב. הפלגה עדיין חשובה מן הממשלה בבריה"מ. נדמה כי היחסים בין השניים דומים במקצת ליחסים שבין יו"ר מועצת-מנהלים לבין בשיא החברה (במשק הקפיטליסטי). אין סימנים למתיחות אישית ביניהם. אין הם מתנהגים כיריבים, אלא כשותפים.

בהנהגתו של ברז'ניאב, מתרחקת הפלגה הקומוניסטית מן התפקיד הביצועי שהיא מילאה בימי חרושצ'וב. מנגנון הממשלה של קוסיגין הוא המנהל את המדינה, במידה גדלה והולכת - לאור העקרונות של הפלגה.

שני המנהיגים חילקו ביניהם מתוך הסכמה את האחריות לעיצוב המדיניות ולהגשמתה, בשני תחומי פעילות חשובים ביותר: החקלאות והתעשיה. אלה הם שני עמודי-התווך של ההנהגה שלאחר-חרושצ'וב.

חזון הקרקע הבתולה

תכניתו החקלאית של ברז'ניאב היתה המשימה הגדולה שעליה הכריז המשטר החדש, כבר בפברואר 1965. היא הבטיחה את הסכום המופלג של 78 מיליארד דולר להשקעה מודרנית ושקולה במשק החקלאי, עד שנת 1970. לחקלאים ניתנה מידה של מזון, משהוחזר להם מה בדיוק זורשים מהם, וכמה כסף יוכלו לקבל כסיבסום לחמש השנים הבאות (התכנון הקודם נקבע לשנה אחת בלבד, מדי פעם). בשחון נוסף נבע מהבטחת שכר-סיבסום לעובדי המשקים הקולקטיביים. תכנית לסיוב קרקעות ועיבוד אדמות בור, הותוותה לא על סמך "הברקות" חולפות, אלא על יסוד שיטות בדוקות וסבוסות של ניהול-משק. ברז'ניאב, שהיה מנהל חזון-הקרקע הבתולה של חרושצ'וב ב-1954, גילה את חוסר התוחלת שבעשיית קפיצות-דרך בחקלאות. למזלו, רחק מתכנית זו ב-1956, בטרם נשתבשה הגשמתה.

קוסיגין עיצב את תכנית הרפורמה התעשייתית, שכה רבות דובר עליה בשנה האחרונה. בתכנית זו מודגשת היוזמה המקומית ולימוד-לקח מן הנסיון - במקום התכנון התיאורטי מן המרכז. "רק אנשים שאינם יודעים דבר וחצי-דבר, בפקין או בניו-יורק, מכנים זאת חזרה אל הקפיטליזם", נשף בבוז פקיד-בכיר סוביאטי. נכון הוא שאין בעלות פרטית בבריה"מ-לפחות לא לגבי מפעלי-תעשיה גדולים - וברור שאין זה קאפיטליזם ממש, אבל ההישענות הגוברת והולכת על שיטות שהקפיטליסטים רואים בהן שיטות שלהם (תמריצים חומריים לעובדים, הרווחיות כאמת-מידה להצלחה, ייצור שהביקוש חולש עליו) מוכיחה שהכלכלה הקומוניסטית מתרחקת מן הדגם הראדיקאלי של המארכסיסטים הקדומים, ומחפשת שביל-זהב. תופעה זו חלה בד-בבד עם התרחקותה של הכלכלה המערב-אירופית מן הקפיטליזם הקלאסי, ובכוונתה להעתיק את שיטות-התכנון המארכסיסטיות ואת הלאמתן של תעשיות-מפתח.

לתכניותיהם של ברז'ניאב וקוסיגין משמעות עמוקה לגבי עתידה של החברה הקומוניסטית - אך בסיסן הוא טכני, ואין הן נובעות מחזון גדול. הן באות לסגל את החברה הקיימת אל המציאות, על-מנת לעשותה יעילה יותר. חזונם של יורשי חרושצ'וב אינו מפליג מעבר מזה. אם אחד מהם צייר לעצמו את דמות הקומוניזם בעוד 10 או 25 שנה, לא הביע הרהורים אלה בפומבי.

Unit 8

B. Vocabulary and Notes:

קוֹמִיסָאר - commissar

קֹשִׁי - difficulty, awkward problem

שֵׁרוּתִים מְזֻיָּנִים - armed forces (lit. services)

שֵׁרוּת - service

שֵׁרוּתֵי בִּטָּחוֹן - security services

שֵׁרוּתֵי מוֹדִיעִין - information services

שֵׁרוּת צְבָאִי - military service

תַּגְמוּל - reward, recompense, reprisal, retaliation

פְּעֻלַּת תַּגְמוּל - retaliation, reprisal

מֶרוּת - authority, mastery, discipline

מְקֻבָּל מֶרוּת - disciplined, obedient

עָרִיץ - tyrant, despot

שְׁלוּחַ רָסֶן - unbridled

רָסֶן - bridle, curb, rein

שִׁתַּלְטָן - dominant

שִׁתַּלְטָנוּת - domination

שִׁלְטוֹן - rule, authority, power, office

נָהַג שִׁלְטוֹן - to assume authority, rule with violence

לוּם (לוּמָה) מְעֻלָּם - (adj.) covered by fog, concealed and unclear

לָט - to wrap up, cover, conceal. from the root "לוט"

מִנְהָלִי - administrative

מִנְהָל - administration

רֹאשׁ עִירִיָּה - mayor

עִירִיָּה - municipality, municipal (town, city) council

עֲלִיָּה בְּדַרְגָּה - being promoted, promotion

דַּרְגָּה - grade, degree, rank, step, stair

יְרִידָה בְּדַרְגָּה - being reduced in rank, demotion

דַּרְגָּה זְמַנִּית - temporary grade (rank)

דַּרְגָּה מִקְצוֹעִית - professional grade

מְסַחְרֵר - causing dizziness, dizzying, giddy

מְהִירוּת מְסַחְרֶרֶת - dizzy(ing) speed

הָשְׁתֵּת - to be based, established, founded; derives from the root "שתת"

מְמְחִיוּת - skill, expertness, specialization, mastery

תְּמִיכָה - support, backing

טָהַר - (here:) to be purged
- to be purified, cleansed

בְּשִׁלְהֵי - at the end of

שִׁלְהֵי - (Aramaic) end

תֹּוצָאָה	–	product
תֹּוצֶרֶת אָדָם	–	semi-finished product
הִתְגַּלְמוּת	–	embodiment incarnation
גַּסְרוּת	–	clumsy, heavy, awkward, complicated
דְּפוּסֵי-אֹזֶן	–	wrinkled A metaphorical phrase consisting of the words "פָּנִים" ("a wrinkle") and "אֹזֶן" ("ploughed").
מְכֻסֶּה	–	spread over, covered
לָשֵׁאת מַרְדֵּמָה עַל הַפָּנִים	–	to look half asleep, to have a sleepy look, sleepiness is spread over his face
מִשְׂחָק	–	expression physiognomy
מִבָּעֵי פָּנִים	–	facial expression, countenance

דַּיָּן	–	dictator, tyrant
דַּיָּנִי	–	dictatorial, tyrannical
חוֹבֵב	–	amateur lover, admirer
חֲסִינָה	–	reservation
חֲסִינֵי מֶלַח	–	with reserve with a grain of salt
זְרִימָה	–	flowing
חַד	–	sharp, clever, witty, shrewd
חַדֵּי לָשׁוֹן	–	sharp-witted
יְצוּר	–	product

חִזָּיוֹן	–	vision, prophecy
נְזִירוּת אַדְמָה	–	virgin territory (soil)
נְזִירוּת	–	(fig.) unstudied subject
נְזִירָה	–	virgin
מְשִׁימָה	–	assignment, objective, aim, mission, task
גָּדוֹל	–	exaggerated
	–	prominent, eminent, great
	–	distant, remote
גָּדוֹל וְזָקֵן	–	extremely old
מְגֻדָּל וְזָקֵן	–	advanced old age
גָּדוֹל עָמָּד	–	eminent (prominent, distinguished) scholar
שָׁקוּל	–	considered
	–	weighted, measured
	–	evenly, balanced, equal, equivalent

מְהִימָה	–	(fig.) importance, stature
קוֹמָה	–	measure, size
קוֹמָה	–	height, stature
דָּבוּק	–	eager, excited, enthusiastic, keen
אֶחָד דָּבוּק אֵת	–	(col.) he is crazy about her
לְהִתְגָּאוֹת דָּבוּק בְּ	–	to be gluttonous, be overfond of drink
בְּיַחַד	–	together, in a friendly way
קְבוּצָה	–	team, association
צִיּוּר	–	shaping, forming, moulding
חִזָּיוֹן	–	vision, prophecy

הֶחְוֵר - to become clear, evident

תִּכְנוּן - planning

שִׁיפּוּר הַקַּרְקַע - improvement of the soil, soil betterment

שִׁיפּוּר - improvement, betterment (used just for soil)
The word used for improvement in general is "שִׁפּוּר"

אַדְמַת בּוּר - uncultivated land, fallow land

בּוּר - uncultivated, crude, boorish, illiterate

הַבְרָקָה - brightening, glittering, flashing

בָּדוּק וּמְנֻסֶּה - well-tested, tried and true

בָּדוּק - tested, proven

תּוֹחֶלֶת - hope, expectation

קִפּוּרַת דֶּרֶךְ - shortcut

הִשְׁתַּבֵּשׁ - to be spoilt

לָמַד לֶקַח - to learn, take (draw) a lesson

לֶקַח - lesson
- learning, teaching

הִשָּׁעֲנוּת - reliance, dependence

נִשָּׁעַן - to lean, depend upon, rely on

תַּמְרִיץ - encouragement, impetus, incentive

חֹמֶר - material

יִתְרוֹן יֵשׁ לוֹ - he is in a good financial position

מְסְחָרִיוּת - profitability

תֶּקֶן מִדָּה - criterion, standard

אַמָּה - cubit, ell
- forearm

דֶּגֶם - model, sample, specimen , pattern

דֶּרֶךְ מְלוּכָה - golden path (mean)

בְּד בְּבַד - at the same time as, step by step with, alongside, together with

פְּרָטִי - portion, part
- in equal parts

פָּרַץ - to copy
- to remove, shift, displace

לְאֻמִּיוּת - nationalization

לָבַשׁ - to adapt, fit, conform
- to acquire, obtain, get

C. Exercises:

א. הוסיפו מילות שאלה מתאימות:

1. ?עוֹלֶה 2. ?עוֹלִים 3. ?מִי 4. כַּמָּה 5. ?אֵיפֹה 6. ?אֵיךְ ?זֶה עוֹלֶה 7. ?מָתַי 8. ?אֵיזֶה 9. ?לָמָּה 10. ?מַדּוּעַ 11. ?עַל כַּמָּה 12. ?מִי יוֹדֵעַ 13. ?כַּמָּה עוֹלֶה 14. ?לְאָן נוֹסְעִים 15. ?אֵיפֹה נִמְצָא 16. ?מַתַּאִים לִי 17. ?מִי מְדַבֵּר

ב. התאימו את המילים משתי העמודות:

1. מְדֻיָּק	4. זוֹל	7. יָקָר
2. מְסֻכָּן	5. מְהִיר	8. לֹא מַתְאִים
3. בָּטוּחַ	6. עַל הַדֶּרֶךְ	9. מְסֻכָּן

ג. התאימו את המילים משתי העמודות:

1. מְדֻיָּק	4. זוֹל	7. יָקָר
2. מְסֻכָּן	5. מְהִיר	8. לֹא מַתְאִים
3. בָּטוּחַ	6. עַל הַדֶּרֶךְ	9. מְסֻכָּן

ד. השלימו את המשפטים:

1. מַדּוּעַ 2. כַּמָּה 3. לְאָן 4. אֵיפֹה 5. עַל כַּמָּה 6. מִי יוֹדֵעַ 7. לָמָּה 8. בָּטוּחַ 9. מַתַּאִים 10. מְדֻיָּק 11. עַל הַדֶּרֶךְ 12. מְהִירוּת 13. כַּמָּה עוֹלֶה 14. מְסֻכָּן 15. אֵיפֹה נִמְצָא 16. מַדּוּעַ אַתָּה 17. מַתַּאִים לִי

ה. השלימו את המשפטים:

1. יָקָר 2. מְסֻכָּן 3. זוֹל 4. מְהִיר 5. בָּטוּחַ 6. עַל הַדֶּרֶךְ 7. מְדֻיָּק 8. לֹא מַתְאִים 9. מַתַּאִים 10. מְסֻכָּן 11. מְהִירוּת 12. מְדֻיָּק 13. כַּמָּה עוֹלֶה 14. מְסֻכָּן 15. אֵיפֹה נִמְצָא 16. מַדּוּעַ אַתָּה 17. מַתַּאִים לִי

ו. השלימו את המשפטים:

1. מְדֻיָּק 2. מְסֻכָּן 3. זוֹל 4. מְהִיר 5. בָּטוּחַ 6. עַל הַדֶּרֶךְ 7. יָקָר 8. לֹא מַתְאִים 9. מַתַּאִים 10. מְסֻכָּן 11. מְהִירוּת 12. מְדֻיָּק 13. כַּמָּה עוֹלֶה 14. מְסֻכָּן 15. אֵיפֹה נִמְצָא 16. מַדּוּעַ אַתָּה 17. מַתַּאִים לִי

ז. השלימו את המשפטים:

1. מְדֻיָּק 2. מְסֻכָּן 3. זוֹל 4. מְהִיר 5. בָּטוּחַ 6. עַל הַדֶּרֶךְ 7. יָקָר 8. לֹא מַתְאִים 9. מַתַּאִים 10. מְסֻכָּן 11. מְהִירוּת 12. מְדֻיָּק 13. כַּמָּה עוֹלֶה 14. מְסֻכָּן 15. אֵיפֹה נִמְצָא 16. מַדּוּעַ אַתָּה 17. מַתַּאִים לִי

10. קוֹלַחַת
11. נָחְפָּז
12. מְסֹרָבָל
13. מְיֻפָּע
14. מְשֻׁיָּמָה
15. (סכום)מְפֻלָּג
16. הֶחָוֵר
17. מְיֻהָב
18. לְסַגֵּל

ג. השלם את מלות היחס החסרות:

1. אל תכפה ... רצונך ... אחרים.
2. חסרות להם התכונות הדרושות כדי להתמודד ... בעיה זו.
3. כל חברי הבית תמכו ... הצעת יושב הראש.
4. הוא שואף ... גדולות.
5. כל הכתוב הושתת ... דברים שקרו.
6. דעה זו איבה מיצגת ... דעת הרוב.
7. במסיבה ישתתף כל מי שנטל חלק ... הכנתה.
8. צר לנו ... הדבר.
9. הבעת שעמום היתה בסוכה ... פניו.
10. פעולה זו נובעת ... התנגדות הצבור להזנחה.

ד. משקל פִּעוּל הוא משקל של שמות מגזרו מבנין פָּעַל : "עֲצוּב" הוא שם הפעולה של הפועל "לַעֲצֹב", "חֲבוּר" הוא שם הפעולה של הפועל "לַחֲבֹר".

1. מצא במאמר שמות פעולה מבנין פָּעַל.
2. מה הוא שם הפעולה של הפעלים הבאים:
   לַפְּסֹס, לִסְפֹּר, לִפְרֹשׂ, לִכְשֹׁב, לְאַחֵד, לְטַפֵּשׁ, לְטַהֵר, לְפַצֵּל, לְטַפֵּל, לְשָׁרֵת.
3. הסבר את שמות הפעולה הבאים וציין את הפעל ממנו נלקחו:
   אִפּוּד, קִצוּר, קִפּוּשׂ, זִחוּי, מְעוּס, פִּהוּק, מְזוּג, נְצוּל, רִתּוּק, כִּפּוּס, עִשּׁוּר, שִׁלּוּם, נְחוּשׂ, זְהוּם, פְּצוּי, רְפוּי.

א. הרכב כאשר הכוח הפועל בגוף הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

ב. הרכב כאשר הכוח הפועל בגוף הוא:

   (א) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

ג. הרכב כאשר הכוח הפועל בגוף הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

ד. הרכב כאשר הכוח הפועל בגוף הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

ה. הרכב כאשר הכוח הפועל בגוף הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

ו. מהי משמעות המושג "כוח"?

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

ז. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

ח. הרכב "כוח" כוח נוסף על כוחות הגרעין של הכוחות הבסיסיים:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

ט. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

י. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

יא. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

יב. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

יג. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

יד. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

טו. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

טז. כוח הוא:

   (א) כוח משיכה בלבד;
   (ב) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף;
   (ג) כוח משיכה ושני כוחות שווים ומקבילים הפועלים בשתי נקודות שונות בגוף, כאשר הכוחות פועלים בכיוונים מנוגדים.

תמיכה נומינאלית של מרבית המפלגות הקומוניסטיות הלאומיות -
וכך נמצאת היום סין העממית מבודדת.

1. תְּזוּזָה movement, move, shift
2. בְּכָל מְאוֹדוֹ with all his soul and with all his might
3. קֶרַע breach, split, division; tear
4. פֶּלְמוֹס controversy, dispute
5. הִסְפִּיד to be accustomed, used to

13451

Unit 9

השפון בפירנצה

123 איש בספר עד עתה - לפי המנין הרשמי - בשטפונות הנוראים הפוקדים עתה את מרכזה ואת מזרחה של איטליה. רבבות איטלקים עדיין מחוסרי בית, ובדלתא של הנהר פו וכן בהרי הדולומיטים הדרומיים המצב עודנו קריטי ביותר.

לפי ידיעות מסוימות הגיע מספר הקרבנות ל-140, אולם חוששים כי מלוא היקף האסוף יתגלה רק עם סיום עבודות ההצלה המיגעות.

צבא של 120.000 עובדי הצלה מנסה לפנות את הבוץ, הרפש ועיי המפולת בפירנצה ובערים אחרות שנפגעו על ידי השטפונות העזים. חיילים מצוידים בלהבי־רים יצאו אתמול כדי לשרוף את גבלותיהן של 1.000 חיות ובהמות שנספו באזור, בעיקר בסביבות פירנצה.

לאחר ימים רבים של מטרות הודיעו אתמול בתחזית מזג האויר כי השמש תזרח היום ומימי השטפונות יתחילו לשוב, אך נראה כי השטפונות בחלקים רבים של המדינה עדיין חמורים ביותר.

"עזור לנו הנשיא!"

"עזור לנו הנשיא!" - קראו תושבי פירנצה כאשר סייר אתמול בשיא איטליה ברחובות מכוסי הבוץ של עירם. דמעות נקוו בעיניו למראה העיר שבחלקה עודנה קבורה תחת שכבה עבה של בוץ שמנוני, תוצאות השטפונות הקשים ביותר מזה יובלות רבים.

"אין לשער כלל את הנזק" - אמר ראש עיריית פירנצה - "המלחמה האחרונה כולה לא גרמה נזק כשיעור הנזק שגרמו השבוע מימי הנהר ארנו". מומחים ופקידי העיריה אומרים כי הנזק שנגרם לאוצרות האמנות בעיר עצום, ועד עתה אין לאומדו כלל. דברים אלו אמורים לא רק לגבי כ-8.000 יצירות אמנות שנמצאו במרתפים מוצפי המים של הגאלריה "אופיצי", אלא גם לגבי תמונות-הפרסקו בכנסיות החשובות ביותר של העיר, מתקופת הרנסנס.

המפקח על המוזיאונים בפירנצה הודיע לרומא בשדר-אלחוט כי רוב התמונות המאוחסנות במרתפי "אופיצי" נפגעו; אולם עדיין אין בידיו הערכה כוללת של הנזקים לאוצרות האמנות של פירנצה, שאין ערוך לחשיבותם. הוא אמר כי בכנסית "סאנטה קרוצ'ה" ניזוק קשה הצלוב מאת צ'ימאבואה, והמים הגיעו גם אל הפרסקות מאת ג'וטו. ה"באפטיסטריה"

מן המאה ה-11 הנמצאת בככר הקאתדרלה, הוצפה מים בגובה שלשה מטרים, ומדלת הברונזה את גיברטי המכונה "דלת גן העדן", נתקו חמשה לוחות מגולפים; לאחר זמן נמצאו הלוחות כשהם פגומים.

נמשכים מעשי בזה

אדם יכול לקבל מושג-מה על מידת התמוטטותם של החיים הנורמאליים בעיר גדולה זו כשהוא שומע, כי בחלקים רבים של העיר נמשכים מעשי בזה באין מעכב. מסה המשטרה של פירנצה הודיע, כי אין מספיק שוטרים כדי להגן על הרכוש ולבצע את עבודות ההצלה בעת ובעונה אחת. בריחתם של 100 אסירים מבית הסוהר העירוני ביום ו' איבה תורמת אף היא, כנראה, להגבת הרכוש הפרטי.

בשדר-אלחוט נאמר שאתמול פתחו שוטרי אותו בית סוהר באש כאשר ניסו עוד 150 אסירים לברוח. האסירים הצליחו להגיע עד ראש חוסת הכלא - אך הסוהרים ושוטרים שהוצבו במערך קרבי סביב בית-הכלא, חסמו את המבואות. היריות נמשכו 10 דקות, ואחר כך נראו אמבולנסים ממהרים אל המקום.

רבבות נפגעו

תשומת לב העולם מוסבת אל פירנצה ואל ונציה, הערים האיטלקיות שהרפש והבוץ ועיי הספולת שולטים בהן בעוד השטפונות מתחילים לשוך. אולם הטרגדיה נרחבת הרבה יותר, ופגעה ברבבות גברים, נשים וטף בכל האיזור שבין איטליה התיכונה ובין הרי האלפים. הם מחכים לעזרה כשכפריהם ועיירותיהם מנותקים, אספקת המים והמזון הולכת ומידלדלת וסכנת הקור, המגיפות וחוסר קורת הגג רובצת לפתחם.

לאורך כבישי איטליה יש אלפי מכוניות הפוכות - רבות מהן שקועות בבוץ ואחרות נעלמו בנהרות ובנחלים. ממחוז טוסקאנה צפונה יש אלפי בנייניים אשר מרתפיהם וקומתם הראשונה בתמלאו מים. מי יוכל לומר כמה אנשים שלא הצליחו להימלט על נפשם היו במכוניות הללו ובבתים הללו כאשר הגיעו השטפונות לשיאם...

נעדרים ומנותקים

בהודעות הרשמיות מדובר על כמה מאות נעדרים, אולם מספר זה מציין רק את הנעדרים עליהם נמסר מפי משפחותיהם. סבורים כי המצילים הצליחו להגיע רק אל כשני שלישים מבין חמישה עד שמה מיליון האיטלקים המתגוררים בערים, בכפרים ובחורות בודדות בשטחים סוכי השטפון שנותקו

153

משאר חלקי המדינה.

זה היום השלישי עמלים 50 אלף חיילים עייפים יחד עם עובדי הצלה אחרים בכל רחבי איטליה כדי להביא מזון ומים לאזור הנפגע, לפנות בוץ <u>וחצץ</u>, לפתוח דרכי תחבורה ולהציל נפגעים. נראה כי לפניהם משימה שהיא גדולה מכוחם.

בעוד המצב באיטליה המרכזית הולך ומשתפר בהדרגה, עברה עתה הסכנה למזרחה של איטליה: העיר מרגטר נפגעה על ידי השטפון.

מי הים האדריאטי פרצו אתמול את <u>הסוללות</u> בעמק הפו בעוד שהנהר עצמו, גדול בהרות איטליה, עולה <u>ונואה</u> בשלושה סנטימטר לשעה. כפי שנמסר בורחים עשרות אלפי אנשים מבתיהם מצפון-מזרח איטליה. לגביהם, כמו לגבי אלפי ועשרות אלפי איטלקים אחרים, <u>דרך היסורים</u> עודנה רחוקה מסיומה.

B. Vocabulary and Notes:

שִׁטָּפוֹן (שִׁטָּפוֹנוֹת)	-	flood, inundation, deluge
שָׁטַף	-	to flood, inundate, wash away
	-	to rinse
נִסְפָּה	-	to perish, die
חֲלָלִים שֶׁנִּסְפוּ בַּמִּלְחָמָה	-	fallen in battle
נִסְפָּה בַּקְּרָב	-	to die in battle
מִנְיָן	-	number, quorum, vote, score
	-	minyan - ten adult male Jews, the minimum for congregational prayer
מִנְיַן נְקֻדּוֹת	-	score
אֵינוֹ מִן הַמִּנְיָן	-	not inclusive, not to be considered (counted), excluded
שֶׁלֹּא מִן הַמִּנְיָן	-	extraordinary, extra
פְּרוֹפֶסוֹר (שֶׁלֹּא) מִן הַמִּנְיָן	-	full (associate) professor
תַּלְמִיד שֶׁלֹּא מִן הַמִּנְיָן	-	auditor (university student attending course without credit)
מָנָה	-	to count, number, reckon
פָּקַד	-	(here:) to visit, come upon, attack
	-	to count, number, hold a census
	-	to order, command
רִבָּבָה	-	myriad, ten thousand
דֶּלְתָּא, דֶּלְתָּה	-	delta
מְרַגֵּעַ	-	tiresome, tiring

רֶפֶשׁ - mud

עִיֵּי מַפֹּלֶת - ruins

עִי - ruin, heap of (fallen) stones

מַפֹּלֶת - fall, collapse, ruin

לַהַבְיוֹר - flame thrower, flame projector
a compound of לַהַב (flame)
and יוֹרֶה (cast)

לַהַב - flame, glitter
- blade

נְבֵלָה - corpse, cadaver

סְבִיבוֹת - surroundings, neighbourhood,
vicinity, environs

סְבִיבָה - surroundings, neighbourhood,
environment, milieu, circle

הִסְתַּגֵּל לְסְבִיבָתוֹ - to adapt oneself to one's
environment

תַּחֲזִית - forecast
- spectrum
Derives from the root "חזה"
to look, predict, foresee.

שָׁכַר (לְשׁוֹן) - to calm down, subside

דְּמָעוֹת נָקְרוּ בְּעֵינָיו - his eyes filled with tears

נָקְרָה - to be collected, gathered

שַׁמְנוּנִי - oily, fat, fattish

יוֹבְלוֹת - very long time

יוֹבֵל - a period of fifty years
- jubilee

תמורה	-	revaluation
הערכה, הערכת ערך	-	estimate, criticism, appreciation, valuation
אחסנה	-	storing
אחסן	-	to put in store, to store
מאוחסן	-	stored
בלתי	-	wireless, radio
שידר	-	to broadcast, transmit
שדר -	-	broadcaster transmitter
בלתי שדר (radio) transmitter	-	a wireless
כנסיה	-	church
		passer (on a wall)
פגם	-	loss, damage
עיריה	-	municipality, municipal (town, city) council
שטח	-	measure, size, extent rate, proportion
אמד	-	to estimate
מרתף	-	cellar, basement
מרתף עסקאות	-	bargain basement
"אופיצי"	-	Uffizi - a famous art gallery in Florence
פרסקו	-	fresco, a picture painted on plaster (on a wall or ceiling)

הַעֲרָכַת הַמַּצָּב - evaluation of a situation

רָאוּי לְהַעֲרָכָה - deserving of appreciation

אֵין עֵרֶךְ לְ- - not to be compared to, incalculable

לְאֵין עֵרֶךְ - incomparably

נִזְרָק - to be injured, damaged, harmed, hurt

צָלוּב - crucified, Jesus

צָלַב - to crucify

הִצְטַלֵּב - to cross oneself, to make the sign of the cross

קַוִּים מְצֻטָּלְבִים - cross lines

צְלָב - cross, crucifix

הַצְּלָב הָאָדֹם - the Red Cross

בַּאפְּטִיסְטֶרְיָה (בעברית: בֵּית טְבִילָה) - (Ital.) baptistery, baptistry

נִתָּק - to be torn away, cut off, severed, disconnected

מְגֻלָּף - engraved

פָּגוּם - blemished, defective, notched

בְּזָזָה - robbery, plunder, loot

מֻשָּׂג-מָה - some idea

מֻשָּׂג - idea, notion, concept

מָה - little, some
In this meaning מָה appears only in constructs: מְמַּת-מָה, תְּרוּן-מָה? etc.

מִגְדָּל מַיִם	–	prison, jail
מַסְגֵּר, אֲסִיר, מַאֲסָר	–	prison, jail
אָסַר	–	to imprison, incarcerate, lockup, shut, arrest
סוֹהֵר	–	jailer, gaoler, warder
נָצַב	–	to be stationed, placed, set up
תַּכְלִית	–	disposition, arrangement deal, project
סָגַר	–	to block, shut, close
(מִן הַתְּחִלָּה) רֵאשִׁית	–	entrance, entry introduction, preface
מַבְלִיגָה	–	ambulance
בְּעוֹד	–	while after

מָה	–	what, which
מַה-מִּין	–	to some extent
מַה-דָּבָר	–	something
הִתְמוֹטְטוּת	–	breakdown, fall, collapse, tottering
בְּלִי הֶפְסֵק	–	without being stopped
עָצַר	–	to stop, prevent, hinder to delay
בְּלִי	–	without
שָׁבוּי	–	prisoner, captive

מַגֵּפָה – plague, epidemic

אֹהֶל – shelter, a roof over one's head

מָנוֹף – beam

בְּפִתְחֵי שַׁעֲרֵי (fig.) very near, (lit.) to lie at the doorway

רָבַץ – to lie, sit over, stretch out

אֵלֶּה – these, those

עֹדֶת – (n.) missing, absentee, (adj.) lacking, un-, in-

בִּלְתִּי יְכֹלֶת – unable, incapable

מְבֻלֵּי יְכֹלֶת – (mil.) missing in action

חַוָּה – farm, farmstead, ranch

צְרוֹר – gravel, stone, gravelstone

עוֹד – more, another, once more, longer, yet, still, any more

מֶרְכָּזִי – central, median, intermediate

בֵּית סֵפֶר תִּיכוֹן – secondary (high) school

יָם הַתִּיכוֹן – the Mediterranean Sea

תִּיכוֹן – median

הָאַלְפִּים – the Alps

עֲיָרָה – small town, townlet

הָלַךְ וְדַל, הָלַךְ וְאָזַל – to become less, to be impoverished, to be exhausted

סוֹלְלָה	-	dike, embankment - battery (elect.)
גָּאָה	-	to rise (of a tide, flow of river)
גֵּאוּת	-	high tide, flow, swelling
דֶּרֶךְ יִסּוּרִים	-	Via Dolorosa
יִסּוּר, יִסּוּרִים	-	torment, affliction, pains, suffering The word is used only in plural.

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

1. נְקֵפָה
2. הֲרִיסוֹת
3. שְׁמָפוּנוֹת
4. פּוֹקְדִים
5. הֶשֵׂף
6. גְּסָבִיּוֹת
7. תַּחֲזִית
8. בָּיוּתֵר
9. לְמַרְאֶה
10. שֶׁמִּנְהָגִי
11. בְּעֻקְבוֹת
12. יוֹבָלוֹת
13. שָׂכָה
14. שָׁעַר
15. לֶאֱמֹד
16. מְאֻחָסָנִים
17. עֲדַיִן
18. תַּחְפּוֹן
19. פְּקָר
20. נְפַק
21. פָּגַם
22. הִתְמוֹסְמְסוּת
23. לְבַצַּע
24. בְּאֵין מְעַכֵּב
25. תּוֹרְמִים
26. פָּגַע
27. קוֹרַת גַּג
28. נֶעֱדָרִים
29. לְאֹרֶךְ
30. מִשְׁתַּפֵּר
31. נָתוּנִים
32. אֵין עֵרֶךְ
33. מְטָרוֹת

ב. המלים "שְׁפוֹן" ו"שָׁטַף" נגזרות מן השורש: שטף, אולם כל אחת מהן קבלה משמעות מיוחדת ובבדלת מרעותה. נסה לשבץ את המילה המתאימה (שָׁטַף או שְׁפוֹן) במשפטים הבאים:

1. כתוצאה מהמכה יש לו ... דם פנימי.
2. לא יכולתי לעצור בעד ... דבורו.
3. ברחובותיה של תל-אביב יש ... אחרי כל גשם.
4. הבואם ידע את אשר לפניו והוא דבר יפה רב...
5. לפני בחירות אנו זוכים ל... של כרוזי תעמולה.
6. האם אתה מסוגל לדבר עברית ב... ?
7. עבודות השקום בעשו ב... וכך עלה בידי השלטונות להתגבר במהירות על פגעי ה...

ג. המלה "אַלְחוּם" היא צרוף של המלים "אַל" ו"חוּם" ומשמעה: שדור רדיו, בלא חומי מלגרף. הסבר את המלים הבאות, השתמש בהן במשפטים וציין את יוצאי הדופן:

אַלְמָוֶת, אַל-חֶלֶד, אַלְמָן, אַלְמַתֶּכֶת, אַלְכִּימְיָה.

ד. יש מלים להן משמעות יחידה ושמושן מסוים ומוגבל ויש מלים להן משמעויות שונות ובצרופים שונים הן באות לידי שמוש מגוון, למשל המלה "עוד".

1. ציין את המשמעות של "עוד" במשפטים הבאים וחבר משפטים דומים נוספים:

1. הוא בקש עוד פרות.
2. מה עוד אוכל לעשות למענך ?
3. למרות סרובה הוא הפציר בה עוד ועוד.
4. "עוד לא אבדה תקותנו".
5. עוד לא ידוע מה עלה בגורלו.
6. עוד יש סכוי-מה למצוא את הנעדרים בחיים.

2. הסבר את הצמודים הבאים והשתמש בהם במשפטים:

1. עוֹד מעם וְ-
2. ... וְעוֹד
3. בְּעוֹד
4. בְּעוֹד שֶׁ-
5. בְּעוֹד מוֹעֵד
6. מִבְּעוֹד יוֹם

3. את המלה "עוד" ניתן להטות בעזרת כנויי גוף. הטה מלה זו ובנה גם משפטים אחדים עם "עוד" בנטיה.

4. מה פרוש: "בְּעוֹדוֹ", ו"מֵעוֹדוֹ" ?

ה. חזרה על בנין נפעל:

1. הטה את השורש "שבר" בבנין נפעל בכל הגופים והזמנים.

2. בניין נפעל הוא בראש ובראשונה בניין פסיבי המקביל לבניין קל. אילו הוראות נוספות יש לבניין זה? הבא דוגמאות.

3. מצא במאמר פעלים בבניין נפעל.

4. מהו שם הפעולה של בניין נפעל? בנה אותו מהשרשים הבאים:
משר, רתם, מצא, מלט, קלט, מנע.

ו. הפעל "נתן" יופיע בטוריים ובשמושים מגוונים ושונים זה מזה.
לדוגמא: נתן חביבה לפלוני - פטר את פלוני מעונש.

1. לפניך שורת בטויים שנתן להביעם בצורה אחרת באמצעות הסילה "נתן". מצא בטויים אלו:

1. קבל עונש על מעשיו.

2. גבה את פלוני.

3. הרשה לו להיות בביתו.

4. הוא קבע לי ארכה כדי לשקל את הדבר.

5. שם לבו לדבר.

6. הוא הסכים לקחת חלק בבצוע התכנית.

2. אילו שמות הנגזרים משורש זה אתה מכיר?

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. מה גרם לשטפונות במרכזה של איטליה ובמזרחה?

2. אילו נזקים הביאו השטפונות ומהן הסכנות הנוספות הנשקפות לתושבי האזור הנפגע?

3. אילו יצירות אמנות נפגעו בשטפונות ?

4. מה היתה משימתם של עובדי ההצלה ?

5. איזו תופעת לואי צצה בזמן השטפונות ?

163

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

נשיא איטליה בקר היום בעיר ועמד מקרוב[1] על החורבן שנגרם על-
ידי גאות הנהר ארנו. נמסר, כי הנזקים שנגרמו לאוצרות אמנות
הרנסנס בפירנצה הם אמנם חמורים, אך אינם מגיעים לסידת
החומרה שחששו לה בראשונה. מרבית התמונות המפורסמות של גלרית
אופיצי הנודעת ניצלו בעוד מועד, אך מאידך[2] נגרמו נזקים
לתמונות רבות של ציירים ידועים פחות שאוחסנו במרתפי הגלריה.

תלמידי בצלאל מתנדבים:
קבוצה של תלמידי בצלאל התארגנה אתמול ביוזמת אגוד התלמידים
לצאת לאיטליה לסייע בפעולות הצלה של יצירות אמנות שנפגעו
בבתי נכות[3] כתוצאה מאסונות הטבע. הקבוצה מונה 10 תלמידים
משנות למוד שנות. הרעיון לשגור המשלחת הועלה על ידי אחד
המורים בבית הספר. חברות התעופה אל-על ואלאיטליה הביעו
נכונותן להעניק לקבוצה 10 כרטיסי נסיעה. רוב התלמידים דוברי
איטלקית ולאחדים מהם גם הכשרה כחובשים צבאיים[4]. ראש עיריית
ירושלים מסר אתמול בישיבת המועצה, כי העיריה נתנה חסותה
לפעולת תלמידי בצלאל.

1. עָמַד מְקָרוֹב — to inspect, take a close look, examine
2. מֵאִידָךְ — on the other hand
3. בֵּית נְכוֹת — museum (Bibl. - treasure house)
4. חוֹבֵשׁ צָבָאִי (קְרָבִי) — aid - man

ט. תרגם לעברית את הקטע הבא:

Fears of epidemic rose last night as a third of the entire Italain peninsula lay stunned[1] and suffering under floodwater and mud in the most extensive peace-time disaster in the nation's history. More than two days after storm swollen rivers burst their banks in central and north Italy, the calamity in terms of human suffering and loss was worsening.

The Vatican joined with the Italian Government to send aid. A massive force of over 100.000 men spread into the disaster zones to save the living and recover the dead before epidemic flared. Hundreds of thousands were homeless. More were isolated and in danger of death from shock, starvation, exposure and **landslides**. Violence and crime added to the misery of the disaster. In Florence, sporadic looting flared out. The economic loss to the nation, emerging from a period of recession[2] was incalculable. Florence and surrounding Tuscany suffered the worst blows. One day of floods did more damage to this historic capital of the Renaissance than World War II.

1. stunned הָמוּם
2. recession נְסִיגָה, שֶׁפֶל

Unit 10

הלבנים קמים על הכושים

בקיץ השנה היו בארה"ב מהומות גזעיות יותר מאשר בכל השנים הקודמות. בחמש עשרה ערים גדולות היו התפרצויות אלימות על רקע "ההפכה הכושית". החידוש העיקרי לא היה בהיקף המהומות אלא באופיין. קם והיה מה שניבאו רבים: המאבק הכושי עבר מן הדרום לצפון, כשהוא מלווה בסיסמאות קיצוניות בדבר "הכוח השחור" - והלבנים הגיבו בכוח. לא רק שהוכח כי הליברליזם של הצפון איבו כן, אלא הוכח כי על אף החקיקה המבטיחה את זכויות האזרח עדיין לא הושג שיוויון מלא לכושים.

יש אומרים כי הכושים החמירו מוקדם מדי את מאבקם לשיוויון בדיור, בחנוך ובמקומות עבודה אחרי שהשיגו זכות בחירה בדרום (למעשה בא החוק למנוע הצבת מכשולים אדמיניסטרטיביים בעד גישת כושים לקלפי במדינות הדרום). יש אומרים כי האמריקאי הלבן עוד לא מוכן להכיר בשיוון אמיתי עם הכושי בכל התחומים. יש אומרים שהאופי האלים שלבש המאבק הכושי המאורגן, הטיל אימה על הלבנים. על כל פנים, חזות פניהם של המפגינים הלבנים נגד מצעדי הכושים בשיקאגו אישרה כי מוכנים הללו לעשות את שהכריזו מול מצלמות הטלוויזיה: לירות בכושים. הכומר הכושי מרטין לותר קינג הגיב: "בכל מצעדי הכושים בארצות הדרום לא חזיתי בשנאה כה עזה כמו זו של הלבנים בשיקאגו".

הלבנים משיבים בכוח

התנועה למען זכויות אזרחיות לכושים העתיקה זה מכבר את מאבקה מן המטעים והעיירות בדרום לערים הגדולות בצפון. מרטין לותר קינג העביר את מטהו לשיקאגו ומשם הכריז מלחמה על משכנות העוני הכושיים. קינג מקובל כמנהיג מתון, אבל גוברים הקולות הקיצוניים בתנועת שיוויי הזכויות וקינג אינו יכול לפגר פן יאבד את מנהיגותו. לא הוא חיבר את סיסמת "הכוח השחור", שמפרשים אותה כקריאה להשגת תביעות הכושים בכוח. שעה שצעד קינג עם כמה מאות כושים בשכונות השקטות של המעמד הבינוני הלבן בשיקאגו, היו אלפי מפגינים לבנים מוכנים לקדם את פניו.

מצעדיו של קינג, בהם השתתפו גם כמה כמרים ופעילים לבנים של התנועה למען שיוויי זכויות, נועדו למחות על אפליית כושים בשכירת דירות ובתים וברכישתם. כל כמה ימים יצאו הצועדים הכושים לשכונה אחרת בשיקאגו ולכל אשר פנו נתקלו במספר כפול של מפגינים לבנים (רובם בני 20-30) שצווחו במלוא גרונם: "כוח לבן!", "כוח לבן!".

המפגינים הצעירים ייצגו ללא ספק גם את הוריהם. בני המעמד הבינוני קיבלו בהבנה אילמת את הענקת זכות בחירה לכושים. הם גם לא יתקוממו נגד התכניות לשיקום משכנות העוני ולקידומם החינוכי של הכושים. אבל אין הם מוכנים עדיין לקבל את הכושי כשכן, שכן שכנות עם כושים מפחיתה מערך בכסיהם.

והנה מופיעים אלף מפגינים בפרבר של שיקאגו. רוב תושבי הפרבר הם עובדים בעלי "צווארון כחול" (מכונאים, מכונאים, פועלים מקצועיים, קבלנים זעירים), שהכנסתם הממוצעת 7.300 דולאר בשנה. הם בעלים לבתיהם ואלה עיקר רכושם, שלמענו עמלו שנים רבות. אם יבוא כושי לגור בשכונתם, יירד ערך הנכס שלהם. זוהי הסיבה, שמול 1.000 הצועדים הכושים מתיצבים 3.000 צעירים לבנים. השוטרים תופסים עמדה בתוך ושני המחנות מחליפים קריאות. צועקים הלבנים: "מדוע אתם באים להפגין אצלנו? אנו עמלנו קשה להשיג בתים אלה. אתם רוצים הכל על מגש של כסף". אחרים מגדפים: "הכושים המחורבנים! אתם חיים על קיצבת סעד". חסידיו של הנאצי האמריקאי לינקולן רוקוול מוצאים כי זוהי הזדמנות טובה לחלק חומר תעמולה אנטי כושי ומפסי הרשמה למפלגתם. הקריאות גוברות: "לשלוח את כולם חזרה לאפריקה!", "כושים עצלים ומזוהמים". בין כה וכה הוטלו קופסאות פח, אבנים ובקבוקים אל הכושים. שוטרים יורים באויר ועוד תיגרה גדולה משתוללת.

מעגות הצדדים

בשקום הרוחות באים עתונאים וכתבי טלויזיה לראיין את המפגינים. אומרים תושבי השכונה: "גרה בשכונתנו משפחה כושית אחת. היא נקייה ומטופחת את גבתה. אבל הם יוצאים מן הכלל. האחרים מסריחים ולא מוסריים".

אומרים הכושים: "לא נורתר! נמשיך להילחם עד שיוכל כל כושי לקנות או לשכור בית או דירה בכל מקום בעיר".

אומרים תושבי השכונה: "אם ישובו נפגוש בהם עם נשק".

המפגינים הלבנים אינם משכילים ולפיכך אינם יכולים לייצג את האמריקאי המשכיל מן המעמד הבינוני. אבל הם מייצגים חלק ניכר מאוכלוסית הערים הצפוניות. המאבק הכושי, לדידו של אמריקאי לבן מן המעמד הבינוני, אינו עוסק עוד בזכות הבחירה ובזכויות פוליטיות; המאבק מסכן את רכושו של הלבן. בשם הדמוקרטיה הצרופה ימשיך למעון כי אין לכפות על איש למי למכור או להשכיר את ביתו. אבל חשוב לו, יותר מכל, שלא יפחת ערך ביתו.

מתפוררת קואליציית דמוקרטים ורפובליקנים

בסרפו קלפיהם של הפוליטיקאים שתמכו בחקיקה למען זכויות לכושים. בית הנבחרים קיבל אמנם חוק האוסר אפלייה בהשכרת ובמכירת בתים ודירות. לפי החוק צפוי עונש למי שיסרב למכור או להשכיר מגורים העומדים להשכרה או למכירה לאדם בשל היותו כושי. אבל הסתבר שבעוד רצה המימשל לכסות בחוק את כל האפשרויות של אפלייה, קיבל בית הנבחרים סייג הסחיל את החוק על בתים בהם יש יותר מארבע דירות. כך חל החוק, למעשה, רק על בתי המגורים הגדולים. החוק מעון אישור הסינאט וכבר מתארגן מחנה מתנגדים מהרפובליקאים ומהדמוקרטים שאינו מסכים אף לחוק המתוקן.

ההתנגדות כה גדולה שמתפרקת הקואליציה הזמנית של רפובליקאים ליברלים ודמוקרטים מן הצפון. קואליציה זו העבירה בשנים האחרונות את החוקים למען זכויות הכושים.

עתה נוצרת קואליציה חדשה של רפובליקאים משמחים חקלאיים ומפרברי הערים בצפון ובמערב עם דמוקרטים ורפובליקאים דרומיים שמאז ומתמיד התנגדו לחוקים למען זכויות הכושים. חזית זו מאיימת לשים קץ לרוב שהיה לנשיא ג'ונסון בקונגרס בקשר לחקיקה למען זכויות הכושים.

השמרנים אומרים שמגן הנשיא יוברס האמפרי לא היה צריך לומר כי "לוא היה כושי הי בו די ביצוע ודי כוח להניע התקוממות". גם סיניסטר השיכון והביטוי העירוני, רוברט וויוור (כושי), הותקף על שאמר במסיבת עתונאים בוושינגטון: "אם הלבן-האמריקאי המסוצע היה שם עצמו בנעליו של הכושי-האמריקאי המסוצע, היה זועם באותה מידה ונכון לאלימות באותה מידה. מפתיע אותי שמהומות אלה לא ארעו קודם לכן".

על ארה"ב עוברת עתה סערת רוחות: כושים נגד לבנים ולבנים נגד כושים. כבר ברור שהתביעה ל"כוח לבן" שכורנתו לבלום השתלטות "הכוח השחור" תמצא ביטוי בבחירות הקרובות בנובמבר. את המחיר ישלמו המוני כושים עניים, שאינם יוצאים להפגין. התחדדות היחסים בין לבנים לכושים תשהה חקיקת חוקים שנועדו לשפר את מצבם.

הלבן גילה כי הכושי מבקש להרחיק בהשגת זכויותיו יותר משהוא, הלבן, מוכן לשאת. תגובתו עלולה להיות אלימה הרבה יותר מאלימות הכושי.

Unit 10

B. Vocabulary and Notes:

קָמַ֣ץ עַל	–	to rise against someone
מְהוּמוֹת גִּזְעִיּוֹת	–	racial riots
הֲמוֹן	–	riot, turmoil, tumult, panic, confusion
גִּזְעִי	–	racial
	–	pureбred
גֶּזַע	–	race
גִּזְעָנוּת	–	racism
אַלִּים	–	violent, strong
אַלִּימוּת	–	violence, terror
מַעֲשֵׂי טֵרוֹר	–	acts of terror
רֶקַע	–	background, foundation
לַמַּחֲלֹקֶת רֶקַע מְדִינִי	–	the dispute has a political background
סִסְמָה (מִלַּת סֵתֶר, מִלַּת קוֹד)	–	slogan, motto password, watchword
"הַכּוֹחַ הַשָּׁחוֹר"	–	"the Black Power"
יָשָׁר	–	sincere, true, candid, honest, outspoken
הַסְדָּרָה	–	(here) legislation engraving, carving
שִׁוְיוֹן	–	equality, equalization

The noun derives from the verb
חזה which means to look, see, predict, foresee.

מַחֲזֶה - (n.) demonstrator

הִפְגִּין - to demonstrate, hold a demonstration, protest
- to exhibit

תַּהֲלוּכָה - march, parade

הִסְתַּלֵּק - (here) to move, shift, displace, remove
- to copy

נְטִיעָה - plantation

מַטֶּה - (here) headquarters
- stick, rod, stem
- tribe

חֹפֶשׁ הַבְּחִירָה - right of voting, suffrage, franchise

יָמִין - right

בְּחִירָה - choosing, choice, election

בְּחִירוֹת (in pl. form only) - elections

קַלְפִּי, קֻפָּה - ballot, ballot box

אֵזוֹר בְּחִירָה - polling district

וַעֲדַת בְּחִירָה - polling committee

שָׂדֶה - field, area, sphere, boundary, bound

מַרְאֶה - (here) appearance
- prophecy, vision
- outlook

מְשֻׁכָּנוֹת עֲנִי - slums

מִשְׁכָּן - dwelling place, habitation

עֹנִי - poverty, misery

מָתוּן - moderate, restrained, considerate, composed, cautious

פִּגֵּר - to hang (fall, drop) behind
- to be backward
- to be slow (clock)

קִדֵּם אֶת פְּנֵי פְּלוֹנִי - to meet
- to welcome, greet

קִדֵּם - to advance
- to welcome, receive, meet, greet, encounter

שִׁוּוּי זְכֻיּוֹת - equality (parity) of rights

מָחָה עַל - to protest against

אַפְלָיָה, הַפְלָיָה - discrimination

הַפְלָיָה גִּזְעִית - racial discrimination

צָרַח בְּמָלוֹא גְּרוֹנוֹ - to shout at the top of one's voice (lit. in a full throat), to shout in one's full voice

גָּרוֹן - throat, neck, larynx

עָמַד בַּגָּרוֹן - to stick in one's throat

אָחַז בִּגְרוֹנוֹ - to take (seize, grasp, catch) by the throat

כְּעֶצֶם בִּגְרוֹנוֹ - as a bone (lump) in one's throat

אוֹתִיּוֹת הַגָּרוֹן - guttural consonants (א,ה,ח ע,ר)

רְכוּשׁ	–	property, asset, riches
פְּרוֹר, פְּרָרִים	–	suburb
"צַוְארוֹן כָּחֹל"	–	"blue collar" A term used for workers, as distinguished from clerks, officials, teachers etc. who are called "white collar".
קַבְּלָן	–	contractor
קְטַנּוֹנִי	–	small, little, petty, trivial
אֶמְצַע	–	middle, midst, center
מַגָּשׁ כֶּסֶף	–	(fig.) silver tray
מַגָּשׁ	–	tray
קִנְטֵר	–	to abuse, curse, swear, insult

מַעֲמַד הַבֵּינַיִם	–	the middle class
מַעֲמָד	–	class (of society), position, rank, status
סְצֵנָה	–	scene (in a play)
מַאֲבַק מַעֲמָדוֹת	–	class struggle (war)
בֵּינוֹנִי	–	middle, medium, average, mediocre, fair
לְהִתְקוֹמֵם	–	to rise (stand up) against, revolt, rebel, resist
שִׁקּוּם	–	rehabilitation, restoration
שִׁקּוּם הַנְּכֵה	–	rehabilitation of the disabled

לְרַאֵיֵן	–	to interview
רִאָיוֹן	–	interview, appointment
רִאָיֵן פְּגִישָׁה	–	to make an appointment
לְגַבֵּי	–	as far as he is concerned, as for him
מְזֻקָּק	–	pure, refined
לְעָרְבֵּב אֶת הַקְּלָפִים	–	to shuffle the cards
קְלָף	–	card
קְלָף בָּטוּחַ	–	sure (safe) card
בֵּית קְלָפִים	–	house of cards
לְהַרְאוֹת אֶת הַקְּלָפִים	–	to show (expose) one's cards
הַכְּנֶסֶת, בֵּית הַנְּבָחָרִים	–	Parliament, House of Representatives
נִבְחָר	–	chosen, selected, elected
נָבָל	–	(col.) bad, "rotten", "awful"
פֶּנְסְיָה	–	pension, allowance
רְוָחָה	–	welfare
רְוָחָה	–	welfare, support, assistance, help, aid
מְדִינַת רְוָחָה	–	welfare state
מִשְׂרַד הָרְוָחָה	–	Ministry of Welfare
חָסִיד	–	follower, "fan", devotee, pious, kind, benevolent
רִשּׁוּם	–	registration
מְרִיבָה	–	quarrel, struggle

מְגוּרִים - dwelling, residence

רֹבַע מְגוּרִים (שְׁכוּנַת) - residential quarter

סָרָג - restriction
- fence, hedge

הֵחִיל - to apply

טָעוּן - (here:) requiring, needing
- loaded, charged with

הַדָּבָר טָעוּן תִּקּוּן - this requires mending

נִיצוֹץ - spark, gleam, flash
- trace

נִיצוֹץ שֶׁל נְבוּאָה - slight manifestation of prophecy

נִיצוֹץ שֶׁל קְדֻשָּׁה - traces of holiness

נִיצוֹץ תִּקְוָה - gleam of hope

יֵשׁ בּוֹ נִיצוֹץ מִנְּשָׁמַת פְּלוֹנִי - to have some of the inspiration of

שִׁכּוּן - housing, housing project (estate)

בִּנּוּי - construction, reconstruction

מְמֻצָּע - average, mean

בְּמְמֻצָּע - on the average, taking the mean

גֹּבַהּ מְמֻצָּע - average height

הַטֶּמְפֶּרָטוּרָה הַשָּׁנָתִית הַמְּמֻצַּעַת - the mean annual temperature

סַעֲרַת רוּחוֹת - stir, stir-about, storm

סְעָרָה - storm, tempest, excitement

הִתְרַגֵּשׁ אֶל רְגָזוֹ	–	to excite, stir up
רְגָזוֹ בָּא	–	to take by storm
רְגָזִים הָיוּ בְּטֶרֶם	–	calm before the storm
סוּפָה בְּכוֹס תֵּה	–	storm (tempest) in a tea cup
דָּחַק	–	to stop, curb, restrain, prevent
מָצָא אֶת הַבִּטּוּי	–	to find expression, to be expressed
בִּטּוּי	–	expression, utterance; phrase, idiom
הִתְחַדְּדוּת	–	sharpening
הִתְחַדְּדוּת הַיְחָסִים	–	sharpening (deterioration) of relations
הִתְעַכֵּב	–	to detain, retard
עִכֵּב אֶת תְּשׁוּבָתוֹ	–	to delay (retard) one's answer

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

1. גְּזָעִי
2. מְהוּמוֹת
3. אַלִּימוּת
4. עַל רֶקַע
5. הֶשֵּׁף
6. סִיסְמָאוֹת
7. שְׁרִיוֹן
8. קִיצוֹנִי
9. זְכוּת גְּחִירָה
10. מַפְגִּינִים
11. סְנֵגוֹר
12. סְתָמִיּוֹת עִנְיָנִי
13. מָתוֹן
14. קָדְמָה אֶת פָּנָיו
15. שִׁפּוּי זִכָּיוֹת
16. אַפְלָיָה
17. הִתְקוֹמֵם
18. שִׁקּוּם
19. פִּרְעָה
20. מְקֻצוֹעִי
21. מַגָּשׁ עַל בֶּסֶף
22. סַעַד
23. תְּגוּבָה
24. לְרַאֵּן
25. מְעֻנּוֹת
26. מַאֲבָק
27. בֵּית הַמִּבְחָרִים
28. מָצָא בְּסִבְרִי
29. הִתְחַדְּדוּת הַיְחָסִים
30. מְסֻצָּע

ב. השלם את מלות היחס החסרות:

1. המנהיגים נסו למנוע ... ההתפרצות האלימה.
2. הממשלה סרבה להכיר ... ארגונים החדשים.
3. ההתפרצויות האלימות המילו אימה ... הלבנים.
4. הקהל חזה מהצד ... הפגנה.
5. הם ראו ... כל הנעשה.
6. איש לא נסה למחות ...העורל שנעשה לכושי.
7. הצעירים מתקוממים ... כל המוסכם והמקובל.
8. כפו ... המנהיגים לעזוב... המקום.
9. הלבנים מסרבים להשכיר ... הדירות הפנויות ... כושים.
10. לא נוכל להסכים ... תנאים אלו.
11. הסכנה מאיימת ... כל התושבים כאחד.

ד"תשכ

ו. התנסח בצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

א. ילדים, שבאו, שבאו, שבאו, כולם כבר הלכו הביתה.

ב. ילדים, שבאו, שבאו, שבאו, כולם כבר הלכו הביתה.

ג. ילדים, שבאו, שבאו, שבאו, כולם כבר הלכו הביתה.

ד. ילדים, שבאו, שבאו, שבאו, כולם כבר הלכו הביתה.

ז. בחר את הצורה הנכונה מבין הצורות הבאות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

ח. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. שבעה	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. שני	ה. אנשים

ט. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

י. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

יא. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

יב. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

יג. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

יד. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

טו. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

טז. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

יז. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

יח. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

יט. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

כ. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

כא. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

כב. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

כג. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

כד. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

כה. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

כו. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

כז. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

כח. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

כט. בחר את הצורה הנכונה ביותר מבין האפשרויות:

1. קיבוץ .6 שיעור
2. אפריקה .7 סיפור
3. אוקיר .8 פיקניק
4. מגפרת .9 עקיפה
5. קפה .10 סיכוי

ל. התאם בצורה הנכונה ביותר בין המילים בטור א' לבין המילים בטור ב':

א	ב
1. קיבוץ	א. מלכים
2. אלף	ב. ימים
3. שלושת	ג. ספרים
4. מאה	ד. שנים
5. קפה	ה. אנשים

ו. חזור על בניין הפעיל בכל הזמנים לפי השורש "שקם".

1. ציין את הוראותיו של בניין זה.

2. מצא במאמר פעלים הבאים בבניין הפעיל.

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. במה שונות התפרצויות הכושים בשנה האחרונה מההתפרצויות בשנים קודמות?

2. למרות חקיקה המבטיחה את זכויות האזרח עדיין לא הושג שוויון מלא לכושים. במה מתבטאת האפליה?

3. מדוע מתנגדים הלבנים למכור או להשכיר לכושים דירות בשכונותם?

4. מהו החוק שנתקבל בבית הנבחרים בעניין אפליית הכושים ומדוע בכל זאת, אין החוק פותר את בעית האפליה?

5. מדוע תהיה התחדדות היחסים בין הלבנים לכושים לרעת הכושים?

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

בקרב האוכלוסיה הכושית בארה"ב התפתח באחרונה ויכוח חריף ביחס לסיסמה "השלטון לשחורים". דר' מרטין לותאר קינג, המנהיג הנודע של תנועת המאבק לזכויות הכושים שסיסמתו הראשית היא "אי אלימות" באלץ עתה לראות בעין, כיצד ידידיו בארגונים אחרים של אותה תנועה סיגלו לעצמם את הסיסמה המתחרה "הכוח השחור". הסיסמה "הכוח השחור" נשמעת באוזני לבנים וכושים כאחד כקול הגזענות השחורה. סיסמה זו, יחד עם שמוש באלימות, אין להצדיק ואין לסבול. אך אין לשכוח כי כמעט 20 מיליון כושים באמריקה סובלים עתה מתוצאות מאתים שנה של אי צדק ודכוי ואין לסלק תוצאות אלה מהר, על ידי חוקים בלבד. הסיסמה של "הכוח השחור" קוראת לגזענות כדי להלחם בגזענות. היא קוראת לבדלנות[1] כדי להלחם בבדלנות, היא מאמצת לעצמה את הסיעון של אלה שגרמו בעבר לאי מתן זכויות שוות ואזרחויות שוות לאזרחים כושים.

ברור כי יתכן ואין סכוי של ממש לסיסמה זו; אולם אפשר לראות בסיסמה זו מעין גזר-דין[2] של ההיסטוריה. זהו שלב חדש בהתפתחות המאבק לשוויון זכויות לכושים. עלינו לזכור כי בארבע השנים האחרונות לא נשתנה בעצם דבר במצבו של הכושי הרגיל. אזור מיסיסיפי מוצף בקוסמי כותנה העובדים תמורת ארבעה דולר ליום - באותה מידה מוצפות הערים בצפון בעשרות כושים צעירים המצטופפים בטלים מסלאכה בפתח בתיהם. יש פער מצער בין הערבות[3] המשפטית לשוויון לכושים לבין התוצאות ממתן ערבות זו. פער זה וכן העובדה כי לא חל כל שנוי ממשי בחייהם של אלפי כושים נתנו דחיפה לאמונה ב"כוח השחור" והעמיקו את ההכרה כי החוק בלבד לא יפתור את בעית הכושים. עם זאת ברור לרבים כי את הדכוי של עשרות שנים יש לסלק על ידי חינוך טוב ויותר טוב יותר ומשרות טובות יותר - וזה לוקח זמן.

1. בְּדִידוּת isolation
2. גְּזַר-דִּין sentence
3. עֲרֵבוּת guarantee

ס. תרגם לעברית את הקטע הבא:

Two or three years ago the South and with it the entire nation was caught up in a variety of struggles called "the civil rights movement". Today the movement seems stalled, almost a thing of the past, much to the relief of some and the frustrated bewilderment of others. Once the laws that protected segragation in the South were struck down, once the arbitrary[1] customs and traditions that conspired[2] to keep Negroes as a people apart were also declared unlawful, it became clear that the civil rights movement will spread from the South to the North and West. For millions, jobs are still out of reach. They can vote, they are legally entitled to enter this restaurant or that hotel, but they have

no money and nothing promises to change this fact. Moreover, they face the attitude of many whites who would grant them the legal rights but will still look down on them and will not accept them as their neighbors or let their children associate with them.

1. arbitrary שִׂרירוּתִי

2. conspired שִׂתַּף פְּעֻלָּה, זָמַם

Unit 11

פרחים, פעמונים, סמים

אחת האספות המוזרות ביותר בתולדות הייד-פארק, נערכה בשבוע שעבר כדי למחות על העונשים הכבדים המוטלים על מחזיקי סמים משכרים. השתתפו בה כמה מאות צעירים פרחוניים - או שמא סתם פרחחים?

הייד-פארק של לונדון, ראה בתולדותיו הארוכות מחזות רבים. פינתו הצפון-מזרחית מצטיינת בכך במיוחד. כאן עמד, עד סוף המאה ה-18, עמוד התליה הלונדוני שהעניק לסקרני העיר מחזות מרתקים רבים. עכשיו עומד שם שער שיש, מתנה למלכה ויקטוריה, ועל כן נקרא המקום שער השיש. שם אחר שנתנו הלונדונים לפינה זו הוא, כמובן, קרן הנואמים- פרלמנט חופשי המושך אליו בכל יום א' רבבות סקרנים. הנוטרים שומרים רק על הסדר הטוב - ועל הניסוס - אבל הגבלות אחרות אין. רק השבוע התאונן, במכתב למערכת אחד העתונים, אזרח אנגלי שבדהם למשמע דברים ששמע שם כנגד בריטניה. אך המסורת ארוכה מכדי שתופר על נקלה. בהייד-פארק החריד באמצע המאה הקודמת, חלוצי האיגודים המקצועיים את שלותם המנומנמת של המעמדות השליטים (עכשיו אין דבר העלול להחריד מתנומתם את האיגודים המקצועיים עצמם).

בעת סלחמת העולם הראשונה בשמעו על הדשא המוריק נאומים פאטריוטיים נרגשים, ואחרי מלחמת העולם השניה - נאומים שנשמעו לבדיחים רבים כאנטי-פאטריוטיים. כאן התקבצו כנסי התנועה לפירוק הנשק הגרעיני, ורק לפני זמן קצר נערכה שם עצרת מחאה רציניות מאד שאורגנה על ידי יהודים - להצלת מדינת ישראל מידי נאצר.

אך דומני שאף אחד מן הכנסים האלה, שנערכו במשך השנים הרבות, לא יכול להתחרות באסיפה שנערכה בהייד-פארק השבוע ואשר אורגנה כדי למחות על העונשים הכבדים המוטלים על מחזיקי סמים משכרים ולדרוש את ביטול האיסור על הסמים ה"רכים". את האסיפה ארגנה צעירה ושמה קארולייין קון, והשתתפו בה כמה מאות אנשי-פרח (או פרחחים או פרחי כהונה, או כוהני פרחים או פשום "היפיז"), רובם בתלבושת הסטנדרטית המיוחדת להם. היו שם כמה מן השמלות הקצרות ביותר בלונדון (וזה עניין לא-פשום), כמה מן השמלות הארוכות ביותר בלונדון, וכובעים אדוארדיים מתאימים. רבים (גברים ונשים) לבשו פיג'אמות. נערה אחת הופיעה כשבמצה חשופה ועלי-כותרת מצוירים סביב סבורה. בשערה ובידיה

זרועים היו פרחים. בערה אחרת ציירה גבעולים על רגליה הדקות והארוכות. בחור אחד הופיע בלבוש אינדיאני (הרבה צבע; סעם מאד לבוש). רבים הצמידו לבגדיהם פעמונים קטנים. פעמונים ופרחים הם אותות ההכר של ה"היפיז". רובם היו צעירים מאד. אך היו ביניהם זוגות נשואים שבאו עם ילדים. בחור אחד הביא עמו את אביו (בן 48!). רובם נראו רעננים ובריאים למרות התלבושות הססגוניות - לא כל כך משוגעים. פה ושם בין הטיפוסים העליזים אפשר היה לראות מחזות מצערים - צעיר בפיג'אמה מלוכלכת או במכנסי ג'ינז מרופטים, שנראה זקן מכפי גילו ושלעיני מעריצים הזריק לעצמו מנה של הרואין. אלה היו מקרים קשים בודדים: הבחורים שנשתעבדו לסמים המסוכנים יותר.

באמריקה היה כנס כזה הופך להשתוללות או, לפחות, להילולה. באנגליה תחת שמש הקיץ היתה לכל העניין אוירה מנומנמת, כמעט זעיר-בורגנית. הנימוס היה מרפתי. לשוטרים לא היתה עבודה (הם לא ראו מה שראו הצלמים - את זריקות ההירואין) ולא היו מאסרים.

גרגירי מרואנה

"לא, לא, בלי מגביר קול", גזר קצין המשטרה. אלן גינזברג, המשורר האמריקאי המקריח, אליל ה"היפיז", עלה על סולם קטן והשמיע תפילה בודהיסטית שיבא מהרי ההימאלאיה: שלוש מלים סתומות שחזרו על עצמן ללא סוף. לגינזברג נסיון רב בהופעות כאלו, והדבר ניכר. יש לו הרבה חן וגם כשהוא משמיע ניגון מוזר, חדגוני וסתום כליל, הוא יודע לרתק את שומעיו המפוזרים על פני כר הדשא הנרחבה.

אחרי גינזברג בא תורו של סיקל ×, מנהיג "המוסלמים השחורים" בלונדון. זה חתול מסוג אחר לחלוטין. הוא קרא אחד משיריו, באנגלית, ודבריו שלא הגיעו לאזניו זכו למחיאות כפיים מנומסות.

הקשר בין גינזברג לבין המנהיג המוסלמי לא הוסבר. בעצם, יש הבדל עצום בין כת "המוסלמים השחורים" הדוגלים בהפרדה גזעית ובאלימות, לבין ה"היפיז" הפאציפיסטים והשואפים, כמו שהסבירה לי לאחר מכן קארולייז קון, לפתור את בעיות העולם על ידי אהבה.

ישבנו בדירתה של קארולייז, במערב לונדון. הדירה, כבעלת הבית, נקיה, נאה ומסודרת במוב מעם. דירה זעיר-בורגנית, למרות צילומי-העירום (של גברים ונשים) על הכותל. אבל, סוף סוף, קארולייז (בת 22)

היא ציירת. "לא, עדיין לא מפורסמת", היא אומרת בעצורה אמתית; היא משתדלת שלא להגיע לטורי העתונות ומסרבת בהחלט להצטלם. היא תמירה, חטובה, חוסת-שער ומתלבשת בצורה "מרובעת" (בורמאלית) בהחלט.

"אין לנו ארגון" הסבירה לי. "כלומר, אין לנו משרד עם מזכירה. אני אינני מנהיגת התנועה, אף-על-פי שכך כינו אותי כמה עתונים. אמנם יש לי טלפון שאליו יכולים לפנות החברים הנתונים בצרה. בעצם, מזה התחיל העסק".

לקארולייין היה ידיד. מצאו בכליו כמה גרגירים של מרואנה והוא נדון לשבתיים מאסר. קארולייין בדהמה מחומרת העונש. "אתה יודע שעל החזקת סם לא מסוכן נדונים לעונשים לא פחות כבדים מאשר על החזקת סמים מסוכנים. החבר הזה לא היה איזה סוחר סמים. הוא היה סטודנט, והם הרסו את הקאריירה שלו".

כמו אספירין

פרשת החבר המריצה את קארולייין לחקור את הבעיה. לדבריה, גילתה שהמשטרה מצטלת לרעה את בורותם המשפטית של החשודים. עכשיו יכול כל המצלצל למספר הטלפון שלה לקבל ייעוץ משפטי מיד. התעניינותה בנושא הביאה אותה גם לארגן את האספה למען התרת השימוש בסמים משכרים "רכים", כמו מרואנה ואל-אס-די. "אני עצמי אינני מעשנת ואינני שותה, אבל עשיתי כמה "סיולים" של אל-אס-די. זה עוזר לי רק מעט בעבודתי, ואינני להוסה לסמים. לאחרים זה עוזר, ואינני רואה כל סיבה לא להרשות סמים למי שרוצה בהם. מדוע מותר האלכוהול, שהוא הרבה יותר מסוכן, והסמים ה"רכים" אסורים? רק משום שהם המצאה חדשה. רק במאה העשרים יש לנו "חומצה" (אל-אס-די, סם ההזיות, בסלאנג ה"היפי"). אנחנו רשאים לנצל את הסמים החדשים בדיוק כשם שמנצלים אספירין, פניצילין וכיוצא באלה".

עיתוי המסע להתרת השימוש בסמים משכרים מוצלח ביותר. פרשת להקת הזמר "האבנים המתגלגלות", שאחד מחבריה נדון למאסר על עבירה מכנית הקשורה בסמים, עוררה סערה בבריטניה. אפילו ה"טיימס" כתב במאמר מערכת שדרך הלחימה בבולמוס הסמים המשכרים מעוות, שכן הוא מטיל עונשים כבדים על עבירות זעירות. החוק הוכיח שאינו מסוגל לספל בהתפתחויות חברתיות, ואין ספק שבקרוב יכניסו בו שינויים ולא

רק בבריסביה, שבה <u>סמדי הבעיה</u> עדיין קטנים מאד.

במשך השיחה סרבה קארוליין לדבר על "ילדים" ו"צעירים". "התנועה היא צעירה", היא קובעת, "אך יש לנו גם היפיז של כבוד - משוררים וציירים המסכימים עם השקפתנו"

לפתע היא עוברת לדבר על חוסר <u>התכלית</u> בחיי הנוער המודרני. "הספלגות והמדינות מאכזבות. בכל מקום אנו רואים מלחמות ואלימות. אנו רוצים לפתור את הבעיות על ידי הגשת פרחים, מתוך אהבת האדם. אתה כישראלי חייב להבין זאת", היא אומרת.

במקום תשובה אני נאנח. קארוליין מקנאה בנוער הישראלי ומתחילה <u>להפציץ</u> אותי בשאלות. אני מבטיח להביא לה את המאמר <u>לכשיידפס</u> ואז נמשיך בשיחה.

B. Vocabulary and Notes:

סַם (סַמִּים) - drug, medicine, toxin
- poison
The meaning here: drugs or narcotics

סַמִּים מְשַׁכְּרִים (נַרְקוֹטִיִּים) - narcotics, narcotic drugs

מְשַׁכֵּר - intoxicating

תּוֹלָדוֹת (תּוֹלָדוֹת) - history, chronology
- chronicles, consequences, outcome
It is used only in its plural form.

תּוֹלְדוֹת חַיִּים - biography, life story

תּוֹלְדוֹת יִשְׂרָאֵל - Jewish history

תּוֹלְדוֹת הָעַמִּים - general history

הַיְיד-פָּארְק - Hyde Park

מָחָה (לִמְחוֹת) - to protest against

עֹנָשִׁים כְּבֵדִים מוּטָלִים עַל... - heavy penalties (punishments) are inflicted upon...

מוּטָל - imposed (inflicted) upon, thrown
- lying, laid (thrust) upon

מוּטֶלֶת עָלַי הַחוֹבָה - I am obliged, it is my duty

פְּרָחוֹנִי - (adj.) flowery, derives from פרח.

אֻלַּי - perhaps

סְתָם פְּרָחִים - just (mere) urchins

פְּרֵחַ - urchin, youngster
- hooligan, hoodlum, larrikin

הִצְטַיֵּן - to be distinguished (outstanding), to be noted

עֲמוּד הַתְּלִיָּה - gallows

סַקְרָן - inquisitive, curious, prying

מְרַתֵּק - exciting, thrilling, fascinating
- binding

שַׁיִשׁ - marble

קֶרֶן הַנּוֹאֲמִים - speakers' corner

רִבָּבָה - myriad, ten thousand

הַגְבָּלָה - limitation, restriction

הַמָּסֹרֶת אֲרֻכָּה מִדַּי שֶׁתֵּפֵר - the tradition is too old (long) to be violated...

מִדַּי - beyond what is required, more than

עַל נְקָלָה - easily, without trouble

הַחֲרִיד - to terrify, horrify, alarm

אִגּוּד מִקְצוֹעִי - trade union

אִגּוּד - binding (together)
- union, association

מְנֻמְנָם - sleepy, drowsy

תְּנוּמָה - slumber, cat nap

בְּעֵת - at the time of, while, when

עֵת - time, season

דֶּשֶׁא (דְּשָׁאִים) - green grass

גַּר דֶּשֶׁא - meadow

מוֹרִיק - (adj.) greening, turning green derives from the root "ירק"

פַּאטְרִיוֹטִי (ים) - patriotic

עֲצֶרֶת מְחָאָה - protest rally

עֲצֶרֶת - general (mass, festive) assembly

מְחָאָה - protest

הוֹמֶנִי, הוֹמֶנִי (הוֹמֶה אֲנִי) - it seems to me

הִתְחָרוֹת (לְהִתְחָרוֹת) - to compete

סַמִּים "רַכִּים" ("קָשִׁים") - soft (hard) drugs (addictive & nonaddictive drugs)

פְּרָחֵי כְּהוּנָּה - young priests, acolytes פָּרָח in this expression means novice or tyro (see also next items)

פְּרָחֵי טַיִס - air cadets, young pilots

פְּרָחֵי קְצִינִים (קְצָפָה) - cadets, junior officers

סַגְוֹנִי - multicoloured, picturesque, variegated

פִּיגָ'מָה (פִּיגָ'מוֹת) - pyjama, pajama

חִבֵּר	–	to attach, join
סִמָּן (סִמָּנִים מְזַהִּים)	–	identifying marks, indications, symbols of recognition
סִימָן	–	sign, mark, symbol, indication
זִהוּי	–	recognition
זוּג נְשׂוּאִים (נְשׂוּאֵי זוּג)	–	married couple
דְּגָם	–	type, kind, model, specimen
דְּגַם-רֹאשׁ, דְּגַם-רֹאשׁ	–	prototype
מִכְנְסֵי גִ'ינְס	–	blue jeans (In Hebrew the term "jeans" has to be preceded by the word slacks or pants)
מְטֻלְטָל	–	shabby, tattered
נִרְאָה מְבֻגָּר מִגִּילוֹ	–	looked older than his age

עָרוֹם	–	bare, naked, exposed, uncovered
רַגְלַיִם חֲשׂוּפוֹת	–	bare legs
עָלְיַת כּוֹתֶרֶת	–	petal
בִּירַת	–	capital (of pillar)
	–	headline (in newspaper), caption
	–	(bot.) corolla
טַבּוּר	–	(here:) navel
	–	center, highest point, hub
טַבּוּר הָעוֹלָם	–	the hub of the universe
טַבּוּר הָעִיר	–	the center of the city
גִּבְעוֹל, גִּבְעוֹלִים	–	stalk, stem

כְּפִי - like, as, just as, in proportion to

הַזְרִיק - to inject (derives from "זרק" to throw)

זְרִיקָה - injection
- throwing

הֵרוֹאִין - heroin

נִשְׁתַּעְבֵּד, הִשְׁתַּעְבֵּד - to be enslaved, to be subjugated

הִשְׁתּוֹלְלוּת - boisterousness, lack of restraint, frenzy, madness

הִלּוּלָה, הִלּוּלָא - feast, rejoicing, jubilation

זְעֵיר-בּוּרְגָנִי - (adj.) petite bourgeois, middle class

בּוּרְגָנוּת - bourgeoisie

מוֹפְתִי - wonderful, marvellous, miraculous
- exemplary
This adj. derives from the noun "מוֹפֵת" which means: wonder, miracle and also example and proof.

גַּרְגִּיר (גַּרְגִּירִים) - grain, berry, granule

מָרִיחוּאָנָה - marijuana

מַגְבִּיר קוֹל - loud-speaker, amplifier
The word "רַמְקוֹל" is more commonly used than "מַגְבִּיר קוֹל". There is no difference between these nouns.

מַקְרִיחַ - balding
Derives from "קָרֵחַ" : bald.
The adj. "מַקְרִיחַ" emphasizes the process of getting bald, whereas "קָרֵחַ" describes the final result.

אֱלִיל - idol

עוֹבְדֵי אֱלִילִים - idolators, pagans

רוֹפֵא אֱלִיל - quack, worthless physician

בּוּדְהִיסְטִי - Buddhist

יְבֵּא (לְיַבֵּא) - to import
Derives from the noun יְבוּא (import), the root is "יבא".

סָתוּם - vague, unclear, undefined
- closed, stopped up, corked

חַדְגּוֹנִי - monotonous

כָּלִיל - (adv.) entirely, completely

כְּלִיל יֹפִי - perfect beauty

כְּלִיל הַשְּׁלֵמוּת - the acme of perfection

רְתֵּק (לְרַתֵּק) - (fig.) to spellbind, enchant, fascinate
- (lit.) to join, bind, hold

"הַמּוּסְלְמִים הַשְּׁחוֹרִים" - the Black Moslems

מְחִיאוֹת כַּפַּיִם - applause, clapping

כַּת (כִּתִּים אוֹ כִּתּוֹת) - sect, party

דּוֹגֵל בְּ- - stands for (believes in)
Derives from "דֶּגֶל" (flag, banner). The verb "דָּגַל" connotes the lit. and fig. images that are found in the word "דֶּגֶל" : to raise the banner of, profess, stand for.

הַפְרָדָה גִּזְעִית - racial segregation, apartheid

אַלִימוּת - violence, terror, terrorism

מַעֲשֵׂי אַלִימוּת - acts of violence (terror)

פָּאצִיפִיסְט, פָּאסִיפִיסְט - pacifist

בְּטַעַם טוֹב - in good taste

עֲנָוָה - modesty, humility

טוּרֵי הָעִתּוֹנוּת - newspaper columns

תָּמִיר (תְּמִירָה) - tall, erect

חָטוּב - (here:) clearly shaped
- cut, carved

"מְרֻבָּע" - "square"
Lit. translation of the English slang word meaning: conventional or follower of society's rules. The Hebrew word per se does not convey this specific meaning.

נָדוֹן, נָדוֹן - to be accused, to be sentenced

קָארְיֶרָה - career

אַסְפִּירִין - aspirin

רְשׁוּת – permitting, allowing

ר"ת – L.S.D.

"טְרִפּ" – "trip" (in its specific meaning of experiencing new "areas" of emotions and feeling during the process of drug consuming. The word in Hebrew is only a literary translation of the English term).

בְּהָנָה – eager, enthusiastic, "crazy about"

הַמְצָאָה – invention

חֹמֶץ – acid

(חֲזָיוֹן) חֲלוֹם – dream, delusion
– delirium, hallucination

סְלֶנְג – slang

רֶגַע – timing
Derives from the word "רֶגַע" (time)

פָּרָשָׁה – (here:) affair, episode, case
– chapter, section

הִתְלַהֵב – to urge, stir, encourage, stimulate

לָקַח יְתְרוֹן – to take advantage of...

בּוּרוּת – ignorance, illiteracy

חָשׁוּד – suspect, suspicious, suspected

חֲשָׁדוֹת, חֲשָׁדוֹת – in suspicious circumstances

(-ִי) יָצָא חָשׁוּד בְּעֵינָיו – he is suspected of

לַהֲקָה (לְהָקוֹת)	-	band, troupe, company, group
לַהֲקַת בָּלֶט	-	corps de ballet
לַהֲקַת גֶ'אז	-	jazz band
לַהֲקַת תֵּאַטְרוֹן, לַהֲקָה תֵּאַטְרוֹנִית	-	theatrical company
מַאֲמַר מַעֲרֶכֶת	-	editorial
בִּילְמוּס, בֶּלְמוּס	-	strong desire, mania
מְעֻוָּת	-	distorted, perverted, out-of-trne
מְמַדֵּי הַבְּעָיָה	-	the proportions (extent) of the problem
מֵמַד (מְמַדִּים)	- -	dimension, extent measure
שְׁלֹשָׁה מְמַדִּים	-	the three dimensions
תַּכְלִית	-	purpose, aim
הִפְצִיץ (לְהַפְצִיץ)	-	to bomb
לְכְשֶׁיְּדֻפַּס	-	when it will be published
לְכְשֶׁ-	-	when

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

1. אֲסֵפָה
2. תּוֹלְדוֹת הָאֲבוֹשֶׁת
3. מַחֲנֶה קָרַטֵּק
4. סַקָּרוֹ
5. נָפוֹס
6. הִתְאוֹנֵן
7. עֲגָרַת סְחָאָה
8. סַסְאוּנִי
9. אוֹתוֹת הַבֶּר
10. זהג נָשׁוּי
11. זָקוֹ סְבִיבֵי גִּילוֹ
12. אֲוִירָה
13. מַגְבִּיר קוֹל
14. סְלִים סָתוּמוֹת
15. לַחֲלוּסִין
16. אֲלִימוּת
17. אַרְגוֹן
18. נְדוֹן לְמָאסָר
19. נִצַּל לְבָעָה
20. רַשַּׁאי
21. עִתּוֹי
22. סֵפִים מְשֻׁפָּרִים
23. זָעִיר בּוּרְגָנִי
24. הִגְלָסנס

ב. השלם את סלות (או אותיות) היחס החסרות:

1. עמוד התליה העניק ___ סקרני העיר מחזות מרתקים.
2. השומרים שומרים __ הסדר הטוב ו__ הנמוס.
3. __ עת מלחמת העולם הראשונה נשמעו __ הדשא הסוריק נאומים נרגשים.
4. עצרת מחאה אורגנה __ __ יהודים.
5. אף אחד __ הכנסים האלה לא יכול להתחרות __ אספה שנערכה השבוע.
6. הוא חתול __ סוג אחר לחלוסין. הוא קרא אחד __ שיריו.
7. אין לנו ארגון. כלומר: אין לנו משרד __ מזכירה.
8. __ החזקת סמים משכרים נדונים ___ עונשים כבדים.

9. היא ארגנה אסיפה ___ התרת השמוש בסמים משכרים "רכים".

10. קארולייך מקבאה ___ נוער הישראלי ומתחילה להפציץ אותי ___ שאלות.

ג. 1. המאסר מזכיר כמה וכמה סוגי לבוש כגון: שמלה, כובע וכו'. מצא חלקי לבוש אחרים הידועים לך.

2. חלקי לבוש שונים מחייבים את השמוש בפעלים שונים. לדוגמא: אתה לובש חולצה, אני חובש כובע. השלם את המשפטים הבאים בפעלים המתאימים:

1. הוא ___ את הנעלים בבקר, ו___ אותן בערב.
2. כאשר נכנסנו לכנסיה ___ את הכובע.
3. בבית הכנסת אתה ___ כפה.
4. בחוץ אני ___ את המעיל, אולם כאשר חם אני ___ אותו.
5. האיש ___ משקפיים.

3. האם ידוע לך מהי "טָחְצָאִית" או "קְצָרְצָאִית" ?

ד. השרש "פרח" מופיע במובנים והוראות שונות וכן בבטויים שונים. הסבר את שמושי השורש בניבים ובמשפטים הבאים:

1. שושנים פורחות בגן.
2. העסקים פורחים בסדינה המתפתחת.
3. החלוצים הפריחו את השממה.
4. כאשר שמע את הידיעה הנוראה כמעט פרחה נשמתו.
5. הוא בא רק לשעה קלה. הוא אורח פורח.
6. כל המעשה הוא מגדל פורח באויר.
7. האנשים הפריחו את השמועה שערך הכסף ירד.
8. על השולחן הונחה מפה פרחונית.
9. הוא שמח לשמוע את תשובת התלמיד ועגה: כפתור ופרח!
10. הפרחחים התפרחחו ברחובות העיר.

ה. הלשון מייחדת מלים רבות ושונות לתאור סוגי כנוס והתקבצות חברתית של בני אדם שונים. מה ההבדל בין המושגים הבאים:

1. קְהַל, פֶּגֶס, כְּנֶסֶת
2. אֲסֵפָה
3. עֲצֶרֶת
4. הַפְגָנָה
5. תַּהֲלוּכָה
6. נַעַד, וְעִידָה
7. מוֹעֲצָה
8. מַזְכִּירוּת
9. אֶרְגּוּן

ו. הפעל "מוֹרִיק" בנזר מן השרש "ירק" השייך לגזרת פ"י. בשרשים מעין אלו (ידע, ישב, יצא וכו') יחולו לפעמים שנויים במהלך הנטיה בגלל היות פ' הפועל י'.

1. חזור על גזרת פ"י על פי השורש "ישב".
2. מה הם השינויים החלים בפ' הפועל בבניינים השונים ?
3. באלו בניינים לא תשתנה הנטיה של פעלי פ"י מנטית פעלים השייכים לגזרת השלמים.
4. נתח את הפעלים הבאים (שרש, גוף, בניין וזמן):
הִתְיָאֵשׁ, הוֹפִיעַ, יָפָא, נָדַע, הִמְצָא, לָלֶדֶת, מִגְשָׁרִים, נוֹסַד.
5. במה שונה נטית השורש "הלך" בבניין קל, מנטית השרשים השלמים האחרים ?
6. המה את השרש "יכל" בבניין קל בכל הזמנים.
7. אלו פעלים תוכל ליצור מן השמות הבאים:
יָצוּא, יְלִיפָה, יְזָמָה, יְדִיד, יַעַר, מוֹלֶדֶת, תִּינוֹק, יְהוּדִי, יַחַד, יְתֵר.

ז. תן את צורת היחיד של השמות הבאים (כלם מן המאמר):

1. מַחֲזוֹת
2. קְרָנוֹת רָחוֹב
3. מַעֲמָדוֹת
4. שָׁנִים
5. פְּרָחִים
6. עֲלֵי פוֹתֶרֶת
7. סְקָרִים
8. הִלּוּלוֹת
9. נְסִיוֹנוֹת
10. פְּתָלִים
11. חֲשׁוּדִים
12. הֲזָיוֹת

13. אֲלִילִים
14. מַגָּפִירֵי קוֹל
15. זְרִיקוֹת

ח. ענה על השאלות הבאות:

1. מה מייחד את היד-פארק החלק בפרד מלובדון העיר?
2. מה היתה מטרת האסיפה בפארק?
3. כיצד ומדוע נשמר הסדר הטוב באסיפה זו ?
4. מה היתה האוירה השלטת באסיפה זו ?
5. כיצד בולדה התנועה הבלחמת להנרת השמוש בסמים "רכים"? האם הנך מסכים לדעתם?
6. מי היא "קארולייך"?
7. מה הם הגורמים שדחפו את הצעירים לחיים של "פעמונים, פרחים וסמים"?
8. מהו יחסו של מחבר המאמר אל התופעה שהוא מתאר?

ט. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

הכרזה הצבעונית[1] המוזרה, שהיתה צמודה לעמוד החשמל שברחוב, הודיעה "השבת - ואהבת בצותא"[2] בגן הצבורי בגריפית-פארק. כך מצאנו את עצמנו משתתפים לפתע במבצע "ואהבת בצותא" (או, כפי שהוא נקרא כאן באנגלית: "love-in"). היה זה בקר נעים ובהיר. כרי הדשא העצומים של גריפית-פארק, הנחשב לגן העירוני הגדול ביותר בעולם, נראו עליזים ומוריקים בשפע הצבעים והטפוסים שעליהם. כמו בכל סוף שבוע, התכנסו פה גם הפעם כל אוהדי[3] הפולחן[4] החדש כדי "לאהוב בצותא" בגן הצבורי הנאה.
המילים "אהבה" ו"גן צבורי" מעלות, כמובן, אסוציאציות מימי הנעורים ואמנם רבים המתנגדים להוי[5] חדש זה מנסים לתאר אותו כהילולת אהבה פרועה בה כולם מעשנים ונושמים לתוכם סמים מסמים שונים. למעשה, לא היה זה אלא פיקניק המוני, עליז וצבעוני בו נהנו מאות צעירים ומבוגרים מאורו של בקר נעים בפארק צבורי מטופח, הרחק מעשן המכוניות וכבישי הבזק[6]. הם נהנו גם מן החפש המשכר בו הם יכולים לעשות כל מה שהם רוצים מבלי שיצטרכו

לתת על כך דין וחשבון לשכנים סקומה ב'. ברור שבין ה"אוהבים" הרבים היו גם אוהבים של ממש, זוגות צעירים שלא הסתירו את רגשותיהם. פה ושם אף ניתן להבחין בצעיר מרוץ מבט שהיה שרוע[7] על הדשא ומרחף[8] ב"עולמות עליונים" הודות לסם המשכר. אבל מרבית המשתתפים באו באמת כדי לבלות יום עליז בצוותא, ולא מעט משפחות הרפיעו על ילדיהן כדי להשתתף בפיקניק האהבה הסטגוני הזה. רוב הנוכחים היו צעירים בני-עשרה[9] ובתחילת שנות העשרים לחייהם. הם לבשו על גופם תלבושות שונות ומשונות החל בשמלות פרחים בנוסח הוואי[10] ועד למקסורן ועניבה. מול הקצרצאיות[11] הרבות היה נתן לראות גם שמלות פרחוניות שהגיעו עד לקרקע ממש, ומול הרגלים היחפות נראו גם מגפים גבוהים או סנדלים יווניים. על חולצות רבות נראו כפתורי כתבות צבעוניים ועליהם סיסמאות פרובוקטיביות שונות. ניתן היה לראות כאן כפתורי "בעד" (בעד אהבה חפשית, חפש עישון הסמים וכו') ו"נגד" (נגד צעצועי מלחמה, אלימות משטרתית, הפליה גזעית, מלחמה וכו'). באחת הפינות היה רסקול ומדי פעם בפעם עלה אחד מאורחי הכבוד והשמיע לפני הנוכחים נאום קצר או "שיר מחאה". כל יחיד וכל קבוצה עשו מה שלבם חפץ. כאן פתחה קבוצה ברקוד, ובמרחק לא רב מהם ישבה בערה ששרה בחצי-קול שיר אהבה מימי הסלכה אליזבס.

1. פּוֹסְטֶר	poster
2. בְּיַחַד	together
3. אוֹהֵד	follower, sympathizer
4. פּוּלְחָן, פֻּלְחָן	cult, ritual
5. חַיִּים	existence, manner of life
6. כְּבִישׁ מָהִיר	highway
7. שָׁרוּעַ	stretched out
8. מְרַחֵף	hovering
9. בְּנֵי-עֶשְׂרֵה	teen-agers
10. נֶפַח הַוַּאי	Hawaiian style
11. קְצָרְצָאִית	miniskirt